

SREDIŠNJA/SREDIŠNJA HARMONIZACIJSKA JEDINICA
ЦЕНТРАЛНА ХАРМОНИЗАЦИЈСКА ЈЕДИНИЦА

GODIŠNJE KONSOLIDIRANO
IZVJEŠĆE UNUTARNJE REVIZIJE
ZA 2024. GODINU

Sarajevo, ožujak 2025. godine

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. SREDIŠNJA HARMONIZACIJSKA JEDINICA MINISTARSTVA FINACIJA I TREZORA BiH	4
2.1. Zakonodavni okvir za uspostavu SHJ MFT BiH i projekti tehničke podrške Europske unije u oblasti unutarnje revizije	4
2.2. Nadležnost SHJ MFT BiH i pregled realizacije zadataka SHJ MFT BiH	6
2.3. Ostale aktivnosti SHJ MFT BiH u izvještajnom razdoblju	13
3. OSNOVA ZA PRIPREMU GODIŠNJEG KONSOLIDIRANOG IZVJEŠĆA UNUTARNJE REVIZIJE U INSTITUCIJAMA BiH	13
3.1. Zakonodavni okvir	13
3.2. Metodologija rada unutarnje revizije u institucijama BiH	14
4. KONSOLIDIRANO IZVJEŠĆE O UNUTARNJOJ REVIZIJI PREMA GODIŠNjim IZVJEŠĆIMA JUR ZA 2024. GODINU	16
4.1. Jedinice unutarnje revizije institucija BiH – pregled uspostave	16
4.2. Nadležnost jedinica za unutarnju reviziju	20
4.3. Godišnja izvješća jedinica unutarnje revizije	24
4.4. Pregled uspostave i razvoja sustava unutarnje revizije institucija BiH	51
4.5. Pregled primjene metodologije rada i učinka jedinica unutarnje revizije institucija BiH	57
4.6. Kontinuirana profesionalna edukacija unutarnjih revizora u institucijama BiH	76
5. PREGLED KVALITETA UNUTARNJE REVIZIJE U INSTITUCIJAMA BiH KOJI PROVODI SHJ MFT BiH	77
5.1. Svrha i osnova za obavljanje pregleda kvaliteta	77
5.2. Rezultati godišnjeg pregleda kvaliteta	79
5.3. Periodični pregled kvaliteta	89
5.4. Unapređenje sustava unutarnje revizije	90
6. STRATEGIJA RAZVOJA SUSTAVA UNUTARNJIH FINACIJSKIH KONTROLA U INSTITUCIJAMA BiH ZA RAZDOBLJE 2020-2025. GODINA U DIJELU KOJI SE ODNOSI NA UNUTARNJU REVIZIJU	92
6.1. Osnove Strategije razvoja sustava unutarnjih finacijskih kontrola u institucijama BiH za razdoblje 2020-2025. godina i informacija o njenoj realizaciji	92
6.2. Operativni godišnji akcijski plan Strategije razvoja sustava unutarnjih finacijskih kontrola u institucijama BiH za 2024. godinu	93
7. REALIZACIJA ZAKLJUČAKA VIJEĆA MINISTARA BiH	93
8. ZAKLJUČAK	99
9. PREGLED PREPORUKA	100

1. UVOD

Središnja harmonizacijska jedinica Ministarstva financija i trezora BiH (u daljnjem tekstu: SHJ MFT BiH) obavezna je, sukladno odredbama člana 25. Zakona o unutarnjoj reviziji institucija BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 27/08 i 32/12), pripremiti Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije.

Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije daje osnovne podatke o sustavu unutarnje revizije u institucijama Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BiH), podatke o aktivnostima Središnje harmonizacijske jedinice Ministarstva financija i trezora BiH, podatke o jedinicama unutarnje revizije i unutarnjim revizorima, podatke o izvršenim unutarnjim revizijama od strane jedinica za unutarnju reviziju institucija BiH, kao i podatke o realizaciji preporuka od strane revidiranih institucija i podatke o poduzetim aktivnostima na realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH.

Sustav unutarnje revizije dio je sustava javne unutarnje financijske kontrole (PIFC – *Public Internal Financial Control*) koji je razvila Europska komisija i koji ima za cilj zemljama u procesu pridruživanja Europskoj uniji pružiti pomoć u razumijevanju i primjeni dobro razvijenih i efektivnih sustava unutarnje kontrole.

Sustav unutarnje revizije u institucijama BiH, pored Zakona o unutarnjoj reviziji institucija BiH, definiran je i strateškim dokumentima i to: Strategijom razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine za razdoblje 2016-2018. godina, koju je usvojilo Vijeće ministara BiH na 87. sjednici održanoj 29. 12. 2016. godine i Strategijom razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine za period 2020-2025. godina, koju je usvojilo Vijeće ministara BiH na 8. jednici održanoj 11. 6. 2020. godine.

Važan segment sustava unutarnje revizije u javnom sektoru BiH predstavlja i Koordinacijski odbor središnjih jedinica za harmonizaciju (u daljnjem tekstu: KO SJH). Ovo tijelo čine rukovoditelji Središnje harmonizacijske jedinice Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine, Centralne harmonizacijske jedinice Federalnog ministarstva financija i Centralne jedinice za harmonizaciju Ministarstva finansija Republike Srpske.

2. SREDIŠNJA HARMONIZACIJSKA JEDINICA MINISTARSTVA FINACIJA I TREZORA BiH

2.1. Zakonodavni okvir za uspostavu SHJ MFT BiH i projekti tehničke podrške Europske unije u oblasti unutarnje revizije

Obveza Bosne i Hercegovine u oblasti unutarnje revizije utvrđena je člankom 90. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Bosne i Hercegovine u dijelu pod nazivom „Suradnja u području revizije i financijske kontrole“ („Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori“, broj 10/08).

Sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 27/08 i 32/12), Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i BiH („Službeni glasnik BiH-Međunarodni ugovori“, broj 10/08), Zakonu o ministarstvima i drugim tijelima uprave BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 5/03, 42/03, 26/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13 i 19/16), a na temelju Odluke Vijeća ministara BiH, broj 113/09 („Službeni glasnik BiH“, br. 44/09, 48/18 i 60/24), uspostavljena je Središnja harmonizacijska jedinica Ministarstva financija i trezora BiH – SHJ MFT BiH koja, sukladno navedenim propisima, ima obvezu uspostaviti i razvijati sustav unutarnje financijske kontrole u institucijama Bosne i Hercegovine, a kao poseban segment ovog sustava uspostaviti sustav i strukturu unutarnje revizije u institucijama BiH.

Potporu uvođenju i razvoju javne unutarnje financijske kontrole u Bosni i Hercegovini pružila je i Europska unija kroz realizaciju projekata tehničke pomoći financiranih iz sredstava IPA (*Instrument for Pre-Accession Assistance*) fondova potpore Bosni i Hercegovini. Do sada su realizirana tri projekta i to: Projekt PIFC (*Public Internal Financial Control*¹), Projekt SPFM (*Strengthening Public Financial Management*²) i Projekt PIFC 3 (Unapređenje javne unutarnje financijske kontrole u Bosni i Hercegovini). Projektom PIFC pružena je potpora institucijama BiH u procesu uvođenja i razvoja sustava unutarnje revizije (u daljnjem tekstu: UR) i sustava financijskog upravljanja i kontrole (u daljnjem tekstu: FUK) utemeljenih na dobrim praksama u državama članicama Europske unije (u daljnjem tekstu: EU), kao i na iskustvima iz drugih država koje ispunjavaju obveze vezane za procese pristupanja članstvu u Europskoj uniji. Kroz projekt SPFM pružena je potpora unapređenju veze između kreiranja politika i procedura planiranja proračuna, te jačanja sustava javne unutarnje financijske kontrole. U okviru projekta PIFC 3 nastavljene su aktivnosti iz prethodna dva projekta u cilju pružanja dodatne potpore reformi upravljanja javnim financijama u procesu pristupanja Europskoj uniji, kroz jačanje kapaciteta, ažuriranje metodologije rada i razvijanje softverskih alata za provedbu financijskog upravljanja i kontrole i unutarnje revizije u javnom sektoru na svim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini.

Aktivnosti na realizaciji projekta EU “Unapređenje javne unutarnje financijske kontrole u Bosni i Hercegovini” (PIFC 3) odvijale su se od listopada 2018. do svibnja 2022. godine. U svrhu definiranja ciljeva i područja daljnjeg razvoja PIFC-a na svim razinama vlasti u BiH, u okviru Projekta izrađen je nacrt Okvira za strategiju javne unutarnje financijske kontrole za razdoblje 2020-2025. godina.

Najznačajniji rezultati ovog projekta, u domenu unutarnje revizije u institucijama BiH, su:

- izrada Strategije razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine za razdoblje 2020-2025. godina³;

¹ Unutarnje financijske kontrole u javnom sektoru.

² Potpora upravljanju javnim financijama

³ Usvojena na 8. sjednici Vijeća ministara BiH održanoj 11.06.2020. godine.

- izrada novog Priručnika za unutarnju reviziju u institucijama BiH (ažurirana verzija)⁴, sukladno posljednjoj verziji važećih Međunarodnih standarda za unutarnju reviziju⁵;
- izrada Pravilnika o provedbi osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH⁶;
- izrada Alikacije za praćenje, upravljanje i izvješćivanje o sustavu financijskog upravljanja i kontrole i unutarnje revizije u javnom sektoru BiH (PIFC aplikacija), koja u dijelu koji se odnosi na unutarnju reviziju omogućava upravljanje procesom planiranja i vršenja revizija, evidentiranje svih provedenih aktivnosti i izvješćivanje pomoću kompjutorskih alata;
- održavanje obuka vezanih za primjenu novih propisa iz oblasti unutarnje revizije u institucijama BiH, tijekom kojih je, također, prezentirana i nova PIFC aplikacija i
- provođenje pilot revizije u jednoj od institucija BiH⁷ u tijeku koje je primijenjena PIFC aplikacija (testna verzija).

Do kraja veljače 2023. godine uspješno su okončane aktivnosti na otklanjanju petoškoća vezanih za osiguranje zaštite podataka unutarnje revizije u institucijama BiH tijekom korištenja i rada u PIFC aplikaciji, uz pomoć stručnih službi Generalnog tajništva Vijeća ministara BiH, Ministarstva financija i trezora BiH i IT kompanije koja je izradila Aplikaciju. Primjena Modula unutarnje revizije PIFC aplikacije u institucijama BiH počela je 01.03.2023. godine. Međutim, u izvještajnom razdoblju (2024. godina) jedinice unutarnje revizije u institucijama BiH nisu mogle u kontinuitetu primjenjivati PIFC aplikaciju, jer nije pružena adekvatna i potpuna tehnička podrška na održavanju servera na kojem je ista instalirana. SHJ MFT BiH je ulagala dodatne napore kako bi pronašla adekvatna rješenja na osiguranju neophodne tehničke (IT) podrške.

U razdoblju izrade ovog izvješća otklonjen je problem funkcionalnosti PIFC aplikacije koji je postojao, kako je ustanovljeno, usljed nedostatka memorije na serveru PIFC aplikacije a koji je neophodan za rad, pohranu i čuvanje podataka i dokumentacije za FUK i unutarnju reviziju u institucijama BiH. Od 14.02.2025. godine sve jedinice unutarnje revizije u institucijama BiH mogu provoditi unutarnje revizije uz pomoć aplikativno – softverskog rješenja (PIFC aplikacija), o čemu su blagovremeno obaviještene od strane SHJ MFT BiH.

PIFC aplikacija razvijena je za potrebe sve tri razine vlasti u BiH od strane eksperata Projekta EU "PIFC - 3", u svrhu daljnjeg razvoja FUK-a i unutarnje revizije, te osiguranja usklađenosti istih sa zahtjevima međunarodnih standarda i primjerima dobre prakse. PIFC aplikacija ima za cilj olakšati i izradu periodičnih izvješća u svrhu efikasnijeg izvješćivanja rukovoditelja institucije o unutarnjim kontrolama u instituciji i SHJ MFT BiH u izradi Godišnjeg konsolidiranog izvješća unutarnje revizije i Godišnjeg konsolidiranog izvješća o financijskom upravljanju i kontroli.

Okvir PIFC-a (*Public Internal Financial Control*) čine tri stuba koji bi trebali osigurati dovoljno sinergijskih efekata da bi se osiguralo razumno uvjeravanje da unutarnje kontrole funkcioniraju adekvatno i efektivno, a to su:

- funkcionalno neovisna i decentralizirana unutarnja revizija (UR) - koja ima ulogu pružiti pomoć rukovoditelju institucije vršeći pregled adekvatnosti i efektivnosti unutarnjih kontrola i dajući preporuke u cilju unapređenja poslovanja institucije,
- financijsko upravljanje i kontrola (FUK) – koje je usmjereno na jačanje odgovornosti za ostvarivanje ciljeva institucije, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrole u instituciji i
- SHJ MFT BiH, kao zasebna jedinica, koja razvija i usmjerava proces PIFC-a.

⁴ Odluka o donošenju Priručnika objavljena je u "Službenom glasniku BiH", broj 73/21.

⁵ Stupili na snagu 01.01.2017. godine.

⁶ Odluka o donošenju Pravilnika objavljena je u "Službenom glasniku BiH", broj 74/21.

⁷ Ministarstvo vanjskih poslova BiH

Svaka od tri razine vlasti je, kroz svoju središnju harmonizacijsku jedinicu, dokumente koje je KO SJH odobrio, dalje razrađivala i pripremala prilagođavajući okvirne dokumente svojim potrebama. Ovakvim koordiniranim pristupom postignuta je unificiranost u pristupu propisima metodološkog tipa iz oblasti unutarnje revizije.

2.2. Nadležnost SHJ MFT BiH i pregled realizacije zadataka SHJ MFT BiH

Središnja harmonizacijska jedinica Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine, sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH, ovlaštena je za razvoj, rukovođenje i koordinaciju unutarnje revizije u institucijama Bosne i Hercegovine. Sukladno nadležnostima definiranim Zakonom o unutarnjoj reviziji institucija BiH, SHJ MFT BiH je do sada realizirala kako slijedi:

- a) *Pripremu prijedloga za izmjene Zakona o unutarnjoj reviziji u institucijama Bosne i Hercegovine, nakon usuglašavanja u Koordinacijskom odboru SJH;*

SHJ MFT BiH je u tijeku 2012. godine pripremila nacrt Zakona o izmjenama Zakona o unutarnjoj reviziji institucija BiH kojim su stvorene zakonske pretpostavke za uspostavu efikasnog i ekonomičnog sustava unutarnje revizije u institucijama BiH. Zakon je, nakon usvajanja, objavljen u „Službenom glasniku BiH“, broj: 32/12. Ovom dopunom zakonskog rješenja definirano je vršenje funkcije unutarnje revizije u institucijama BiH na način da se osigura efikasnija i racionalnija uspostava jedinica unutarnje revizije koje će omogućiti uspostavu nepotrebno velikog broja jedinica unutarnje revizije, nego da se s manjim brojem jedinica koje će, sukladno različitim kriterijima grupiranja i ispunjenosti uvjeta, omogućiti pokrivenost unutarnjom revizijom više organizacijski i resorno srodnih institucija, a što za rezultat ima i značajan materijalni efekt u smislu negomilanja neracionalnog broja izvršitelja i troškova koji bi se tako proizveli. Ovakvom izmjenom omogućena je i uspostava jedne jedinice unutarnje revizije koja će vršiti unutarnju reviziju u nekoliko organizacijski ili resorno srodnih institucija sukladno principima definiranim Zakonom.

SHJ MFT BiH je, u izvještajnom razdoblju, sukladno navedenim odredbama Zakona o unutarnjoj reviziji institucija BiH, pripremila Odluku o kriterijima za uspostavu jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH koja je objavljena u "Službenom glasniku BiH", br. 77/24. Odluka je pripremljena na temelju analize ispunjenosti definiranih kriterija za uspostavu jedinica unutarnje revizije i podataka o godišnjem proračunu i financijskim planovima institucija, te je istom predviđena uspostavan ukupno 19 jedinica unutarnje revizije koje će pružati usluge unutarnje revizije u 77 institucija BiH. SHJ MFT BiH je prilikom definiranja strukture unutarnje revizije i utvrđivanja broja izvršitelja unutarnje revizije u institucijama Bosne i Hercegovine posebno vodila računa o primjeni principa opravdanog i svrsishodnog trošenja javnih sredstava koji se temelju na konceptu "vrijednost za novac" (eng. "value for money") i konceptu "3E" (ekonomičnost, efikasnost i efektivnost), kao i o usklađivanju polaznih kriterija za uspostavu jedinice unutarnje revizije sa svakim povećanjem plaća i naknada zaposlenih u institucijama Bosne i Hercegovine i kretanjem stope inflacije u Bosni i Hercegovini.

- b) *Pripremu i implementaciju programa obuke i certificiranja unutarnjih revizora institucija Bosne i Hercegovine, nakon usuglašavanja programa obuke u Koordinacijskom odboru SJH;*

U prethodnom razdoblju izvršena je obuka zaposlenih koji rade na poslovima unutarnje revizije i financijskog upravljanja i kontrole u institucijama Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Federacije BiH kroz Projekt PIFC, Projekt SPFM i Projekt PIFC 3 koji su financirani od strane EU. Različite razine obuka pružene su za različite polaznike iz različitih oblasti.

SHJ MFT BiH je donijela Program obuke i certificiranja unutarnjih revizora u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 7/15 i 89/18), kojim se definira način sticanja zvanja i certifikata ovlaštenog unutarnjeg revizora u institucijama BiH, te obveza daljnjeg profesionalnog usavršavanja unutarnjih revizora sukladno Standardima unutarnje revizije. Sukladno ovom programu SHJ MFT BiH je donijela Odluku o načinu bodovanja, evidentiranja i izvješćivanja o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji unutarnjih revizora u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 92/15, 56/17 i 65/19) i Naputak o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji unutarnjih revizora u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 97/15), kojim su detaljno definirani način i postupak ispunjavanja zahtjeva kontinuirane edukacije.

U razdoblju od 2016. godine SHJ MFT BiH je organizirala, sukladno navedenom programu, tri ciklusa sticanja Certifikata ovlaštenog unutarnjeg revizora. U posljednjem kvartalu 2024. godine SHJ MFT BiH je otpočela treći ciklus obuka za unutarnje revizore u institucijama BiH u svrhu sticanja Certifikata ovlaštenog unutarnjeg revizora. Donesena je Odluka o organiziranju teorijske obuke u 2024. godini za unutarnje revizore zaposlene u institucijama BiH koji su podnijeli zahtjev za sticanje Certifikata ovlaštenog unutarnjeg revizora u institucijama BiH (njih 19) i provedeno je pismeno testiranje kandidata za sticanje zvanja i Certifikata ovlaštenog unutarnjeg revizora u institucijama BiH. Do kraja 2024. godine SHJ MFT BiH je certificirala ukupno 43 unutarnja revizora u institucijama BiH, od kojih su četiri unutarnja revizora u institucijama BiH certificirana u 2024. godini. Sukladno navedenom, krajem 2024. godine donesena su rješenja o imenovanju mentora za praktičnu obuku unutarnjih revizora za preostalih 15 od ukupno 19 unutarnjih revizora koji su položili pismeni dio ispita i imaju obvezu završiti i praktični dio obuke koja podrazumijeva provedbu dvije unutarnje revizije u institucijama BiH pod stručnim nadzorom imenovanog mentora kako bi stekli Certifikat ovlaštenog unutarnjeg revizora u institucijama BiH. U izvještajnom razdoblju za četiri nova unutarnja revizora SHJ MFT BiH je izdala rješenja o sticanju zvanja ovlaštenog internog revizora u institucijama BiH. Do izrade ovog izvješća, točnije u 2025. godini, SHJ MFT BiH je izdala još dva rješenja o sticanju zvanja ovlaštenog unutarnjeg revizora u institucijama BiH, tako da je do kraja 2025. godine potrebno da još njih 13 (novih) unutarnjih revizora završi praktični dio obuke i tako stekne Certifikat ovlaštenog unutarnjeg revizora u institucijama BiH.

Sukladno propisima iz oblasti kontinuirane profesionalne edukacije (KPE) unutarnjih revizora u institucijama BiH, SHJ MFT BiH je i u ovom izvještajnom razdoblju organizirala obuke za unutarnje revizore u institucijama BiH na teme definirane Programom obuke i certificiranja unutarnjih revizora u institucijama BiH. Održane su ukupno četiri obuke za unutarnje revizore u institucijama BiH, od čega je tri organizirala SHJ MFT BiH, tokom kojih su obrađene sve teme predviđene Planom i programom obuka za unutarnje revizore u institucijama BiH za 2024. godinu koji je donijela SHJ MFT BiH⁸. Jednu obuku iz oblasti unutarnje revizije organizirao je Koordinacijski odbor SJH, u drugom kvartalu 2024. godine.

Sukladno navedenim propisima SHJ MFT BiH izdaje, na temelju dostavljenih zahtjeva, mišljenje o priznavanju obuka koje organiziraju međunarodne i domaće organizacije, kao kontinuirane profesionalne edukacije unutarnjih revizora u institucijama BiH, kako je to definirano Programom i Odlukom⁹. U 2024. godini SHJ MFT BiH je zaprimila i obradila ukupno 96 zahtjeva jedinica unutarnje revizije za bodovanje obuka kao kontinuirane profesionalne edukacije, na koja su u predviđenom roku izdata mišljenja.

⁸ Objavljen na internetskoj stranici MFT BiH, u dijelu koji se odnosi na SHJ MFT BiH.

⁹ Program obuke i certificiranja unutarnjih revizora u institucijama BiH i Odluka o načinu bodovanja, evidentiranja i izvješćivanja o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji unutarnjih revizora u institucijama BiH.

Od ukupno zaprimljenih 96 zahtjeva, pozitivno mišljenje je izdato na 92, a negativno na četiri pristigla zahtjeva.

- c) *Usvajanje i implementaciju Standarda za unutarnju reviziju u institucijama BiH i Kodeksa profesionalne etike za unutarnje revizore, nakon usuglašavanja u Koordinacijskom odboru SJH;*

U 2017. godini SHJ MFT BiH je pripremila, na temelju odluke Koordinacijskog odbora SJH, i dostavila na objavu Odluku o usvajanju Standarda unutarnje revizije u institucijama BiH kojom se regulira usvajanje, objava i primjena Međunarodnih standarda za profesionalnu praksu unutarnje revizije, koji su stupili na snagu 01.01.2017. godine. Navedena odluka objavljena je u "Službenom glasniku BiH", broj 93/17.

Kodeks profesionalne etike za unutarnje revizore u institucijama BiH sastavni je dio metodologije unutarnje revizije i usuglašen je s Međunarodnim okvirom profesionalne prakse unutarnje revizije¹⁰.

U izvještajnom razdoblju Koordinacijski odbor SJH organizirao je godišnju konferenciju o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u Bosni i Hercegovini, na temu "Primjena novih međunarodnih standarda unutarnje revizije / Globalnih standarda unutarnje revizije." Primjena novih Međunarodnih standarda unutarnje revizije trebala je početi od 09.01.2025. godine. Do izrade ovog izvješća u institucijama BiH se i dalje primjenjuju „stari“ Standardi unutarnje revizije, na temelju donesene Odluke iz 2017. godine.

- d) *Usvajanje i implementaciju radne metodologije unutarnje revizije, nakon usuglašavanja u Koordinacijskom odboru SJH;*

Nakon usuglašavanja okvirnih dokumenata na Koordinacijskom odboru SJH SHJ MFT BiH je za potrebe unutarnje revizije u institucijama BiH pripremila i objavila tekst Povelje unutarnje revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 82/11 i 30/18) i Kodeks profesionalne etike za unutarnje revizore u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 82/11), kao dio radne metodologije za unutarnju reviziju u institucijama BiH. Također, SHJ MFT BiH je objavila i tekst Sporazuma o vršenju funkcije unutarnje revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 32/18).

Poveljom unutarnje revizije uređuje se opći pristup unutarnje revizije, svrha i cilj, neovisnost, uloga i djelokrug unutarnje revizije, odgovornost rukovoditelja jedinice za unutarnju reviziju/unutarnjeg revizora, kao i ovlasti pristupa dokumentaciji, kadrovima i fizičkoj imovini koja je relevantna za obavljanje revizija, te se definira način izvješćivanja i postupci u slučaju identificiranja indikatora prevare.

Etički kodeks je dokument neophodan i prikladan za profesiju unutarnje revizije koja se temelji na povjerenju u objektivno uvjeravanje o adekvatnom upravljanju rizicima, sustavima kontrole i rukovođenju. Etički kodeks definira principe i pravila ponašanja koja su unutarnji revizori obavezni poštovati i pridržavati ih se, što predstavlja temelj za profesionalno pružanje usluga unutarnje revizije.

U cilju stvaranja uvjeta za provedbu Zakona i podzakonskih akata SHJ MFT BiH je pripremila i objavila tekst Sporazuma o vršenju funkcije unutarnje revizije u institucijama BiH kojim se reguliraju međusobna prava i obveze jedinica unutarnje revizije, koje su navedenim propisima zadužene za vršenje funkcije unutarnje revizije u institucijama u kojima ta jedinica pruža uslugu unutarnje revizije.

¹⁰ *The International Professional Practices Framework* – izdat od Globalnog instituta unutarnjih revizora (*The IIA*.)

U tijeku 2019. godine SHJ MFT BiH je pripremila i testirala, u suradnji s ekspertima Nacionalne akademije za ekonomiju i financije Ministarstva financija Kraljevine Nizozemske¹¹, Priručnik za reviziju učinka za unutarnje revizore u institucijama BiH. U pripremi, izradi i testiranju ovog priručnika sudjelovali su, pored nizozemskih eksperata i SHJ MFT BiH, i unutarnji revizori iz šest institucija BiH¹². Odluka o donošenju Priručnika objavljena je u "Službenom glasniku BiH", broj 81/19, dok je Priručnik objavljen na internetskoj stranici SHJ MFT BiH.

U 2021. godini objavljen je novi Priručnik za unutarnju reviziju koji je usklađen s posljednjom verzijom Međunarodnih standarda za unutarnju reviziju. Izrada ovog priručnika realizirana je u okviru planiranih aktivnosti Projekta tehničke pomoći Europske unije našoj zemlji "PIFC 3", kroz suradnju SHJ MFT BiH i eksperata Projekta. Koordinacijski odbor SHJ MFT BiH je, na svojoj 11. sjednici održanoj 29.11.2021. godine, odobrio okvirni tekst Priručnika za unutarnju reviziju, na temelju kojeg je SHJ MFT BiH donijela Odluku o donošenju Priručnika za unutarnju reviziju u institucijama BiH, koja je objavljena u "Službenom glasniku BiH", broj 73/21.

U okviru projekta "PIFC 3" razvijena je softverska aplikacija za praćenje, upravljanje i razvoj FUK-a i unutarnje revizije u javnom sektoru na sve tri razine vlasti u Bosni i Hercegovini (PIFC aplikacija). Nakon što su okončane sigurnosne i tehničke provjere, u lipnju 2022. godine PIFC aplikacija za institucije BiH je instalirana na server Ministarstva financija i trezora BiH. U tijeku 2022. godine SHJ MFT BiH je donijela propise kojima su definirani način i uvjeti pristupa PIFC aplikaciji, a to su: Pravilnik o korištenju Aplikacije za praćenje, upravljanje i izvješćivanje o sustavu financijskog upravljanja i kontrole i unutarnje revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 21/22) i Odluka o imenovanju administratora za PIFC aplikaciju, broj: 01-1-02-2-214-1/22 od 25.08.2022. godine, koja je objavljena na internetskoj stranici MFT BiH, u dijelu koji se odnosi na SHJ MFT BiH.

Aplikacija PIFC se u dijelu unutarnje revizije u institucijama BiH počela koristiti od 01.03.2023. godine nakon što su otklonjeni tehnički problemi koji su onemogućavali zadovoljavajuću razinu sigurnosti i zaštite informacija, postavljanje šifri za pristup Aplikaciji od strane korisnika – rukovoditelja jedinica unutarnje revizije i unutarnjih revizora, a što je neophodno kao preduvjet za osiguranje povjerljivosti, pouzdanosti i sigurnosti podataka unutarnje revizije, sukladno Standardima unutarnje revizije. U rješavanje navedenog problema bile su uključene, pored kompanije koja je izradila PIFC aplikaciju, i stručne IT službe MFT BiH i Generalnog tajništva Vijeća ministara BiH. U razdoblju izrade ovog izvješća otklonjen je problem funkcionalnosti PIFC aplikacije, koji je postojao, kako je ustanovljeno, usljed nedostatka memorije na serveru PIFC aplikacije, a koji je neophodan za rad, pohranu i čuvanje podataka i dokumentacije za FUK i unutarnju reviziju u institucijama BiH. Od 14.02.2025. godine sve jedinice unutarnje revizije u institucijama BiH mogu provoditi unutarnje revizije uz pomoć aplikativno – softverskog rješenja (PIFC aplikacija), o čemu su blagovremeno obaviještene od strane SHJ MFT BiH.

Primjena PIFC aplikacije trebaju doprinijeti unapređenju kvaliteta rada unutarnje revizije kroz jednoobraznu primjenu propisane metodologije rada koja je izrađena u sukladno Standardima unutarnje revizije.

¹¹ Na temelju bilateralnog sporazuma o suradnji zaključenog između Ministarstva financija Kraljevine Nizozemske i Ministarstva financija i trezora BiH.

¹² Imenovana Radna grupa za izradu Nacrta priručnika za reviziju učinka u institucijama BiH i Tim za vršenje pilot unutarnje revizije učinka – rješenja SHJ MFT BiH o imenovanju od 26.11.2018. i 14.05.2019. godine.

Uporedo s izradom Priručnika i softverskih rješenja u tijeku 2021. godine SHJ MFT BiH je zajedno s ekspertima Projekta pripremala i metodologiju za provođenje kontrole kvaliteta unutarnje revizije. Koordinacijski odbor SJH MFT BiH je, na svojoj 12. sjednici održanoj 13. prosinca 2021. godine, odobrio dokument kojim se uređuje kontrola kvaliteta unutarnje revizije, sukladno kojem je SHJ MFT BiH donijela Odluku o donošenju Pravilnika o provedbi osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH, koja je objavljena u "Službenom glasniku BiH", broj 74/21. Navedeni metodološki dokument pruža detaljne smjernice i naputke koji će olakšati jedinicama unutarnje revizije ispunjavanje zahtjeva Standarda unutarnje revizije koji nalažu kontinuirani nadzor i preispitivanje kvaliteta revizijskog rada u svrhu unapređenja usluga koje pružaju, a elementi istog su inkorporirani i sadržani i u PIFC aplikaciji.

e) *Usvajanje i implementaciju Strategije razvoja unutarnje revizije u javnom sektoru nakon usuglašavanja u Koordinacijskom odboru SJH;*

Osnovni strateški dokument koji je na sveobuhvatan način predstavio novi koncept upravljanja javnim financijama i aktivnosti za potrebe njegovog razvoja bila je Strategija za provedbu javne unutarnje kontrole u institucijama Bosne i Hercegovine, koju je Vijeće ministara BiH usvojilo na 110. sjednici održanoj 30.12.2009. godine.

U tijeku 2020. godine, u okviru Projekta podrške EU "PIFC-3", okončane su aktivnosti na izradi važećeg strateškog dokumenta iz oblasti sustava javnih unutarnjih financijskih kontrola u institucijama BiH kojim su utvrđeni pravci razvoja u ovoj oblasti za razdoblje 2020-2025. godina. Izradi ovog dokumenta prethodila je izrada okvirnog dokumenta razvoja PIFC-a u javnom sektoru BiH, koji je pripremljen od strane stručnog tima Projekta 2019. godine. Koordinacijski odbor SJH prihvatio je nacrt Okvira za strategiju javne unutarnje financijske kontrole za razdoblje 2020-2025, nakon čega su izrađene i pojedinačne strategije za svaku od upravnih razina vlasti u BiH sukladno njihovim specifičnim prioritetima i potrebama. Vijeće ministara BiH usvojilo je, na svojoj 8. sjednici održanoj 11. juna 2020. godine, Strategiju razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u institucijama BiH za razdoblje 2020-2025. godina. Polazeći od dostignute razine razvoja sustava javnih unutarnjih financijskih kontrola u institucijama BiH, Strategija određuje konkretne strateške ciljeve i operativne mjere za unapređenje sustava financijskog upravljanja i kontrole, sustava unutarnje revizije, te monitoringa i izvješćivanja u ovim oblastima.

SHJ MFT BiH je i za 2024. godinu, kao i za prethodne tri godine obuhvaćene Strategijom, poduzimala neophodne aktivnosti na realizaciji zadataka definiranih Godišnjim operativnim akcijskim planom Strategije. Pregled realiziranih aktivnosti sadržan je u prilogu ovog izvješća.

f) *Davanje suglasnosti na pravilnike o sistematizaciji organizacija koje uspostavljaju jedinice unutarnje revizije u dijelu koji se odnosi na unutarnju reviziju;*

Sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH SHJ MFT BiH je objavila Odluku o kriterijima za uspostavu jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 77/24) i Pravilnik o zapošljavanju unutarnjih revizora u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 81/12 i 99/14), čime su stvoreni svi potrebni uvjeti za dostavu prijedloga pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u jedinicama unutarnje revizije na suglasnost SHJ MFT BiH, za institucije koje uspostavljaju jedinice unutarnje revizije. Ova aktivnost proizašla je nakon objave navedenih dokumenata, a koji su rezultat analiza koje su rađene od strane SHJ MFT BiH i razmatranja materijala i prijedloga dostavljenih od eksperata Projekta PIFC za izradu optimalne strukture unutarnje revizije u institucijama BiH.

Ovim dokumentima definirana je uspostava decentraliziranog modela unutarnje revizije u institucijama BiH, kao i obveze institucija za uspostavu jedinica unutarnje revizije.

Sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji SHJ MFT BiH daje suglasnost na izmjene i dopune pravilnika o unutarnjoj organizaciji institucija, koje su u obvezi uspostaviti jedinicu unutarnje revizije sukladno navedenim propisima. Suglasnost na izmjene pravilnika, zaključno s 31.12.2024. godine, data je za 18 od ukupno 19 institucija koje su to bile obavezne učiniti i za jedno javno poduzeće, koliko je ukupno i dostavilo zahtjev SHJ MFT BiH za izdavanje suglasnosti. SHJ MFT BiH je sukladno svojoj zakonskoj obvezi razmotrila sve pristigle zahtjeve, te na one koji nisu bili kompletni i usuglašeni s navedenim propisima, dala određene preporuke i sugestije prije konačne suglasnosti. U 2024. godini SHJ MFT BiH je zaprimila četiri zahtjeva za izdavanje suglasnosti na pravilnik o unutarnjoj organizaciji u dijelu koji se odnosi na unutarnju reviziju, a na koje je, nakon razmatranja ispunjenosti predviđenih uvjeta, dala svoje mišljenje i suglasnosti (Ministarstvo vanjskih poslova BiH, Ministarstvo komunikacija i prometa BiH, Granična policija BiH i Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH).

- g) *Koordinaciju rada jedinica unutarnje revizije u institucijama Bosne i Hercegovine i uspostavljanje veza s državnim i međunarodnim institucijama na području unutarnje revizije;*

Trenutno su funkcionalno uspostavljene jedinice unutarnje revizije u svih 19 institucija BiH, koliko bi prema važećim propisima i trebalo biti uspostavljeno. Ukupno 17 jedinica unutarnje revizije je uspostavljeno sukladno propisima iz oblasti unutarnje revizije, dok je u dvije institucije unutarnja revizija uspostavljena prema pravilniku o unutarnjoj organizaciji koji nije usklađen s relevantnim propisima¹³.

U tijeku 2020. godine je i jedno javno poduzeće, Radio-televizija BiH, pribavilo suglasnost SHJ MFT BiH za imenovanje rukovoditelja JUR i popunilo i poziciju unutarnjeg revizora.

Sukladno svojoj ulozi SHJ MFT BiH osigurava usklađenost metodologije i propisa iz oblasti unutarnje revizije s aktuelnim Međunarodnim standardima unutarnje revizije, ravnopravan pristup metodologiji i primjeni propisa iz oblasti unutarnje revizije svim jedinicama unutarnje revizije, te koordinira rad unutarnjih revizora na terenu i izvješćuje o njihovom radu kroz Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije. Podaci o radu jedinica unutarnje revizije i njihovim karakteristikama dati su detaljno u četvrtom dijelu ovog izvješća.

- h) *Davanje suglasnosti na izbor rukovoditelja Jedinice za unutarnju reviziju i na uspostavu Odbora za unutarnju reviziju;*

SHJ MFT BiH je, objavljivanjem Odluke o kriterijima za uspostavu jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 77/24) i Pravilnika o zapošljavanju unutarnjih revizora u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 81/12 i 99/14), definirala kriterije za izdavanje ovakve vrste suglasnosti. SHJ MFT BiH je, sukladno važećim propisima kojima se uređuje oblast unutarnje revizije u institucijama BiH, a na temelju ispunjenosti propisanih uvjeta u predviđenom roku dala svoje mišljenje o suglasnosti prema pristiglim zahtjevima za imenovanje rukovoditelja jedinice unutarnje revizije. Izdala je i, zaključno s 31.12.2024. godine, ukupno 20 suglasnosti na izbor rukovoditelja jedinica unutarnje revizije.

Tijekom 2024. godine dvije su institucije popunile poziciju rukovoditelja JUR (Obavještajno-sigurnosna agencija BiH i Ministarstvo sigurnosti BiH).

¹³ Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH i Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi – BHANSA.

Očekujemo da će u tijeku 2025. godine i preostale četiri institucije¹⁴ koje nemaju popunjenu poziciju rukovoditelja JUR, sukladno odredbama Odluke o kriterijima za uspostavu jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH i Pravilnika o zapošljavanju unutarnjih revizora u institucijama BiH, provesti potrebne procedure za zapošljavanje rukovoditelja jedinice unutarnje revizije.

i) *Suradnja s Uredom za reviziju institucija Bosne i Hercegovine u cilju ostvarivanja efikasne i djelotvorne unutarnje i vanjske revizije;*

Postoje uvjeti za operativnu suradnju između unutarnjih i vanjskih revizora kroz primjenu INTOSAI standarda¹⁵ i smjernica (INTOSAI GOV), koje je Koordinacijski odbor vrhovnih revizijskih institucija objavio kroz Odluku o preuzimanju okvira međunarodnih standarda vrhovnih revizijskih institucija – ISSAI okvira u BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 38/11), a čiju primjenu sugerira i SHJ MFT BiH unutarnjim revizorima kroz Priručnik za unutarnju reviziju u institucijama BiH. Dostavom godišnjih izvješća jedinica unutarnje revizije, SHJ MFT BiH je informirana da se uvažavaju date sugestije kroz poštivanje metodologije, te da postoji operativna suradnja između osoblja unutarnje revizije i revizora Ureda za reviziju institucija BiH. Rukovoditelji SHJ MFT BiH i Ureda za reviziju institucija BiH održavaju radne sastanke u cilju unapređenja saradnje.

j) *Nadzor nad implementacijom svih primjenjivih regulativa za unutarnju reviziju od strane jedinica za unutarnju reviziju;*

Nadzor nad primjenom regulativa za unutarnju reviziju SHJ MFT BiH osigurava kroz godišnja izvješća jedinica unutarnje revizije i unutarnjih revizora, a koji služe kao osnova za izradu Godišnjeg konsolidiranog izvješća unutarnje revizije. Rezultati provedenog godišnjeg pregleda kvaliteta SHJ MFT BiH dati su u okviru točke 5. ovog izvješća.

Sastavni dio nadzora koji provodi SHJ MFT BiH jesu i periodični pregledi, a koje SHJ MFT BiH provodi od 2023. godine sukladno Pravilniku o osiguranju i unapređenju kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH. U izvještajnom razdoblju SHJ MFT BiH je provela periodični pregled kvaliteta u dvije jedinice unutarnje revizije i to JUR Parlamentarne skupštine BiH i JUR Državne agencije za istrage i zaštitu sukladno Planu SHJ MFT BiH za obavljanje periodičnog pregleda za 2024. godinu. U tijeku 2024. godine SHJ MFT BiH je donijela *Plan za obavljanje periodičnog pregleda kvaliteta aktivnosti jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH za 2025. godinu* u kojem su, na osnovu ispunjenosti kriterija definiranih Pravilnikom i sukladno raspoloživim kapacitetima SHJ MFT BiH, utvrđene jedinice unutarnje revizije u kojima će biti proveden periodični pregled kvaliteta, a to su: JUR Ministarstva civilnih poslova BiH i JUR Agencije za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH. Navedeni plan je objavljen na internetskoj stranici MFT BiH u dijelu koji se odnosi na SHJ MFT BiH.

Nadzor se vrši i kroz održavanje sastanaka SHJ MFT BiH s rukovoditeljima jedinica unutarnje revizije i unutarnjim revizorima, kao i kroz davanje suglasnosti i mišljenja SHJ MFT BiH u svezi sa zahtjevima unutarnje revizije, te kroz odobravanja dodataka Priručniku za unutarnju reviziju.

¹⁴ Direkcija za koordinaciju policijskih tijela, BHANSA, Ministarstvo obrane BiH (od 24.05.2021. upražnjena pozicija rukovoditelja JUR u ovom ministarstvu) i Granična policija BiH (od 12.12.2023. godine upražnjena pozicija).

¹⁵ Standardi Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI).

U izvještajnom razdoblju Odsjek za razvoj sustava unutarnje revizije održao je pet sastanaka s rukovoditeljima jedinica unutarnje revizije i unutarnjim revizorima, kao i nekoliko neformalnih savjetodavnih sastanaka na kojima su razmatrani problemi i nedoumice koje u svom radu imaju unutarnji revizori, te mogućnosti i načini za poboljšanje kvaliteta usluga koje pruža unutarnja revizija, sukladno propisima u ovoj oblasti i utvrđenom metodologijom rada. I unutarnja ocjena kvaliteta rada unutarnje revizije koju provodi rukovoditelj JUR, sukladno Međunarodnim standardima unutarnje revizije, doprinosi funkciji nadzora nad primjenom metodologije i propisa na razini jedinica unutarnje revizije.

2.3. Ostale aktivnosti SHJ MFT BiH u izvještajnom razdoblju

Pored aktivnosti navedenih u okviru točke 2.2. Izvješća, SHJ MFT BiH je sukladno Pravilniku o zapošljavanju unutarnjih revizora u institucijama BiH i Programu obuke i certificiranja unutarnjih revizora u institucijama BiH, a u suradnji s Centralnom jedinicom za harmonizaciju finansijskog upravljanja i kontrole i unutarnje revizije Ministarstva financija Republike Srpske, Centralnom harmonizacijskom jedinicom Federalnog ministarstva financija i strukovnim udruženjima: Udruženjem internih revizora u BiH – Sarajevo, Udruženjem internih revizora iz Banjaluke i Akademsko-strukovnim udruženjem internih revizora u BiH, vršila verifikaciju certifikata ovlaštenih unutarnjih revizora izdatih od navedenih institucija i udruženja. Verifikaciju SHJ MFT BiH provodi na temelju pristiglih zahtjeva nositelja certifikata, kroz procjenu i provjeru sukladno definiranim kriterijima. Zaključno s 31.12.2024. godine SHJ MFT BiH je izdala ukupno 519 mišljenja o prihvatljivosti certifikata ovlaštenog unutarnjeg revizora u smislu kvalificiranosti za obavljanje poslova iz oblasti unutarnje revizije u institucijama BiH. Od ukupnog broja datih mišljenja (519), u izvještajnom razdoblju izdato je 57 mišljenja.

SHJ MFT BiH je 2022. godine obnovila Memorandum o suradnji s Udruženjem internih revizora iz Banjaluke i zaključila Memorandum o suradnji sa Savezom računovođa i revizora Republike Srpske. U 2023. godini SHJ MFT BiH je obnovila Memorandum o suradnji s Udruženjem internih revizora iz Sarajeva i Akademsko-strukovnim udruženjem internih revizora, te zaključila Memorandum o suradnji sa Udruženjem ekonomista – SWOT Banja Luka. Na svim potpisanim memorandumima i njihovoj realizaciji i implementaciji radilo se i tijekom 2024. godine.

3. OSNOVA ZA PRIPREMU GODIŠNJEG KONSOLIDIRANOG IZVJEŠĆA UNUTARNJE REVIZIJE U INSTITUCIJAMA BiH

3.1. Zakonodavni okvir

Uspostava i razvoj suvremenog sustava upravljanja javnim rashodima u institucijama BiH predstavlja kompleksan skup aktivnosti koje su institucije BiH provele i provode, počevši od izrade zakonodavnog okvira, ustrojstvenog strukturiranja i pozicioniranja pojedinih segmenata strateškog planiranja, srednjoročnog i godišnjeg budžetiranja, programiranja, pa sve do instaliranja i operativnog korištenja niza aplikativnih rješenja koja pomažu ostvarenju postavljenih ciljeva i u konačnici ostvarenju misije svake od institucija.

Javna unutarnja finansijska kontrola u institucijama BiH obuhvata dio načela *acquis communautaire* koje je uspostavila Europska unija kao cjelovit sustav unutarnjih finansijskih kontrola za dobro upravljanje prihodima, rashodima, sredstvima i obvezama u javnom sektoru, bez obzira na njihov izvor. Model PIFC-a EU razdvaja funkcije i odgovornosti za sustav finansijskog upravljanja i kontrolu (eng. *Financial Management and Control*), obuhvatajući *ex ante* (prethodnu), *ongoing* (tekuću) i *ex post* (naknadnu) kontrolu i neovisnu unutarnju reviziju. Na temelju međunarodno prihvaćenih standarda i najbolje prakse EU, termin "unutarnja finansijska kontrola u javnom sektoru" (PIFC – *Public Internal Financial Control*) podrazumijeva cjelokupni, objedinjeni sustav koji uspostavljaju vlade entiteta i Vijeće ministara Bosne i Hercegovine radi kontroliranja, revizije i izvješćivanja o korištenju proračunskih sredstava i sredstava EU. Cilj ovog sustava je da osigura usklađenost zakonodavstva i transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno upravljanje javnim sredstvima (državnim fondovima i fondovima Europske unije), kao i da osigura njihovu kontrolu. Unutarnja finansijska kontrola u javnom sektoru obuhvata sve mjere za kontrolu javnih prihoda, rashoda, imovine i obveza. Ona obuhvata i sve sustave unutarnje kontrole i sve procedure u javnim institucijama, te pomaže u stvaranju sigurnosti, da se javna sredstva namjenski troše i da se njima postiže vrijednost uložnog.

Unutarnja revizija, sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH i definiciji iz usvojenih Standarda unutarnje revizije, predstavlja neovisno, objektivno uvjeravanje i konsultantsku aktivnost kreiranu s ciljem da se doda vrijednost i unaprijedi poslovanje organizacije. Unutarnja revizija pomaže organizaciji da ostvari svoje ciljeve osiguravajući sustavan, discipliniran pristup ocjeni i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja. Zakon o unutarnjoj reviziji institucija BiH u članku 25. propisuje obvezu Središnjoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine (SHJ MFT BiH), da pripremi godišnji konsolidirane izvještaje unutarnje revizije. SHJ MFT BiH je ovlaštena da na temelju godišnjih izvještaja primljenih od rukovoditelja jedinica unutarnje revizije pripremi Godišnje konsolidirano izvještaje unutarnje revizije. Nakon odobrenja ministra financija i trezora Bosne i Hercegovine izvještaje se, radi upoznavanja s problematikom unutarnje revizije, dostavlja Vijeću ministara Bosne i Hercegovine. Također, SHJ MFT BiH ovo izvještaje dostavlja i Parlamentarnoj skupštini BiH.

Godišnje konsolidirano izvještaje unutarnje revizije daje sažete informacije o broju obavljenih unutarnjih revizija, datim preporukama, te o statusu implementacije preporuka sadržanih u izvještajima o internoj reviziji, a na temelju izvještaja koja su jedinice za unutarnju reviziju dostavile SHJ MFT BiH. Godišnje konsolidirano izvještaje unutarnje revizije u institucijama BiH sačinjeno je u formatu koji je pripremila SHJ MFT BiH.

3.2. Metodologija rada unutarnje revizije u institucijama BiH

Metodologiju za funkcioniranje unutarnje revizije u institucijama BiH čini skup metodoloških dokumenata i podzakonskih akata koje u nastavku navodimo, zajedno s kraćim pojašnjenjem istih.

- Etički kodeks / Kodeks profesionalne etike unutarnjih revizora ("Službeni glasnik BiH", broj 82/11) sadrži načela i pravila kojih su se dužni pridržavati unutarnji revizori da bi u obavljanju svojih zadataka bili neovisni, objektivni i poštjeni. Pored toga, unutarnji revizori moraju se neprestano usavršavati u cilju unapređenja kvaliteta rada.
- Povelja unutarnje revizije ("Službeni glasnik BiH", broj 30/18) uređuje opći pristup unutarnje revizije, svrhu i cilj, neovisnost, ulogu i djelokrug unutarnje revizije, odgovornost rukovoditelja jedinice za unutarnju reviziju/unutarnjeg revizora, kao i ovlasti pristupa dokumentaciji, kadrovima i fizičkoj imovini koja je relevantna za obavljanje

revizije, te definira obim aktivnosti unutarnje revizije, izvješćivanje i postupke u slučaju identificiranja pokazatelja prevare.

- Priručnik za unutarnju reviziju ("Službeni glasnik BiH", broj 73/21) definira metodologiju rada i obavljanja unutarnje revizije u institucijama/proračunskim korisnicima koji se financiraju iz proračunskih sredstava institucija BiH i javnim poduzećima u kojima je BiH većinski vlasnik, a sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH. Priručnik pomaže u usvajanju stručne terminologije, razumijevanju i prihvatanju revizijskih tehnika koje će u svom radu primjenjivati unutarnji revizori u institucijama BiH. Priručnik je prilagođen praksi javnog sektora, a urađen je sukladno Međunarodnim standardima unutarnje revizije i sukladno stečenim iskustvima u okviru projekata EU namijenjenih pružanju tehničke potpore našoj zemlji u oblasti reforme upravljanja javnim financijama (Projekt "PIFC" i Projekt "PIFC 3").
- Priručnik za reviziju učinka za unutarnje revizore u institucijama BiH (Odluka o donošenju Priručnika objavljena u "Službenom glasniku BiH", broj 81/19) pruža smjernice i objašnjenja kojima se olakšava razumijevanje i primjena revizijskih procedura u procesu vršenja revizije učinka. Priručnik je izrađen sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, metodologiji rada za unutarnje revizore u institucijama BiH, te primjerima dobre prakse zemalja Europske unije i stečenim iskustvima u tijeku rada¹⁶.
- Standarde unutarnje revizije u institucijama BiH SHJ MFT BiH objavila je Odlukom o usvajanju Standarda unutarnje revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 93/17)¹⁷. Ovom odlukom je definirano, sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH, da se unutarnja revizija u institucijama Bosne i Hercegovine provodi sukladno Međunarodnim standardima za profesionalnu praksu unutarnje revizije objavljenim od strane *The Institute of Internal Auditors*, a čiju primjenu je odobrio Koordinacijski odbor SJH svojom Odlukom broj: KO-12/17 od 06.12.2017. godine. Standardi predstavljaju skup zahtjeva za profesionalno vršenje unutarnje revizije i procjenu efektivnosti učinka unutarnje revizije utemeljenih na principima kojih su obavezni pridržavati se unutarnji revizori u institucijama BiH, kako je to definirano Zakonom o unutarnjoj reviziji.
- Pored objavljenih Standarda unutarnje revizije, unutarnji revizori u svom radu koriste i druge propise (pravilnike, procedure, smjernice i sl), ali i druge standarde i smjernice koji su primjenjivi za rad unutarnjih revizora, kao što su INTOSAI standardi (ISSAI) i smjernice (INTOSAI GOV), a koje je Koordinacijski odbor vrhovnih revizijskih institucija objavio kroz Odluku o preuzimanju okvira međunarodnih standarda vrhovnih revizijskih institucija – ISSAI okvira u BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 38/11).
- Pravilnik o provođenju osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH¹⁸ pruža detaljna uputstva i smjernice o načinu provođenja internog i eksternog ocjenjivanja kao obavezujućih procedura definiranih Standardima unutarnje revizije kojima se daje potvrda da je osiguran kvalitet usluga koje pruža unutarnja revizija. Pravilnikom je definiran i način provedbe kontrole kvaliteta koju provodi SHJ MFT BiH u jedinicama unutarnje revizije u svrhu nadzora nad implementacijom relevantnih propisa, za šta je odgovorna prema Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH.

Pored ovih dokumenata, objavljeni su i sljedeći zakonski i podzakonski propisi značajni za vršenje funkcije unutarnje revizije u institucijama BiH:

¹⁶ Priručnik je SHJ MFT BiH izradila u suradnji s ekspertima Nacionalne akademije za ekonomiju i financije Ministarstva financija Kraljevine Nizozemske i unutarnjim revizorima iz institucija BiH, članovima radnih skupina.

¹⁷ Prije objavljivanja ove odluke Standardi su bili objavljeni kao sastavni dio metodologije rada, u Priručniku za unutarnju reviziju u institucijama BiH sa Standardima unutarnje revizije, "Službeni glasnik BiH", broj 82/11.

¹⁸ Odluka o donošenju Pravilnika objavljena u "Službenom glasniku BiH", broj 74/21.

- Zakon o unutarnjoj reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Zakon o izmjenama Zakona o unutarnjoj reviziji institucija Bosne i Hercegovine, objavljeni u "Službenom glasniku BiH", br. 27/08 i 32/12,
- Odluka o kriterijima za uspostavu jedinica unutarnje revizije u institucijama Bosne i Hercegovine, objavljena u "Službenom glasniku BiH", br. 49/12, 69/17, 59/19 i 77/24,
- Pravilnik o zapošljavanju unutarnjih revizora u institucijama Bosne i Hercegovine, objavljen u "Službenom glasniku BiH", br. 81/12 i 99/14,
- Sporazum o vršenju funkcije unutarnje revizije u institucijama Bosne i Hercegovine, objavljen u "Službenom glasniku BiH", broj 32/18,
- Program obuke i certificiranja unutarnjih revizora u institucijama BiH, objavljen u "Službenom glasniku BiH", br. 7/15 i 89/18,
- Odluka o načinu bodovanja, evidentiranja i izvješćivanja o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji unutarnjih revizora u institucijama BiH, objavljena u "Službenom glasniku BiH", br. 56/17 i 65/19,
- Naputak o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji unutarnjih revizora u institucijama BiH, objavljen u "Službenom glasniku BiH", broj 97/15,
- Pravilnik o korištenju Aplikacije za praćenje, upravljanje i izvješćivanje o sustavu finansijskog upravljanja i kontrole i unutarnje revizije u institucijama BiH, objavljen u "Službenom glasniku BiH", broj 21/22 i
- Odluka SHJ MFT BiH o imenovanju administratora za PIFC aplikaciju, broj: 02-1-02-214-1/22 od 25.08.2022. godine, objavljena na internetskoj stranici MFT BiH, u dijelu koji se odnosi na SHJ MFT BiH.

4. KONSOLIDIRANO IZVJEŠĆE O UNUTARNJOJ REVIZIJI PREMA GODIŠNJIM IZVJEŠĆIMA JUR ZA 2024. GODINU

Na temelju godišnjih izvješća jedinica unutarnje revizije za 2024. godinu SHJ MFT BiH je pripremila Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije institucija BiH za 2024. godinu. Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije daje informacije o aktivnostima SHJ MFT BiH, zakonodavnom okviru unutarnje revizije u institucijama BiH, jedinicama unutarnje revizije u institucijama BiH s pregledom institucija iz njihove nadležnosti, izvješćima unutarnje revizije o planovima jedinica unutarnje revizije, revidiranim oblastima, datim preporukama unutarnje revizije, stupnju realizacije preporuka, te poštivanju Standarda i metodologije rada od strane jedinica unutarnje revizije. U Izvješću je dat i pregled uspostave i razvoja sustava unutarnje revizije, rezultatima godišnjeg i periodičnog pregleda kvaliteta koji je provela SHJ MFT BiH, kao i informacije o Strategiji razvoja sustava unutarnjih finansijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine za razdoblje 2020-2025. godina i Operativnom godišnjem akcijskom planu Strategije za 2024. godinu, te poduzetim aktivnostima na realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH od strane jedinica unutarnje revizije, institucija BiH i SHJ MFT BiH.

4.1. Jedinice unutarnje revizije institucija BiH – pregled uspostave

Odlukom o kriterijima za uspostavu jedinica unutarnje revizije u institucijama Bosne i Hercegovine („*Službeni glasnik BiH*“ broj 77/24) predviđena je uspostava jedinice unutarnje revizije u ukupno 19 institucija, sukladno članku 3. Odluke. Dodatno, navedenom odlukom definirano je u čl. 13. i 14. da će Ured za reviziju institucija BiH i Ustavni Sud BiH samostalno ocijeniti postojanje potrebe za uspostavom i vršenjem funkcije unutarnje revizije sukladno odredbama Zakona o unutarnjoj reviziji institucija BiH.

Ured za reviziju institucija BiH obavijestio je SHJ MFT BiH¹⁹ da je formirao stručno povjerenstvo zaduženo da obavlja poslove unutarnje revizije. Ustavni Sud BiH do izrade ovog izvješća nije uspostavio funkciju unutarnje revizije.

U narednoj tablici dat je pregled institucija u kojima je predviđena uspostava unutarnje revizije, njih ukupno 19, a iste su svrstane u tri grupe, ovisno od razine funkcionalne uspostave i kadrovske popunjenosti unutarnje revizije koja je uređena Zakonom o unutarnjoj reviziji u institucijama BiH, Odlukom o kriterijima za uspostavu jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH i Pravilnikom o zapošljavanju unutarnjih revizora u institucijama BiH.

Četvrti dio tablice predviđen je za javna poduzeća u kojima je Bosna i Hercegovina većinski vlasnik, a koja su također obavezna uspostaviti unutarnju reviziju sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u institucijama BiH i relevantnim propisima koji uređuju ovu oblast. Do izrade ovog izvješća jedno javno poduzeće dostavilo je SHJ MFT BiH predviđenu dokumentaciju o uspostavi jedinice unutarnje revizije, a to je Radio-televizija BiH.

Tablica br. 1

I)	Institucije u kojima je JUR funkcionalno i kadrovski u potpunosti uspostavljena sukladno propisima iz oblasti unutarnje revizije	
1.	Parlamentarna skupština BiH	
2.	Ministarstvo financija i trezora BiH	
3.	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH	
4.	Ministarstvo vanjskih poslova BiH	
5.	Ministarstvo civilnih poslova BiH	
6.	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH	
7.	Ministarstvo pravde BiH	
8.	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH	
9.	Uprava za neizravno oporezivanje BiH	
10.	Državna agencija za istrage i zaštitu	
11.	Agencija za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH – IDDEEA	
12.	Služba za zajedničke poslove institucija BiH	
13.	Sud BiH	
14.	Obavještajno-sigurnosna agencija BiH ²⁰	
II)	Institucije u kojima je JUR uspostavljena sukladno propisima iz oblasti UR, ali nije kadrovski u potpunosti popunjena	
15.	Ministarstvo obrane BiH	<u>Obrazloženje:</u> Nije kadrovski popunjena JUR sukladno predviđenom broju izvršitelja (popunjene 3 ²¹ od predviđene četiri pozicije)

¹⁹ Dopis Ureda za reviziju institucija BiH broj: 01/1-50-1081-2/22 od 16.09.2022. godine.

²⁰ Popunjena je pozicija rukovoditelja JUR od 01.01.2024. godine (SHJ MFT BiH dala suglasnost na izbor RJUR br. 02-1-02-4-89-2/24 od 08.02.2024. godine), a pozicija unutarnjeg revizora popunjena od 01.08.2024. godine (SHJ MFT BiH zaprimila obavijest OSA BiH o imenovanju unutarnjeg revizora u JUR OSA BiH, br. 10-40934/24 od 06.09.2024. godine).

16.	Ministarstvo sigurnosti BiH	<u>Obrazloženje:</u> Nije kadrovski popunjena JUR sukladno predviđenom broju izvršitelja (popunjena jedna od predviđene dvije pozicije) ²² .
17.	Granična policija BiH	<u>Obrazloženje:</u> Nije kadrovski popunjena JUR sukladno predviđenom broju izvršitelja (popunjena 1 ²³ od predviđene dvije pozicije)
III) Institucije u kojima unutarnja revizija nije uspostavljena sukladno relevantnim propisima		
18.	Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH	<u>Obrazloženje:</u> Popunjena jedna pozicija unutarnjeg revizora prema važećem pravilniku o unutarnjoj organizaciji koji nije usklađen s propisima iz oblasti unutarnje revizije.
19.	Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi – BHANSA	<u>Obrazloženje:</u> Popunjena pozicija unutarnjeg revizora prema važećem pravilniku o unutarnjoj organizaciji koji nije usklađen s propisima iz oblasti unutarnje revizije. ²⁴
IV) Javna poduzeća – u potpunosti uspostavljena JUR		
20.	Radio-televizija BiH (BHRT)	<u>Obrazloženje:</u> U 2020. godini okončane su aktivnosti na uspostavi i kadrovskom popunjavanju JUR-a sukladno relevantnim propisima.

Iz prethodne tablice vidimo da je zaključno s 31.12.2024. godine unutarnja revizija u potpunosti uspostavljena, sukladno važećim propisima, u 14 institucija: Parlamentarnoj skupštini BiH, Ministarstvu financija i trezora BiH, Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH, Ministarstvu vanjskih poslova BiH, Ministarstvu civilnih poslova BiH, Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Ministarstvu pravde BiH, Ministarstvu komunikacija i prometa BiH, Državnoj agenciji za istrage i zaštitu, Upravi za neizravno oporezivanje BiH, Agenciji za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka, Službi za zajedničke poslove institucija BiH, Sudu BiH i Obavještajno – sigurnosnoj agenciji BiH. Tri su institucije uspostavile jedinicu unutarnje revizije sukladno važećim propisima, ali nisu kadrovski u potpunosti popunile jedinicu osobljem unutarnje revizije, a to su: Ministarstvo obrane BiH, Ministarstvo sigurnosti BiH i Granična policija BiH. Od navedene tri institucije, u dvije je došlo do smanjenja broja osoblja usljed prirodnog odliva po osnovu ispunjenosti uvjeta za mirovinu rukovoditelja JUR (u MO BiH u 2021. godini, a u GP BiH u 2023. godini).

²¹ Obaviješteni smo od Ministarstva obrane BiH kroz dostavljenu Informaciju o realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH da je 2024. godine MO BiH raspisalo javni natječaj za popunu radnog mjesta rukovoditelja JUR MO BiH, te da je konkursna procedura u tijeku.

²² Popunjena je pozicija rukovoditelja jedinice unutarnje revizije MSB BiH (SHJ MFT BiH dala suglasnost na izbor rukovoditelja JUR MSB BiH, br. 02-1-02-4-118-5/24 od 20.03.2024. godine), dok je ostala upražnjena pozicija unutarnjeg revizora. Obaviješteni smo od Ministarstva sigurnosti BiH kroz dostavljenu Informaciju o realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH da će Ministarstvo u narednom razdoblju izvršiti popunjavanje upražnjenog radnog mjesta unutarnji revizor u JUR MSB BiH, kako bi jedinica mogla funkcionirati u punom kapacitetu.

²³ Popunjena je pozicija unutarnjeg revizora, dok je upražnjena pozicija rukovoditelja JUR GP BiH od 12.12.2023. godin usljed odlaska u mirovinu dotadašnjeg rukovoditelja JUR. Obaviješteni smo od JUR GP BiH da je u tijeku natječajna procedura za popunu upražnjenog radnog mjesta.

²⁴ Informacija iz 2023. godine, s obzirom na to da **unutarnja revizija BHANSA-e nije dostavila SHJ MFT BiH svoje Godišnje izvješće za 2024. godinu** (što je obavezna prema Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH) u kojem je obavezna izvijestiti o aktivnostima na uspostavi unutarnje revizije sukladno relevantnim propisima. Stoga, SHJ MFT BiH ne raspolaže podacima o navedenim aktivnostima (ukoliko ih je bilo tijekom 2024. godine).

Dvije institucije uspostavile su unutarnju reviziju na temelju svog važećeg pravilnika o unutarnjoj organizaciji, koji nije usklađen s propisima iz oblasti unutarnje revizije: Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi – BHANSA i Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH.²⁵

Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi – BHANSA je jedina institucija koja nije pripremila i dostavila SHJ MFT BiH prijedlog pravilnika o unutarnjoj organizaciji, a koji su u dijelu koji se odnosi na unutarnju reviziju obavezni uskladiti s relevantnim propisima²⁶. S tim u vezi podsjećamo da je obveza usklađivanja pravilnika o unutarnjoj organizaciji BHANSA-e, u dijelu koji se odnosi na unutarnju reviziju, utvrđena propisima kojim se definira način uspostave unutarnje revizije u institucijama BiH²⁷ i zaključcima Vijeća ministara BiH, s 54. sjednice održane 28.07.2022. godine, 14. sjednice održane 07.06.2023. godine i 49. sjednice održane 20.05.2024. godine.²⁸

SHJ MFT BiH vodi Registar jedinica unutarnje revizije i Registar rukovoditelja jedinica unutarnje revizije i unutarnjih revizora. Na temelju podataka evidentiranih u navedenim registrima, na poslovima unutarnje revizije u 19 jedinica unutarnje revizije institucija BiH i jednom javnom poduzeću (ukupno 20 organizacija), koliko ih je uspostavljeno na dan 31.12.2024. godine, zaposleno je ukupno 45 unutarnjih revizora.

Kada analiziramo stanje u institucijama BiH u pogledu uspostave i kadrovskog popunjavanja jedinica unutarnje revizije, bez javnog poduzeća, potrebno je naglasiti da od broja ukupno uspostavljenih jedinica unutarnje revizije (19) njih 14 je u potpunosti uspostavljeno i kadrovski popunjeno sukladno relevantnim propisima, što je 74% od ukupno uspostavljenih jedinica.

²⁵ Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH obavijestila je SHJ MFT BiH (aktom broj: 20-01-02-5-2577-3/24 od 10.02.2025. godine) da je izradila izmjene Pravilnika u dijelu koji se odnosi na uspostavu JUR sukladno propisima, pribavila neophodna mišljenja nadležnih institucija, pribavila suglasnost SHJ MFT BiH i dostavila Prijedlog Pravilnika o unutarnjoj organizaciji, putem Ministarstva sigurnosti BiH, Generalnom tajništvu VM BiH. MSB BiH je aktom broj: 04-02-1-7902-24/20 od 11.01.2024. godine, obavijestilo Direkciju da je tražilo od GT VM BiH da se Prijedlog Pravilnika o unutarnjoj organizaciji Direkcije koji se odnosi na unutarnju reviziju uvrsti na dnevni red sjednice VM BiH, ali je GT VM BiH vratilo prijedlog Pravilnika s ciljem znanavljanja mišljenja nadležnih institucija, zbog znatnog protoka vremena od kada su pribavljena. Na temelju dostavljene obavijesti Direkciji od strane GT VM BiH broj: 05-02-2-1531-5/24 od 25.09.2024. godine i MSB BiH broj: 04-02-2-4190-14/24 od 08.10.2024. godine, tražena je dopuna dokumentacije u svezi sa dostavljenim Prijedlogom Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji DKPT BiH je 16.10.2024. godine vraćen Direkciji od VM BiH putem MSB BiH, te više neće biti vraćan u proceduru usvajanja jer nije dobio pozitivno mišljenje Ministarstva pravde BiH, a koje se traži kao obavezno da bi se Pravilnik uvrstio u dnevni red sjednice VM BiH. MP BiH je naložilo Direkciji da pristupi izradi cjelokupnog Pravilnika o unutarnjoj organizaciji sukladno Odluci o načelima za utvrđivanje unutarnje organizacije organa uprave BiH i Odluci o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH. Sukladno navedenom, imenovana je radna skupina za izradu novog prijedloga Pravilnika čiji je zadatak da sagleda realne potrebe unutarnjih organizacionih jedinica Direkcije. Dakle, u izvještajnom razdoblju, sve je vraćeno u početnu fazu izrade Pravilnika.

²⁶ Informacija iz 2023. godine, s obzirom na to da jedinica unutarnje revizije BHANSA-e nije dostavila SHJ MFT BiH svoje Godišnje izvješće za 2024. godinu, u kojem je obavezna izvijestiti o aktivnostima na uspostavi unutarnje revizije sukladno relevantnim propisima. Stoga, SHJ MFT BiH ne raspolaže podacima o navedenim aktivnostima (ukoliko ih je bilo tijekom 2024. godine).

²⁷ Odluka o kriterijima za uspostavu jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 49/12, 69/17, 59/19 i 77/24).

²⁸ Nakon zaprimanja obavijesti o donošenju zaključaka Vijeća ministara BiH, s navedenih sjednica, SHJ MFT BiH je o istim upoznala BHANSA-u (dopisi SHJ MFT BiH od 17.10.2022. godine, 11.07.2023. godine i 12.06.2024. godine).

U izvještajnom razdoblju popunjene su dvije upražnjene pozicije rukovoditelja jedinica unutarnje revizije²⁹ i jedna upražnjena pozicija unutarnjeg revizora³⁰ što je doprinijelo povećanju ukupnog broja unutarnjih revizora i to za jednog revizora. Prema podacima iz registara koje vodi SHJ MFT BiH, broj unutarnjih revizora u institucijama BiH (bez javnog poduzeća BHRT) je s 42 povećan na 43 u 19 jedinica unutarnje revizije, koliko ih je u institucijama BiH zaposleno na dan 31.12.2024. godine.

4.2. Nadležnost jedinica za unutarnju reviziju

Nadležnost svake od 19 jedinica unutarnje revizije institucija BiH, koliko bi ih ukupno trebalo biti i uspostavljeno u institucijama BiH, definirana je Odlukom o kriterijima za uspostavu jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH.

Od 19 uspostavljenih jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH (navedene u Tablici br. 1), deset jedinica unutarnje revizije vrši funkciju unutarnje revizije samo u jednoj, matičnoj instituciji. To su jedinice unutarnje revizije u:

- Ministarstvu obrane BiH,
- Ministarstvu vanjskih poslova BiH,
- Upravi za neizravno oporezivanje BiH,
- Graničnoj policiji BiH,
- Državnoj agenciji za istrage i zaštitu,
- Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH,
- Agenciji za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH,
- Direkciji za koordinaciju policijskih tijela BiH,
- Službi za zajedničke poslove institucija BiH i
- Agenciji za pružanje usluga u zračnoj plovidbi BiH - BHANSA.

Preostalih devet jedinica unutarnje revizije, sukladno usvojenom decentraliziranom modelu uspostave i organiziranja sustava unutarnje revizije u institucijama BiH, funkciju unutarnje revizije vrše za nekoliko institucija sukladno Odluci o kriterijima za uspostavu jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH. U nastavku je dat pregled ovih jedinica i institucija za koje svaka od ovih jedinica pruža usluge unutarnje revizije, zajedno s podacima u kojim od institucija iz njihove nadležnosti su vršile unutarnju reviziju u izvještajnoj godini.

- *Jedinica unutarnje revizije Parlamentarne skupštine BiH* nadležna je za vršenje funkcije unutarnje revizije u:

- Parlamentarnoj skupštini BiH,
- Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije,
- Agenciji za zaštitu osobnih podataka u BiH,
- Uredu za razmatranje žalbi,
- Središnjem izbornom povjerenstvu BiH,
- Instituciji ombudsmena za ljudska prava BiH i
- Službenom listu BiH.

Jedinica unutarnje revizije Parlamentarne skupštine BiH potpisala je Povelju unutarnje revizije i Sporazum o vršenju funkcije unutarnje revizije sa svim institucijama za koje je nadležna. U izvještajnom razdoblju ova jedinica vršila je reviziju, sukladno odobrenim strateškim i godišnjim planovima rada, u Instituciji ombudsmena za ljudska prava BiH i Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije. Također, u izvještajnom razdoblju realizirana je i jedna redovita revizija u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, a koja je bila planirana u 2023. godini.

²⁹ JUR OSA BiH i JUR MSB BiH

³⁰ JUR OSA BiH

U Parlamentarnoj skupštini BiH, Službenom listu BiH, Agenciji za zaštitu osobnih podataka u BiH, Uredu za razmatranje žalbi i u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH provedene su naknadne revizije u svrhu praćenja datih preporuka u prethodnoj godini. Podaci o obavljenim revizijama prikazani su u tablicama br. 2, 3 i 4.

– *Središnja jedinica za unutarnju reviziju Ministarstva financija i trezora BiH* vrši funkciju unutarnje revizije u:

- Ministarstvu financija i trezora BiH,
- Predsjedništvu BiH,
- Agenciji za državnu službu BiH,
- Agenciji za javne nabave BiH,
- Agenciji za osiguranje u BiH,
- Agenciji za statistiku BiH,
- Arhivu BiH,
- Generalnom tajništvu Vijeća ministara BiH,
- Direkciji za europske integracije BiH,
- Direkciji za ekonomsko planiranje BiH,
- Uredu koordinatora za reformu javne uprave,
- Memorijalnom centru Srebrenica – Potočari,
- Odboru državne službe za žalbe,
- Uredu za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH i
- Središnjoj harmonizacijskoj jedinici MFT BiH.

Do sada su sve od naprijed navedenih institucija, osim Predsjedništva BiH, potpisale Sporazum o vršenju funkcije unutarnje revizije i Povelju unutarnje revizije sa Središnjom jedinicom za unutarnju reviziju MFT BiH. Iako se ova jedinica više puta obraćala Predsjedništvu BiH radi potpisivanja Sporazuma o vršenju funkcije unutarnje revizije i Povelje unutarnje revizije, posljednji put u svibnju 2024. godine (dopis broj: 12-16-7-3512/24 od 13.05.2024. godine), do izrade ovog izvješća Predsjedništvo BiH nije potpisalo Sporazum i Povelju sa Središnjom jedinicom unutarnje revizije MFT BiH.

Ovakvo postupanje Predsjedništva BiH dovelo je do izostanka potpune pokrivenosti proračuna institucija BiH³¹ funkcijom unutarnje revizije. Napominjemo da je i SHJ MFT BiH u prethodnom razdoblju u više navrata ukazivala Predsjedništvu BiH na ulogu i značaj koju ima unutarnja revizija u unapređenju sustava unutarnjih kontrola u institucijama BiH, ukazujući istovremeno i na neophodnost poštivanja modaliteta uspostave unutarnje revizije u institucijama BiH, a koji se temelji na principima ekonomičnog, efikasnog i efektivnog pružanja usluge unutarnje revizije.

U izvještajnom razdoblju Jedinica unutarnje revizije MFT BiH vršila je reviziju, sukladno usvojenim strateškim i godišnjim planovima rada, u sljedećim institucijama: Ministarstvu financija i trezora BiH, Agenciju za državnu službu BiH, Agenciju za javne nabave BiH, Agenciju za osiguranje u BiH, Agenciji za statistiku BiH, Arhivu BiH, Generalnom tajništvu Vijeća ministara BiH, Direkciji za europske integracije BiH, Direkciji za ekonomsko planiranje BiH, Uredu koordinatora za reformu javne uprave, Memorijalnom centru Srebrenica – Potočari, Odboru državne službe za žalbe, Uredu za zakonodavstvo BiH i Središnjoj harmonizacijskoj jedinici MFT BiH. U izvještajnom razdoblju provedene su i naknadne revizije u Ministarstvu financija i trezora BiH, Direkciji za europske integracije BiH i Središnjoj harmonizacijskoj jedinici MFT BiH u svrhu praćenja realizacije preporuka iz revizijskih izvješća sačinjenih u prethodnom razdoblju. Detalji o institucijama u kojima je u izvještajnom razdoblju vršena revizija, kao i o obavljenim unutarnjim revizijama prikazani su u tabličnim pregledima (tablica br. 2, 3. i 4).

³¹ Proračun Predsjedništva BiH za 2024. godinu iznosi 10.560.000 KM.

- *Jedinica unutarnje revizije Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH* nadležna je za vršenje funkcije unutarnje revizije u:

- Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH,
- Institutu za nestale osobe BiH i
- Fondu za povratak BiH.

Jedinica unutarnje revizije Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH potpisala je Povelju unutarnje revizije i Sporazum o vršenju funkcije unutarnje revizije sa svim institucijama iz svoje nadležnosti. U izvještajnom razdoblju ova jedinica obavljala je unutarnju reviziju, sukladno usvojenim strateškim i godišnjim planovima rada, u Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH, Institutu za nestale osobe BiH i Fondu za povratak BiH, što je detaljno prikazano u tablicama br. 2, 3 i 4.

- *Jedinica unutarnje revizije Ministarstva pravde BiH* nadležna je za vršenje funkcije unutarnje revizije u:

- Ministarstvu pravde BiH,
- Pravobraniteljstvu BiH,
- Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću BiH i
- Zavodu za izvršenje kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH.

Jedinica unutarnje revizije Ministarstva pravde BiH potpisala je Povelju unutarnje revizije i Sporazum o vršenju funkcije unutarnje revizije sa svim institucijama za koje je nadležna pružati usluge unutarnje revizije. U izvještajnom razdoblju ova je jedinica obavljala unutarnju reviziju, sukladno odobrenim strateškim i godišnjim planovima, u Ministarstvu pravde BiH, Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću BiH i Zavodu za izvršenje kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH. Detaljniji podaci o izvršenim revizijama prikazani su u tabličnim pregledima u nastavku Izvješća (tablica br. 2, 3 i 4).

- *Jedinica unutarnje revizije Ministarstva civilnih poslova BiH* nadležna je za vršenje funkcije unutarnje revizije u:

- Ministarstvu civilnih poslova BiH,
- Agenciji za antidoping kontrolu BiH,
- Agenciji za lijekove i medicinska sredstva BiH,
- Agenciji za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje u BiH,
- Agenciji za rad i zapošljavanje u BiH,
- Agenciji za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta u BiH,
- Državnoj regulatornoj agenciji za radijacijsku i nuklearnu sigurnost BiH,
- Povjerenstvu za očuvanje nacionalnih spomenika BiH,
- Centru za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja u BiH i
- Centru za uklanjanje mina u BiH - *BHMAC*.

Jedinica unutarnje revizije Ministarstva civilnih poslova BiH potpisala je Povelju unutarnje revizije i Sporazum o vršenju funkcije unutarnje revizije sa svim institucijama za koje je nadležna pružati usluge unutarnje revizije. U izvještajnom razdoblju ova jedinica vršila je reviziju, sukladno odobrenim strateškim i godišnjim planovima, u Agenciji za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje BiH, Agenciji za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta u BiH, Centru za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja u BiH, Agenciji za lijekove i medicinska sredstva BiH i Centru za uklanjanje mina u BiH – *BHMAC*. Provedeni su i naknadni revizijski pregledi u Povjerenstvu za očuvanje nacionalnih spomenika BiH, Državnoj regulatornoj agenciji za radijacijsku i nuklearnu sigurnost BiH, Agenciji za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje u BiH, Agenciji za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvaliteta u BiH, Centru za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja u BiH, Agenciji za lijekove i medicinska sredstva BiH i u Agenciji za antidoping kontrolu BiH.

Također, u izvještajnom razdoblju započete su redovite revizije u Ministarstvu civilnih poslova BiH i Agenciji za rad i zapošljavanje BiH.

– *Jedinica unutarnje revizije Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH* nadležna je za vršenje funkcije unutarnje revizije u:

- Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH,
- Agenciji za sigurnost hrane BiH,
- Agenciji za nadzor nad tržištem BiH,
- Agenciji za promociju stranih ulaganja u BiH,
- Institutu za akreditiranje BiH,
- Institutu za intelektualno vlasništvo BiH,
- Institutu za mjeriteljstvo BiH,
- Institutu za standardizaciju BiH,
- Instituciji ombudsmana za zaštitu potrošača u BiH,
- Uredu za veterinarstvo BiH,
- Uredu za harmonizaciju i koordinaciju sustava plaćanja u poljoprivredi, ishrani i ruralnom razvoju u BiH,
- Povjerenstvu za koncesije BiH,
- Konkurencijskom vijeću BiH,
- Upravi BiH za zaštitu zdravlja bilja,
- Vijeću za državnu pomoć BiH i
- Državnoj regulatornoj komisiji za električnu energiju.

Jedinica unutarnje revizije Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH potpisala je Povelju unutarnje revizije i Sporazum o vršenju funkcije unutarnje revizije sa svim institucijama za koje je nadležna pružati usluge unutarnje revizije. U izvještajnom razdoblju ova jedinica vršila je reviziju, sukladno usvojenim strateškim i godišnjim planovima Jedinice u Uredu za harmonizaciju i koordinaciju sustava plaćanja u poljoprivredi, ishrani i ruralnom razvoju BiH, Institutu za standardizaciju u BiH, Konkurencijskom vijeću BiH, Institutu za mjeriteljstvo BiH, dok su u Vijeću za državnu pomoć BiH, Povjerenstvu za koncesije BiH, Državnoj regulatornoj komisiji za električnu energiju BiH i Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH provedene naknadne revizije u svrhu praćenja realizacije preporuka datih u prethodnoj godini, što je detaljno prikazano u tablicama br. 2, 3 i 4.

– *Jedinica unutarnje revizije Ministarstva komunikacija i prometa BiH* nadležna je za vršenje funkcije unutarnje revizije u:

- Ministarstvu komunikacija i prometa BiH,
- Agenciji za poštanski promet BiH,
- Direkciji za civilno zrakoplovstvo BiH,
- Regulatornoj agenciji za komunikacije i
- Regulatornom odboru željeznica BiH.

Jedinica unutarnje revizije Ministarstva komunikacija i prometa BiH potpisala je Povelju unutarnje revizije i Sporazum o vršenju funkcije unutarnje revizije sa svim institucijama za koje je nadležna vršiti unutarnju reviziju. U izvještajnom razdoblju ova jedinica obavljala je unutarnju reviziju, sukladno usvojenim strateškim i godišnjim planovima rada, u Ministarstvu komunikacija i prometa BiH, te je započeta revizija u Regulatornoj agenciji za komunikacije BiH.³² Sukladno usvojenim strateškim i godišnjim planovima rada, u izvještajnom razdoblju obavljene su i dvije naknadne revizije, i to u Direkciji za civilno zrakoplovstvo BiH i Agenciji za poštanski promet BiH.

³² JUR MKT BiH je navela u svom Godišnjem izvješću za 2024. godinu da je u izvještajnom razdoblju započeta revizija u Regulatornoj agenciji za komunikacije BiH, a da će ista biti prenesena u 2025. godinu zbog povećanja obima revidiranog područja, na zahtjev rukovodstva, kao i zbog nepredviđenih odsustva.

Jedinica unutarnje revizije MKT BiH obavijestila je SHJ MFT BiH da procesi koje revidira u Ministarstvu komunikacija i prometa BiH i preporuke koje iz istih proizlaze važe i primjenjuju se i na Regulatorni odbor željeznica BiH³³.

- *Jedinica unutarnje revizije Ministarstva sigurnosti BiH* nadležna je za vršenje funkcije unutarnje revizije u:
 - Ministarstvu sigurnosti BiH,
 - Agenciji za policijsku potporu,
 - Agenciji za forenzička ispitivanja i vještačenja,
 - Agenciji za školovanje i stručno osposobljavanje kadrova i
 - Službi za poslove sa strancima BiH.

Sa svim institucijama za koje je nadležna pružati usluge unutarnje revizije ova jedinica je potpisala Povelju unutarnje revizije i Sporazum o vršenju funkcije unutarnje revizije. U izvještajnom razdoblju Jedinica unutarnje revizije Ministarstva sigurnosti BiH vršila je reviziju u Ministarstvu sigurnosti BiH, sukladno odobrenim strateškim i godišnjim planom rada unutarnje revizije.

- *Jedinica unutarnje revizije Suda BiH* nadležna je za vršenje funkcije unutarnje revizije u:
 - Sudu BiH i
 - Tužiteljstvu BiH.

Jedinica unutarnje revizije Suda BiH potpisala je Sporazum o vršenju funkcije unutarnje revizije i Povelju unutarnje revizije s Tužiteljstvom BiH, dok je u matičnoj instituciji (Sud BiH), također, donesena Povelja unutarnje revizije, kako je to i predviđeno relevantnim propisima. U izvještajnom razdoblju Jedinica unutarnje revizije Suda BiH vršila je reviziju, sukladno odobrenim strateškim i godišnjim planovima rada, u Sudu BiH i Tužiteljstvu BiH.

Svaka od 19 jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH, kao i jedinica unutarnje revizije u javnom poduzeću Radio-televizija BiH, koliko ih je ukupno uspostavljeno, imala je obvezu, sukladno čl. 15. i 19. Zakona o unutarnjoj reviziji institucija BiH, dostaviti godišnje izvješće koje je osnova za izradu Godišnjeg konsolidiranog izvješća unutarnje revizije u institucijama BiH. Godišnje izvješće unutarnje revizije za 2024. godinu dostavile su sve jedinice unutarnje revizije. Detalji o izvršenim revizijama dati su u tablicama br. 2, 3 i 4.

4.3. Godišnja izvješća jedinica unutarnje revizije

Jedinice unutarnje revizije u institucijama BiH, njih 19 od ukupno 20 uspostavljenih, su sukladno zakonskim obvezama, sačinile strateške (trogodišnje) planove unutarnje revizije i na temelju njih odgovarajuće godišnje planove.

Planovi jedinica unutarnje revizije odobreni su od strane rukovoditelja institucije u svim institucijama u kojima su jedinice, sukladno raspoloživim resursima, planirale vršiti reviziju u izvještajnom razdoblju. Unutarnja revizija BHANSA-e nije dostavila SHJ MFT BiH svoje Godišnje izvješće za 2024. godinu (što je obavezna sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH), pa samim tim SHJ MFT BiH ne raspolaže podacima o planovima unutarnje revizije BHANSA-e.

³³ Zakonom o željeznicama Bosne i Hercegovine regulirani su nadležnost i odgovornosti Regulatornog odbora željeznica BiH. Sredstva za financiranje rada Regulatornog odbora željeznica BiH odobravaju se kroz proračun Ministarstva komunikacija i prometa BiH. U MKT BiH je u 2024. godini planirano obavljanje revizija procesa Praćenje realizacije ugovora. S obzirom na to da se sve aktivnosti navedenog procesa (zahtjevi za nabavom se odobravaju u MKT BiH, odluke o dodjeli ugovora i dr) obavljaju u MKT BiH, nije planirana posebna revizija za Regulatorni odbor željeznica BiH.

U narednoj tablici dat je pregled jedinica unutarnje revizije i institucija u kojima je u izvještajnom razdoblju vršena unutarnja revizija, zajedno s podacima o potpisanim poveljama unutarnje revizije³⁴ i planovima unutarnje revizije, kao i planiranim i realiziranim unutarnjim revizijama.

Tablica br. 2

R. br.	JUR / institucije koje su bile predmet revidiranja u izvještajnom razdoblju	Potpisana Povelja UR	Donesen Strateški plan UR	Donesen Godišnji plan UR	Planiran broj redovitih ³⁵ i naknadnih ³⁶ revizija u GP UR	Realiziran broj redovitih i naknadnih revizija iz GP	Realiziran broj redovitih UR	Realiziran broj naknadnih UR	Realiziran broj <i>ad hoc</i> ³⁷ UR	% izvršenja redovitih i naknadnih revizija iz GP UR (Kolona (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1.	JUR Parlamentarne skupštine BiH	Podaci navedeni 1.1-1.8.			8	7+1 ³⁸	2+1*	5	-	88%
1.1.	<i>Parlamentarna skupština BiH</i>	Da	Da	Da	2	1	-	1	-	50%
1.2.	<i>Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije</i>	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
1.3.	<i>Agencija za zaštitu osobnih podataka u BiH</i>	Da	Da	Da	1	1	-	1	-	100%
1.4.	<i>Ured za razmatranje žalbi</i>	Da	Da	Da	1	1	-	1	-	100%
1.5.	<i>Institucija ombudsmena za ljudska prava BiH</i>	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
1.6.	<i>Službeni list BiH</i>	Da	Da	Da	1	1	-	1	-	100%
1.7.	<i>Središnje izborno povjerenstvo BiH</i>	Da	Da	Da	1	2*	1*	1	-	100%

³⁴ Podaci o svim institucijama koje su potpisale Povelju unutarnje revizije, kao i institucija koje nisu potpisale Povelju, navedeni su u točki 4.2. ovog izvješća, dok su u Tablici br. 2 navedeni podaci samo za institucije u kojima je vršena revizija u 2024. godini.

³⁵ Pod "redovitim unutarnjim revizijama" podrazumijeva se pružanje neovisnog, objektivnog uvjeravanja (što uključuje objektivni pregled i ocjenu dokaza od strane unutarnje revizije radi osiguravanja mišljenja i zaključaka o predmetu revizije) i savjetodavnih usluga, koje su planirane Strateškim i Godišnjim planovima unutarnje revizije odobrenim od rukovodioca institucije.

³⁶ "Naknadne unutarnje revizije" provode se, sukladno relevantnim propisima i odobrenim planovima unutarnje revizije, u određenom razdoblju nakon izvršene redovite revizije u svrhu utvrđivanja da li su realizirane preporuke iz revizijskih izvješća.

³⁷ Revizije pokrenute na zahtjev rukovoditelja institucije.

³⁸ U izvještajnom razdoblju JUR PS BiH provela je i jednu redovitu reviziju u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, koja je bila planirana Strateškim planom rada za razdoblje (2023-2025) i Godišnjim planom rada za 2023. godinu. Broj izvješća o obavljenoj reviziji: 03/16-16-8-2672-2/23 od 09.05.2024. godine

R. br.	JUR / institucije koje su bile predmet revidiranja u izvještajnom razdoblju	Potpisana Povelja UR	Donesen Strateški plan UR	Donesen Godišnji plan UR	Planiran broj redovitih ³⁵ i naknadnih ³⁶ revizija u GP UR	Realiziran broj redovitih i naknadnih revizija iz GP	Realiziran broj redovitih UR	Realiziran broj naknadnih UR	Realiziran broj <i>ad hoc</i> ³⁷ UR	% izvršenja redovitih i naknadnih revizija iz GP UR (Kolona (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1.8 .	*U izvještajnom razdoblju JUR PS BiH provela je i jednu redovitu reviziju u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, koja je bila planirana Strateškim planom rada za razdoblje (2023-2025) i Godišnjim planom rada za 2023. godinu.									
2.	Središnja jedinica za unutarnju reviziju MFT BiH – JUR MFT BiH	Podaci navedeni 2.1- 2.14.			19	19	14	5	-	100%
2.1 .	Ministarstvo financija i trezora BiH	Da	Da	Da	4	4	1	3	-	100%
2.2 .	Agencija za državnu službu BiH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
2.3 .	Agencija za javne nabave BiH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
2.4 .	Agencija za osiguranje BiH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
2.5 .	Agencija za statistiku BiH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
2.6 .	Arhiv BiH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
2.7 .	Generalno tajništvo Vijeća ministara BiH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
2.8 .	Direkcija za europske integracija BiH	Da	Da	Da	2	2	1	1	-	100%
2.9 .	Direkcija za ekonomsko planiranje BiH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
2.10	Ured koordinatora za reformu javne uprave	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
2.11	Memorijalni centar Srebrenica - Potočari	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
2.12	Odbor državne službe za žalbe	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
2.13	Ured za zakonodavstvo BiH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
2.14	SHJ MFT BiH	Da	Da	Da	2	2	1	1	-	100%
3.	JUR Ministarstva za ljudska	Podaci navedeni			7	7	4	3	-	100%

R. br.	JUR / institucije koje su bile predmet revidiranja u izvještajnom razdoblju	Potpisana Povelja UR	Donesen Strateški plan UR	Donesen Godišnji plan UR	Planiran broj redovitih ³⁵ i naknadnih ³⁶ revizija u GP UR	Realiziran broj redovitih i naknadnih revizija iz GP	Realiziran broj redovitih UR	Realiziran broj naknadnih UR	Realiziran broj <i>ad hoc</i> ³⁷ UR	% izvršenja redovitih i naknadnih revizija iz GP UR (Kolona (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
	prava i izbjeglice BiH	3.1-3.3.								
3.1.	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH	Da	Da	Da	3	3	2	1	-	100%
3.2.	Institut za nestale osobe BiH	Da	Da	Da	2	2	1	1	-	100%
3.3.	Fond za povratak BiH	Da	Da	Da	2	2	1	1	-	100%
4.	JUR Ministarstva vanjskih poslova BiH	Da	Da	Da	10	10	8	2	1	100%
5.	JUR Ministarstva civilnih poslova BiH	Podaci navedeni 5.1-5.10.			15	12	5	7	-	80%
5.1.	Ministarstvo civilnih poslova BiH	Da	Da	Da	2 ³⁹	-	-	-	-	- ⁴⁰
5.2.	Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje BiH	Da	Da	Da	2	2	1	1	-	100%
5.3.	Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta BiH	Da	Da	Da	2	2	1	1	-	100%
5.4.	Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja u BiH	Da	Da	Da	2	2	1	1	-	100%
5.5.	Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH	Da	Da	Da	2	2	1	1	-	100%
5.6.	Centar za uklanjanje mina u BiH – BHMACH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
5.7.	Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika BiH	Da	Da	Da	1	1	-	1	-	100%
5.8.	Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost BiH	Da	Da	Da	1	1	-	1	-	100%
5.9.	Agencija za antidoping kontrolu BiH	Da	Da	Da	1	1	-	1	-	100%

³⁹ Godišnjim planom unutarnje revizije za 2024. godinu, predviđeno je da JUR MCP BiH provede dvije redovite revizije i započne jednu redovitu reviziju u Ministarstvu civilnih poslova BiH.

⁴⁰ U izvještajnom razdoblju JUR MCP BiH je započela tri redovite revizije u Ministarstvu civilnih poslova BiH.

R. br.	JUR / institucije koje su bile predmet revidiranja u izvještajnom razdoblju	Potpisana Povelja UR	Donesen Strateški plan UR	Donesen Godišnji plan UR	Planiran broj redovitih ³⁵ i naknadnih ³⁶ revizija u GP UR	Realiziran broj redovitih i naknadnih revizija iz GP	Realiziran broj redovitih UR	Realiziran broj naknadnih UR	Realiziran broj <i>ad hoc</i> ³⁷ UR	% izvršenja redovitih i naknadnih revizija iz GP UR (Kolona (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
5.10.	Agencija za rad i zapošljavanje BiH	Da	Da	Da	1	-	-	-	-	- ⁴¹
6.	JUR Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH	Podaci navedeni 6.1-6.8.			8	8	4	4	-	100%
6.1.	Ured za harmonizaciju i koordinaciju sustava plaćanja u poljoprivredi, ishrani i ruralnom razvoju BiH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
6.2.	Institut za standardizaciju u BiH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
6.3.	Konkurencijsko vijeće BiH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
6.4.	Institut za mjeriteljstvo BiH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
6.5.	Vijeće za državnu pomoć BiH	Da	Da	Da	1	1	-	1	-	100%
6.6.	Povjerenstvo za koncesije BiH	Da	Da	Da	1	1	-	1	-	100%
6.7.	Državna regulatorna komisija za električnu energiju BiH	Da	Da	Da	1	1	-	1	-	100%
6.8.	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH	Da	Da	Da	1	1	-	1	-	100%
7.	JUR Ministarstva pravde BiH	Podaci navedeni 7.1-7.3.			8	8	4	4	-	100%
7.1.	Ministarstvo pravde BiH	Da	Da	Da	4	4	2	2	-	100%
7.2.	Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće BiH	Da	Da	Da	2	2	1	1	-	100%
7.3.	Zavod za izvršenje kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH	Da	Da	Da	2	2	1	1	-	100%
8.	JUR Ministarstva komunikacija i prometa	Podaci navedeni 8.1-8.4.			4	3	1 ⁴²	2	-	75%

⁴¹ U izvještajnom razdoblju JUR MCP BiH je započela jednu redovitu reviziju u Agenciji za rad i zapošljavanje BiH.

⁴² JUR MKT BiH je, u izvještajnom razdoblju, započela redovitu reviziju i u Regulatornoj agenciji za komunikacije BiH. Obaviješteni smo da je, zbog povećanja obima revidiranog područja, a na zahtjev rukovodstva i nepredviđenih odsustva, ista prenesena u 2025. godinu.

R. br.	JUR / institucije koje su bile predmet revidiranja u izvještajnom razdoblju	Potpisana Povelja UR	Donesen Strateški plan UR	Donesen Godišnji plan UR	Planiran broj redovitih ³⁵ i naknadnih ³⁶ revizija u GP UR	Realiziran broj redovitih i naknadnih revizija iz GP	Realiziran broj redovitih UR	Realiziran broj naknadnih UR	Realiziran broj <i>ad hoc</i> ³⁷ UR	% izvršenja redovitih i naknadnih revizija iz GP UR (Kolona (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
8.1.	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
8.2.	Regulatorna agencija za komunikacije BiH	Da	Da	Da	1	-	-	-	-	- ⁴³
8.3.	Direkcija za civilno zrakoplovstvo BiH	Da	Da	Da	1	1	-	1	-	100%
8.4.	Agencija za poštanski promet BiH	Da	Da	Da	1	1	-	1	-	100%
Napomena: U MKT BiH je u 2024. godini planirano obavljanje revizije procesa Praćenja realizacije ugovora. S obzirom na to da se sve aktivnosti navedenog procesa obavljaju u Ministarstvu, nije planirana posebna revizija za Regulatorni odbor željeznica BiH. ⁴⁴										
9.	JUR Uprave za neizravno oporezivanje BiH	Da	Da	Da	8	8	5	3	-	100%
10.	JUR Državne agencije za istrage i zaštitu – SIPA	Da	Da	Da	8	8	3	5	-	100%
11.	JUR Agencije za identifikacijske dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka	Da	Da	Da	6	6	3	3	-	100%
12.	JUR Službe za zajedničke poslove institucija BiH	Da	Da	Da	8	8	3	5	-	100%
13.	JUR Suda BiH	Podaci navedeni 13.1- 13.2.			9	9	4	5	-	100%
13.1	Sud BiH	Da	Da	Da	4	4	2	2	-	100%
13.2	Tužiteljstvo BiH	Da	Da	Da	5	5	2	3	-	100%
14.	JUR Obavještajno-sigurnosne agencije BiH	Da	Da	Da	3	3	3	-	-	100%
15.	JUR Ministarstva obrane BiH	Da	Da	Da	9	7	4	3	-	77,78 % ⁴⁵

⁴³ Revizija započeta tokom 2024. godine, ista je prenesena u 2025. godinu (pogledati prethodnu napomenu).

⁴⁴ JUR MKT BiH obavijestila je SHJ MFT BiH da su Zakonom o željeznicama BiH regulirani nadležnost i odgovornosti Regulatornog odbora željeznica BiH, te da se sredstva za financiranje rada Regulatornog odbora željeznica BiH odobravaju kroz budžet Ministarstva komunikacija i prometa BiH.

⁴⁵ Godišnjim planom za 2024. godinu je planirano 9 revizija, ali je zbog opravdanih razloga (bolovanje jednog unutarnjeg revizora duži period u 2024. godini) izvršeno 7 revizija (nije izvršena jedna redovita i jedna naknadna revizija prema Godišnjem planu).

R. br.	JUR / institucije koje su bile predmet revidiranja u izvještajnom razdoblju	Potpisana Povelja UR	Donesen Strateški plan UR	Donesen Godišnji plan UR	Planiran broj redovitih ³⁵ i naknadnih ³⁶ revizija u GP UR	Realiziran broj redovitih i naknadnih revizija iz GP	Realiziran broj redovitih UR	Realiziran broj naknadnih UR	Realiziran broj <i>ad hoc</i> ³⁷ UR	% izvršenja redovitih i naknadnih revizija iz GP UR (Kolona (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
16.	JUR Ministarstva sigurnosti BiH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
17.	JUR Granične policije BiH	Da	Da	Da	3	3	-	3	1	100%
18.	JUR Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH	Da	Da	Da	4	4	2	2	-	100%
19.	JUR Agencije za pružanje usluga u zračnoj plovidbi – BHANSA	-	-	-	-	-	-	-	-	- ⁴⁶
20.	JUR Radio-televizije BiH	Da	Da	Da	8	8	4	4	-	100%
Ukupno u 2024. godini							75	65	2	-
							142 (redovite + naknadne + <i>ad hoc</i> revizije)			
Ukupno u 2023. godini							70	52	5	-
							127 (redovite + naknadne + <i>ad hoc</i> revizije)			
Ukupno u 2022. godini							61	76	1	-
							138 (redovite + naknadne + <i>ad hoc</i> revizije)			
Ukupno u 2021. godini							74	56	3	-
							133 (redovite + naknadne + <i>ad hoc</i> revizije)			

⁴⁶ S obzirom na to da jedinica unutarnje revizije BHANSA-e nije dostavila SHJ MFT BiH svoje Godišnje izvješće za 2024. godinu (što je obavezna sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH), SHJ MFT BiH ne raspolaže podacima o planovima unutarnje revizije, kao i planiranim i realiziranim unutarnjim revizijama.

R. br.	JUR / institucije koje su bile predmet revidiranja u izvještajnom razdoblju	Potpisana Povelja UR	Donesen Strateški plan UR	Donesen Godišnji plan UR	Planiran broj redovitih ³⁵ i naknadnih ³⁶ revizija u GP UR	Realiziran broj redovitih i naknadnih revizija iz GP	Realiziran broj redovitih UR	Realiziran broj naknadnih UR	Realiziran broj <i>ad hoc</i> ³⁷ UR	% izvršenja redovitih i naknadnih revizija iz GP UR (Kolona (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
Ukupno u 2020. godini							50	47	3	-
							100 (redovite + naknadne + <i>ad hoc</i> revizije)			

Iz prethodne tablice uočava se da je u 2024. godini 19 jedinica unutarnje revizije (bez podataka unutarnje revizije BHANSA-e) sačinilo ukupno 142 revizijska izvješća. Od broja ukupno izvršenih revizija (142), 77 izvješća odnosi se na revizije u kojima su revizori, na temelju revizijskih nalaza, dali stručno revizijsko mišljenje o revidiranim područjima (75 redovitih revizija i 2 *ad hoc* revizije). U izvještajnom razdoblju obavljeno je i 65 naknadnih pregleda kroz koje je praćena primjena preporuka datih u ranijim izvješćima.

Ono što značajno utiče na prosjek broja obavljenih unutarnjih revizija u institucijama BiH u 2024. godini, pored toga što ne raspolažemo podacima o broju obavljenih revizija u BHANSA-i⁴⁷, jeste i podatak da Jedinica unutarnje revizije Granične policije BiH nije izvršila niti jednu redovitu reviziju, a jedinice unutarnje revizije Ministarstva sigurnosti BiH i Ministarstva komunikacija i prometa BiH samo po jednu redovitu reviziju. Međutim, prosjek obavljenih unutarnjih revizija po JUR i pored navedenih činjenica, porastao je u odnosu na prethodnu godinu (7,47 unutarnjih revizija po JUR u 2024. godini).

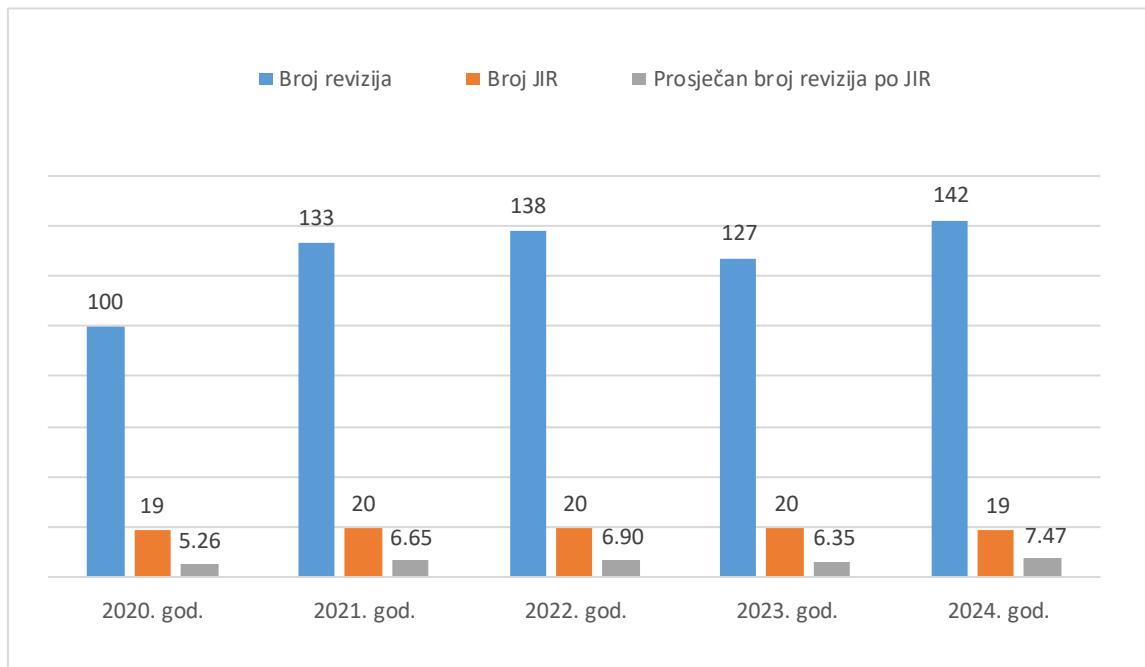
U svrhu praćenja učinka i efikasnosti jedinica unutarnje revizije u prethodnoj tablici navedeni su i podaci o broju ukupno provedenih revizija iz prethodna četiri godišnja konsolidirana izvješća koje je sačinila SHJ. U nastavku navodimo ukupan broj izvršenih revizija po godinama, zajedno s podacima o ukupnom broju uspostavljenih jedinica unutarnje revizije za predmetnu godinu i vrsti revizija:

- U 2024. godini 19 jedinica unutarnje revizije sačinilo je ukupno 142 revizijska izvješća, od kojih je 75 redovitih revizija, dvije *ad hoc* revizije i 65 naknadnih revizija;
- U 2023. godini 20 jedinica unutarnje revizije sačinilo je ukupno 127 revizijskih izvješća, od kojih je 70 redovitih revizija, pet *ad hoc* revizija i 52 naknadne revizije;
- U 2022. godini 20 jedinica unutarnje revizije sačinilo je ukupno 138 revizijskih izvješća, od kojih je 61 redovita revizija, jedna *ad hoc* revizija i 76 naknadnih revizija;
- U 2021. godini 20 jedinica unutarnje revizije sačinilo je ukupno 133 revizijska izvješća, od kojih su 74 redovite revizije, tri *ad hoc* revizije i 56 naknadnih revizija;
- U 2020. godini 19 jedinica unutarnje revizije izvršilo je ukupno 100 revizija, od kojih je 50 redovitih, tri *ad hoc* i 47 naknadnih revizija;

⁴⁷ IR BHANSA-e nije dostavila SHJ MFT BiH svoje Godišnje izvješće unutarnje revizije za 2024. godinu.

Naredni grafički prikaz daje pregled na godišnjoj razini ukupnog broja izvršenih revizija, broja uspostavljenih jedinica unutarnje revizije i prosječnog broja izvršenih revizija po jedinici unutarnje revizije, za razdoblje 2020 – 2024. godina.

Grafički prikaz broj 1.

Iz prethodnog grafikona uočava se da je u promatranom petogodišnjem razdoblju najmanje izvršeno revizija u 2020. godini, kada je prosječan broj izvršenih revizija po jedinici unutarnje revizije (JUR) iznosio 5,26 revizija. Važno je napomenuti da smo 2020. godine bili suočeni s izmijenjenim režimom rada usljed epidemije korona virusa, što se zasigurno odrazilo i na broj realiziranih revizija u institucijama BiH.

Ono što je posebno važno istaći jeste da je u ovom izvještajnom razdoblju (2024. godina) evidentno povećanje prosječnog broja revizija po JUR u odnosu na 2020. godinu, za dvije revizije. Naime, sa 5,26 koliko je iznosio prosječan broj revizija po JUR u 2020. godini, došlo je do povećanja prosječnog broja obavljenih unutarnjih revizija po JUR tako da je u 2024. godini 19 JUR realiziralo u prosjeku 7,47 revizija po JUR.

Prosječan broj izvršenih revizija, posmatrano po jedinici unutarnje revizije, za navedeno petogodišnje razdoblje iznosi 6,53 revizije po JUR (640 revizija / 98 JUR; zbirni podaci za pet godina).

Kada se izvrši uporedna analiza podataka o ukupnom broju izvršenih revizija i vrstama revizija (podaci navedeni u tablici broj 2) za posljednje dvije izvještajne godine (2023. i 2024. godinu), u kojima je isti broj uspostavljenih jedinica unutarnje revizije (20), i ako uzmemo u obzir da se ovogodišnje izvješće odnosi na 19 JUR, a ne na 20 JUR⁴⁸ može se konstatirati da je u 2024. godini došlo do povećanja ukupnog broja izvršenih revizija u odnosu na prethodnu godinu i to za 12% (sa 127 na 142 unutarnje revizije), kao i do povećanja broja redovitih revizija za oko 7 % (za 5 revizija, sa 70 revizija koliko je realizirano u 2023. godini došlo je do povećanja na 75 redovitih revizija provedenih u 2024. godini).

⁴⁸ JUR BHANSA-e nije dostavila SHJ MFT BiH svoje Godišnje izvješće unutarnje revizije za 2024. godinu.

Povećanje broja redovitih revizijskih angažmana značajan je podatak koji ukazuje na to da su jedinice unutarnje revizije planirale revidirati veći broj područja i oblasti poslovanja u odnosu na prethodnu godinu (2023. godinu). Naime, kao i u svakoj profesiji očekuje se da i unutarnja revizija, uporedo s razvojem znanja, vještina i iskustva osoblja, unapređuje segment planiranja i organizacije rada, a što doprinosi većoj efikasnosti u radu i u konačnici povećanju broja obavljenih revizija i datih preporuka, kao krajnjem rezultatu rada unutarnje revizije.

Registar povelja unutarnje revizije u kojem je evidentirano, zaključno sa 31.12.2024. godine, ukupno 76 povelja, također vodi SHJ MFT BiH, što pokazuje da je 19 jedinica unutarnje revizije potpisalo sa 76 institucija BiH dokument kojim su rukovoditelji ovih institucija upoznati s načinom rada unutarnje revizije, zadacima i ovlastima unutarnjih revizora, sukladno relevantnim propisima. Također, jedinica unutarnje revizije u javnom poduzeću Radio-televiziji BiH donijela je u proteklom razdoblju Povelju unutarnje revizije, koja je usklađena s tekstom Povelje SHJ MFT BiH, te time ukupan broj potpisanih povelja u Registru koji vodi SHJ MFT BiH iznosi 77.

Podaci po institucijama o broju sačinjenih izvješća unutarnje revizije i datim preporukama, te područjima revidiranja u izvještajnom razdoblju, zajedno s podacima o broju unutarnjih revizora u nadležnoj jedinici unutarnje revizije, dati su u tablici broj 3.

Tablica br. 3.

R. br.	Naziv institucije – nadležna JUR	Broj osoblja UR u JUR	Broj konačnih izvješća unutarnje revizije	Broj datih preporuka UR	Teme obuhvaćene izvješćima unutarnje revizije
1.1.	Parlamentarna skupština BiH – JUR PS BiH	2	1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija;
1.2.	Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije – JUR PS BiH		1 redovita revizija	5 preporuka	- Revizija planiranja i izvršenja proračuna;
1.3.	Agencija za zaštitu osobnih podataka – JUR PS BiH		1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija;
1.4.	Ured za razmatranje žalbi – JUR PS BiH		1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija;
1.5.	Institucija ombudsmana za ljudska prava – JUR PS BiH		1 redovita revizija	4 preporuke	- Revizija ugovorenih i drugih posebnih usluga;
1.6.	Službeni list BiH JUR PS BiH		1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija;

R. br.	Naziv institucije – nadležna JUR	Broj osoba – blja UR u JUR	Broj konačnih izvješća unutarnje revizije	Broj datih preporuka UR	Teme obuhvaćene izvješćima unutarnje revizije
1.7.	Središnje izborno povjerenstvo BiH – JUR PS BiH		2 (1 redovita* i 1 naknadna revizija)	6* preporuka	- *Revizija ugovorenih i drugih posebnih usluga (<i>planirana u 2023. godini, prenesena u 2024. godinu</i>) ⁴⁹ ; - Naknadna revizija;
2.1.	Ministarstvo financija i trezora BiH – JUR MFT BiH	4	4 (1 redovita i 3 naknadne revizije)	preporuka	- Upravljanje stalnim sredstvima; - Naknadne revizije;
2.2.	Agencija za državnu službu BiH - JUR MFT BiH		1 redovita revizija	2 preporuke	- Upravljanje stalnim sredstvima;
2.3.	Agencija za javne nabave BiH - JUR MFT BiH		1 redovita revizija	4 preporuke	- Upravljanje stalnim sredstvima;
2.4.	Agencija za osiguranje BiH - JUR MFT BiH		1 redovita revizija	3 preporuke	- Upravljanje stalnim sredstvima;
2.5.	Agencija za statistiku BiH - JUR MFT BiH		1 redovita revizija	5 preporuka	- Upravljanje stalnim sredstvima;
2.6.	Arhiv BiH - JUR MFT BiH		1 redovita revizija	3 preporuke	- Upravljanje stalnim sredstvima;
2.7.	Generalno tajništvo Vijeća ministara BiH - JUR MFT BiH		1 redovita revizija	1 preporuka	- Upravljanje stalnim sredstvima;
2.8.	Direkcija za europske integracije BiH - JUR MFT BiH		2 (1 redovita i 1 naknadna revizija)	3 preporuke	- Upravljanje stalnim sredstvima; - Naknadna revizija;
2.9.	Direkcija za ekonomsko planiranje BiH -		1 redovita revizija	6 preporuka	- Upravljanje stalnim sredstvima;

⁴⁹ JUR PS BiH dostavila je SHJ MFT BiH izvješće prenesene redovite revizije iz 2023. godine, *Revizija ugovorenih i drugih posebnih usluga u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH*, broj: 03/16-16-8-2672-2/23 od 09.05.2024. godine u kojoj je dato 6 preporuka.

R. br.	Naziv institucije – nadležna JUR	Broj osoba – blja UR u JUR	Broj konačnih izvješća unutarnje revizije	Broj datih preporuka UR	Teme obuhvaćene izvješćima unutarnje revizije
	JUR MFT BiH				
2.10	Ured koordinatora za reformu javne uprave – JUR MFT BiH		1 redovita revizija	2 preporuke	- Upravljanje stalnim sredstvima;
2.11	Memorijalni centar Srebrenica - Potočari		1 redovita revizija	2 preporuke	- Upravljanje stalnim sredstvima;
2.12	Odbor državne službe za žalbe – JUR MFT BiH		1 redovita revizija	4 preporuke	- Upravljanje stalnim sredstvima;
2.13	Ured za zakonodavstvo BiH		1 redovita revizija	1 preporuka	- Upravljanje stalnim sredstvima;
2.14	Središnja harmonizacijska jedinica MFT BiH – JUR MFT BiH		2 (1 redovita i 1 naknadna revizija)	4 preporuke	- Upravljanje stalnim sredstvima; - Naknadna revizija;
3.1.	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH – JUR MLJP BiH	2	3 (2 redovite i 1 naknadna revizija)	11 preporuka	- Planiranje javnih nabava; - Obračun i isplata naknada za službeno putovanje i refundacija ostalih troškova; - Naknadna revizija;
3.2.	Institut za nestale osobe BiH – JUR MLJP BiH		2 (1 redovita i 1 naknadna)	4 preporuke	- Službena putovanja; - Naknadna revizija;
3.3.	Fond za povratak BiH – JUR MLJP BiH		2 (1 redovita i 1 naknadna revizija)	4 preporuke	- Javne nabave; - Naknadna revizija;
4.	Ministarstvo vanjskih poslova BiH – JUR MVP BiH	3	11 (8 redovitih, 2 naknadne revizije i 1 <i>ad hoc</i> revizija)	49 preporuka	- Elektroničko blagajničko poslovanje; - Ocjenjivanje rada zaposlenih; - Nabavka roba, usluga i radova – izravni sporazumi; - Poslovanje Veleposlanstva BiH u Moskvi;

R. br.	Naziv institucije – nadležna JUR	Broj osoba – blja UR u JUR	Broj konačnih izvješća unutarnje revizije	Broj datih preporuka UR	Teme obuhvaćene izvješćima unutarnje revizije
					- Poslovanje Veleposlanstva BiH u Ankari; - Poslovanje Generalnog konzulata BiH u Istanbulu; - Provođenje Aneksa B Sporazuma o sukcesiji imovine bivše SFRJ – pokretna imovina; - Poslovanje Veleposlanstva BiH u Amanu; - Naknadne revizije; - <i>Ad hoc</i> revizija – Poslovanje Generalnog konzulata BiH u Frankfurtu;
5.1.	Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje BiH – JUR MCP BiH	3	2 (1 redovita i 1 naknadna revizija)	5 preporuka	- Sačinjavanje i praćenje izvršenja proračuna; - Naknadna revizija;
5.2.	Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta u BiH – JUR MCP BiH		2 (1 redovita i 1 naknadna revizija)	7 preporuka	- Sačinjavanje i praćenje izvršenja proračuna; - Naknadna revizija;
5.3.	Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja u BiH – JUR MCP BiH		2 (1 redovita i 1 naknadna revizija)	1 preporuka	- Sačinjavanje i praćenje izvršenja proračuna; - Naknadna revizija;
5.4.	Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH – JUR MCP BiH		2 (1 redovita i 1 naknadna revizija)	15 preporuka	- Sačinjavanje i praćenje izvršenja proračuna; - Naknadna revizija;
5.5.	Centar za uklanjanje mina u BiH – BHMACH – JUR MCP BiH		1 redovita revizija	13 preporuka	- Sačinjavanje i praćenje izvršenja proračuna;
5.6.	Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika BiH – JUR MCP BiH		1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija;

R. br.	Naziv institucije – nadležna JUR	Broj osoba – blja UR u JUR	Broj konačnih izvješća unutarnje revizije	Broj datih preporuka UR	Teme obuhvaćene izvješćima unutarnje revizije
5.7.	Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost BiH – JUR MCP BiH		1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija;
5.8.	Agencija za antidoping kontrolu BiH – JUR MCP BiH		1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija;
6.1.	Ured za harmonizaciju i koordinaciju sustava plaćanja u poljoprivredi, ishrani i ruralnom razvoju BiH - JUR MVTEO BiH	3	1 redovita revizija	5 preporuka	- Financijsko upravljanje i kontrola;
6.2.	Institut za standardizaciju u BiH- JUR MVTEO BiH		1 redovita revizija	9 preporuka	- Financijsko upravljanje i kontrola;
6.3.	Konkurencijsko vijeće BiH - JUR MVTEO BiH		1 redovita revizija	4 preporuke	- Planiranje proračuna;
6.4.	Institut za mjeriteljstvo BiH - JUR MVTEO BiH		1 redovita revizija	4 preporuke	- Planiranje proračuna;
6.5.	Vijeće za državnu pomoć BiH – JUR MVTEO BiH		1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija;
6.6.	Povjerenstvo za koncesije BiH – JUR MVTEO BiH		1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija;
6.7.	Državna regulatorna komisija za električnu energiju – JUR MVTEO BiH		1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija;

R. br.	Naziv institucije – nadležna JUR	Broj osoba – blja UR u JUR	Broj konačnih izvješća unutarnje revizije	Broj datih preporuka UR	Teme obuhvaćene izvješćima unutarnje revizije
6.8.	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH – JUR MVTEO BiH		1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija;
7.1.	Ministarstvo pravde BiH – JUR MP BiH	3	4 (1 redovita, 2 naknadne revizije i *1 savjetodavni angažman)	15 preporuka	- Javne nabave; - Naknadne revizije; - *Savjetodavne usluge unutarnje revizije – dodatne aktivnosti zaposlenih za koje se plaća naknada;
7.2.	Zavod za izvršenje kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH – JUR MP BiH		2 (1 redovita i 1 naknadna revizija)	10 preporuka	- Obračun plaća i naknada plata; - Naknadna revizija;
7.3.	Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće BiH – JUR MP BiH		2 (1 redovita i 1 naknadna revizija)	5 preporuka	- Službena putovanja; - Naknadna revizija;
8.1.	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH – JUR MKT BiH	2	1 redovita revizija	9 preporuka	- Praćenje realizacije ugovora;
8.2.	Direkcija za civilno zrakoplovstvo BiH – JUR MKT BiH		1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija;
8.3.	Agencija za poštanski promet BiH - JUR MKT BiH		1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija;
9.	Uprava za neizravno oporezivanje BiH - JUR UIO BiH	4	8 (4 redovite, 3 naknadne revizije i *1 savjetodavna revizija)	71 preporuka	- Upravljanje obavještajnim radom usmjerenim na otkrivanje i sprečavanje krijumčarenja i povreda propisa o neizravnom oporezivanju; - Pokretanje i okončanje prekršajnih postupaka proizašlih iz postupaka kontrole obveznika neizravnih poreza; - Mjerenje učinka temeljnih

R. br.	Naziv institucije – nadležna JUR	Broj osoba – broj UR u JUR	Broj konačnih izvješća unutarnje revizije	Broj datih preporuka UR	Teme obuhvaćene izvješćima unutarnje revizije
					ustrojstvenih jedinica i izvješćivanja o ostvarenom učinku; - Upravljanje kompetencijama zaposlenih na poslovima informiranja obveznika; - Naknadne revizije; - *Savjetodavna revizija Stručnoj radnoj grupi za uspostavu i razvoj sustava FUK-a;
10.	Državna agencija za istrage i zaštitu – JUR SIPA BiH	2	8 (3 redovite i 5 naknadnih revizija)	15 preporuka	- Javne nabave – Aneks II; - Obuke, treninzi, usavršavanje i provjera psihofizičke sposobnosti; - Upravljanje ljudskim, administrativnim i materijalno – tehničkim resursima; - Naknadne revizije;
11.	Agencija za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH – JUR IDDEEA	2	6 (3 redovite i 3 naknadne revizije)	14 preporuka	- Razvoj sustava FUK-a; - Personalizacija putovnica; - Obuke i usavršavanje zaposlenih; - Naknadne revizije;
12.	Služba za zajedničke poslove institucija BiH – JUR SZP BiH	2	8 (3 redovite i 5 naknadnih revizija)	40 preporuka	- Podrška institucijama BiH u Mostaru; - Tekuće održavanje zgrade i infrastrukture u objektima institucija BiH; - Proces otvorenog postupka – revizija iz javnih nabava; - Naknadne revizije;
13.1.	Sud BiH – JUR Suda BiH	2	4 (2 redovite i 2 naknadne revizije)	12 preporuka	- Evidentiranje i naplata sudskih pristojbi; - Planiranje i izvršenje proračuna; - Naknadne revizije;
13.2.	Tužiteljstvo BiH – JUR Suda BiH		5 (2 redovite, 3 naknadne)	6 preporuka	- FUK; - Javne nabave; - Naknadne revizije;

R. br.	Naziv institucije – nadležna JUR	Broj osoba – blja UR u JUR	Broj konačnih izvješća unutarnje revizije	Broj datih preporuka UR	Teme obuhvaćene izvješćima unutarnje revizije
14.	Obavještajno-sigurnosna agencija BiH – JUR OSA BiH	2 ⁵⁰	3 redovite revizije	4 preporuke	- Sustav blagajničkog poslovanja; - Metodologija raspoređivanja zaposlenog unutar platnog razreda; - FUK;
15.	Ministarstvo obrane BiH – JUR MO BiH	3 ⁵¹	7 (4 redovite i 3 naknadne revizija)	15 preporuka	- Evidentiranje i realizacija potraživanja finansijskih sredstava isplaćenih vojno – diplomatskim predstavnicima u inozemstvu; - Proces realizacije Plana nabave MO BiH; - Proces kompletiranja računa i plaćanja računa prema dobavljačima; - Proces nabave sredstava i izvršenja sitnih popravki u objektu MO BiH; - Naknadne revizije;
16.	Ministarstvo sigurnosti BiH - JUR MSB BiH	1 ⁵²	1 redovita revizija	2 preporuke	- Planiranje i izvršenje proračuna;
17.	Granična policija BiH – JUR GP BiH	1 ⁵³	4 (3 naknadne i 1 ad hoc revizija)	5 preporuka	- Naknadne revizije; - Ad hoc revizija – prijem, kontrola i plaćanje obveza;

⁵⁰ Popunjena je pozicija rukovoditelja JUR od 01.01.2024. godine (SHJ MFT BiH dala Suglasnost na izbor RJUR br. 02-1-02-4-89-2/24 od 08.02.2024. godine), a pozicija unutarnjeg revizora popunjena od 01.08.2024. godine (SHJ MFT BiH zaprimila obavijest OSA BiH o imenovanju unutarnjeg revizora u JUR OSA BiH, br. 10-40934/24 od 06.09.2024. godine).

⁵¹ Obaviješteni smo od Ministarstva obrane BiH kroz dostavljenu Informaciju o realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH da je 2024. godine MO BiH raspisalo javne natječaj za popunu radnog mjesta rukovoditelja JUR MO BiH, te da je natječajna procedura u tijeku.

⁵² U ožujku 2024. godine SHJ MFT BiH je dala Suglasnost na izbor rukovoditelja JUR MSB BiH (akt broj: 02-1-02-4-118-5/24 od 20.03.2024. godine). Obaviješteni smo od Ministarstva sigurnosti BiH kroz dostavljenu Informaciju o realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH, da će Ministarstvo u narednom razdoblju izvršiti popunjavanje upražnjenog radnog mjesta unutarnji revizor u JUR MSB BiH kako bi jedinica mogla funkcionirati u punom kapacitetu.

⁵³ U izvještajnom razdoblju bili su smanjeni kapaciteti JUR GP BiH usljed odlaska rukovoditelja JUR u mirovinu na temelju ispunjenosti zakonskih uvjeta zaključno s 12. 12. 2023. godine. JUR GP BiH nas je kroz Godišnje izvješće za 2024. godinu obavijestila da je u tijeku natječajna procedura za popunu upražnjenog radnog mjesta RJUR GP BiH.

R. br.	Naziv institucije – nadležna JUR	Broj osoba – blja UR u JUR	Broj konačnih izvješća unutarnje revizije	Broj datih preporuka UR	Teme obuhvaćene izvješćima unutarnje revizije
18.	Direkcija za koordinaciju policijskih tijela – JUR DKPT BiH	1 ⁵⁴	4 (2 redovite, i 2 naknadne revizije)	9 preporuka	- Vođenje evidencija prisustva na radu; - Korištenje službenih vozila; - Naknadne revizije;
19.	Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi	1	-	-	_55
20.	Radio-televizija BiH – JUR BHRT	2	8 (4 redovite i 4 naknadne revizije)	32 preporuke	- Blagajničko poslovanje; - Javne nabave; - TV prava (programske licence); - Obračun, evidencija i isplata ugovora o djelu; - Naknadne revizije;
Ukupno u 2024. godini		45	142*	455	-
Ukupno u 2023. godini		44	127**	481	-
Ukupno u 2022. godini		42 ⁵⁶	138***	348	-
Ukupno u 2021. godini		41 ⁵⁷	133****	457	-
Ukupno u 2020. godini		40	100*****	302	-
Napomena: *Zbir od 142 unutarnje revizije čini 75 redovitih, 65 naknadnih i dvije <i>ad hoc</i> revizije, za 19 JUR (bez BHANSA-e) **Zbir od 127 unutarnjih revizija čini 70 redovitih, 52 naknadne i pet <i>ad hoc</i> revizija. ***Zbir od 138 unutarnjih revizija čini 61 redovita, 76 naknadnih i jedna <i>ad hoc</i> revizija. ****Zbir od 133 unutarnje revizije čini 74 redovitih, 56 naknadnih i tri <i>ad hoc</i> revizije. *****Zbir od 100 unutarnjih revizija čini 50 redovitih, 47 naknadnih i tri <i>ad hoc</i> revizije.					

U prethodnoj tablici, pored detaljnih podataka o izvršenim revizijama (broj i vrsta revizija, područje revidiranja, broj preporuka) u izvještajnom razdoblju za svaku od jedinica unutarnje revizije sadržani su i zbirni podaci za sve jedinice unutarnje revizije na godišnjoj razini za prethodno petogodišnje razdoblje o: izvršenim revizijama, datim preporukama i unutarnjim revizorima.

Navedeni zbirni podaci (za sve JUR, po godinama) prikazani su i u sljedećem grafičkom prikazu.

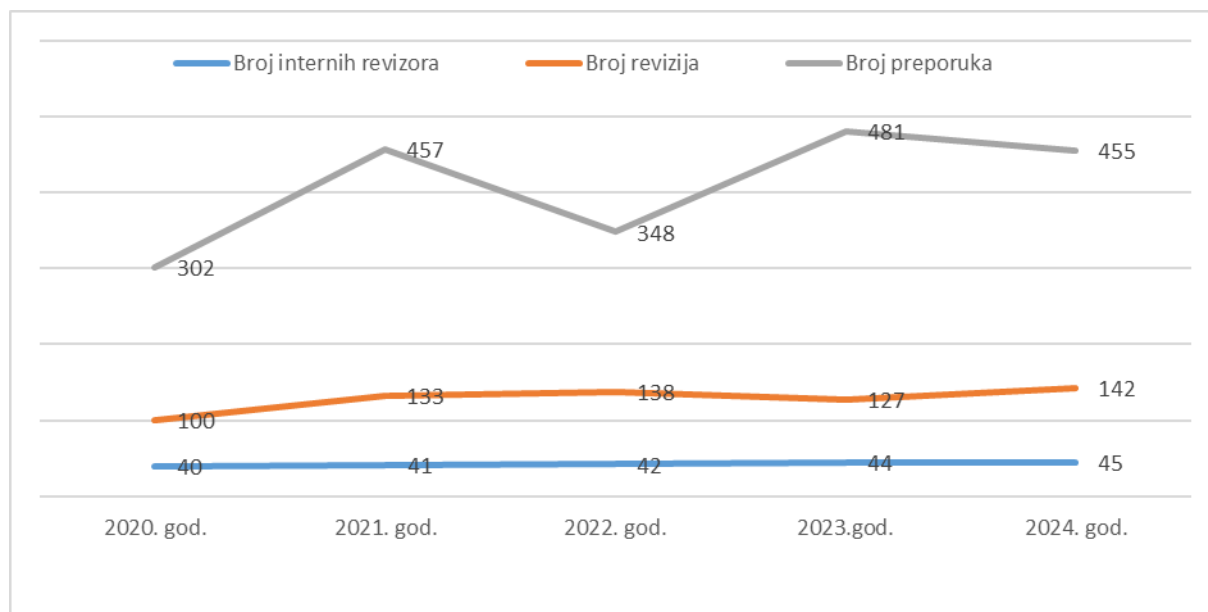
⁵⁴ Od 30.06.2023. godine do izrade ovog izvješća popunjena je jedna pozicija unutarnjeg revizora u Direkciji.

⁵⁵ JUR BHANSA-e nije dostavila SHJ MFT BiH svoje Godišnje izvješće unutarnje revizije za 2024. godinu, pa samim tim ne raspoložemo podacima o broju sačinjenih izvješća unutarnje revizije i datim preporukama, te područjima revidiranja u izvještajnom razdoblju.

⁵⁶ Odnosi se na broj osoba na dan 31.12.2022. godine i nije uključeno osoblje kojem je prestao radni odnos u tijeku godine (jednom unutarnjem revizoru u MFT BiH prestao je radni odnos 17.10.2022)

⁵⁷ U ovaj broj (41) nije uključen unutarnji revizor JUR MKT BiH kojem je prestao radni odnos u JUR 12.09.2021. g.

Grafički prikaz broj 2.

Iz prethodnog grafičkog prikaza uočavaju se značajne oscilacije u broju ukupno datih preporuka po godinama, a isto se kreće u rasponu od 302 (u 2020. godini) do 481 preporuka (u 2023. godini). Važno je istaći da do razlike u broju datih preporuka po godinama dolazi iz razloga što je različit broj provedenih redovitih i *ad hoc* revizijskih angažmana u kojima su na temelju utvrđenih nalaza date preporuke za otklanjanje uočenih slabosti. Prema podacima koji su dostupni u posljednjoj rubrici tablice br. 3, vidljivo je da je u 2024. godini realizirano ukupno 77 revizijskih angažmana (75 redovitih i dvije *ad hoc* revizije), što je za 24 revizije više u odnosu na 2020. godinu, kada su realizirana ukupno 53 revizijska angažmana (50 redovitih i 3 *ad hoc* revizije).

Napominjemo da funkciju unutarnje revizije, sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u institucijama BiH, vrši ukupno 20 jedinica unutarnje revizije, ali da se u ovom izvještajnom razdoblju navedeni podaci odnose na 19 JUR (18 JUR uspostavljenih u institucijama BiH i jedna u javnom poduzeću - BHRT) s obzirom na to da UR BHANSA-e nije dostavila SHJ MFT BiH godišnje izvješće unutarnje revizije za 2024. godinu.

Na oscilacije u broju planiranih i realiziranih revizija po godinama značajan uticaj ima i fluktuacija zaposlenih u jedinicama unutarnje revizije koja je bila evidentna u posmatranom petogodišnjem razdoblju. Naime, prema podacima iz registara jedinica unutarnje revizije i unutarnjih revizora koje vodi SHJ MFT BiH, u proteklih pet godina za 10 zaposlenih je prestao radni odnos, dok je 17 novozaposlenih u jedinicama unutarnje revizije (odnosi se na razdoblje 2020-2024. godina). Iz ovih podataka uočava se i da je došlo do očekivanog porasta broja revizora, sa 40 revizora u 2020. godini, broj revizora je povećan na 45 u 2024. godini, što predstavlja ukupno povećanje u petogodišnjem razdoblju za pet revizora ili za 12%.

U 142 izvješća unutarnje revizije sačinjenih u tijeku 2024. godine, od kojih je 75 redovitih i 2 *ad hoc* revizije, dato je ukupno 455 preporuka od strane 19 jedinica unutarnje revizije. Generalno, najveći broj preporuka koje su unutarnji revizori u svojim izvješćima u 2024. godini dali odnosi se na preporuke u vezi sa:

- procesom javnih nabava i realizacijom ugovora na temelju javnih nabava,
- upravljanjem stalnim sredstvima,
- planiranjem i izvršenjem proračuna,

- unapređenjem procesa finansijskog upravljanja i kontrole,
- službenim putovanjima i
- oblastima vezanim za specifičnosti poslovanja institucija.

U narednoj tablici dat je pregled preporuka po institucijama za prethodne dvije godine (2023. i 2024. godinu), zajedno sa podacima o njihovoj realizaciji.

Tablica br. 4

R. br.	Naziv institucije (nadležna JUR)	Godina	Broj datih preporuka unutarnje revizije	Broj realiziranih preporuka UR	Realizirane preporuke u %	Broj nerealiziranih preporuka IR	Nerealizirane preporuke u %	Broj preporuka UR kojima nije istekao rok za realizaciju	Djelomično realizirane preporuke UR
1.	Parlamentarna skupština BiH (JUR PS BiH)	2023.	8 ⁵⁸	-	-	2	25%	3	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
2.	Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (JUR PS BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	5	-	-	-	-	5	-
3.	Agencija za zaštitu osobnih podataka u BiH (JUR PS BiH)	2023.	5 ⁵⁹	5	100%	-	-	-	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
4.	Ured za razmatranje žalbi (JUR PS BiH)	2023.	8	4	50%	1	12,50 %	2	1
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
5.	Institucija ombudsmena za ljudska prava (JUR PS BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	4	-	-	-	-	4	-
6.	Službeni list BiH (JUR PS BiH)	2023.	10	9	90%	-	-	1	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
7.	Središnje izborno povjerenstvo BiH (JUR PS BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	6	-	-	4	67%	-	2

⁵⁸ Obaviješteni smo od JUR PS BiH da od ukupno datih preporuka (8) (ovaj podatak je bio naveden u Godišnjem izvješću JUR PS za prethodnu (2023) godinu, te stoga i u GKI UR za 2023. godinu), 3 preporuke nisu prihvaćene od strane revidirane institucije, tj. od strane Parlamentarne skupštine BiH.

⁵⁹ Obaviješteni smo od JUR PS BiH da su u Godišnjem izvješću, koje je dostavljeno za prethodnu (2023) godinu, greškom upisali 6 umjesto 5 preporuka, koliko su ukupno dali u revizijskom angažmanu koji je proveden u ovoj agenciji. Stoga se podatak o ukupnom broju datih preporuka u Agenciji za zaštitu osobnih podataka, u odnosu na GKI UR za 2023. godinu razlikuje za jednu preporuku.

R. br.	Naziv institucije (nadležna JUR)	Godina	Broj datih preporuka unutarnje revizije	Broj realiziranih preporuka UR	Realizirane preporuke u %	Broj nerealiziranih preporuka IR	Nerealizirane preporuke u %	Broj preporuka UR kojima nije istekao rok za realizaciju	Djelomično realizirane preporuke UR
8.	Ministarstvo financija i trezora BiH (JUR MFT BiH)	2023.	6	2	33,33 %	-	-	3	1
		2024.	5	3	60%	-	-	2	-
9.	Agencija za državnu službu BiH (JUR MFT BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	2	-	-	-	-	2	-
10.	Agencija za javne nabave BiH (JUR MFT BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	4	-	-	-	-	4	-
11.	Agencija za osiguranje BiH (JUR MFT BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	3	-	-	-	-	3	-
12.	Agencija za statistiku BiH (JUR MFT BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	5	-	-	-	-	5	-
13.	Arhiv BiH (JUR MFT BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	3	-	-	-	-	3	-
14.	Generalno tajništvo Vijeća ministara BiH (JUR MFT BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	1	-	-	-	-	1	-
15.	Direkcija za europske integracije BiH (JUR MFT BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	3	3	100%	-	-	-	-
16.	Direkcija za ekonomsko planiranje BiH - (JUR MFT BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	6	-	-	-	-	6	-
17.	Ured koordinatora za reformu javne uprave (JUR MFT BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	2	-	-	-	-	2	-
18.	Memorijalni centar Srebrenica – Potočari (JUR MFT BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	2	-	-	-	-	2	-
19.	Odbor državne službe za žalbe (JUR MFT BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	4	-	-	-	-	4	-

R. br.	Naziv institucije (nadležna JUR)	Godina	Broj datih preporuka unutarnje revizije	Broj realiziranih preporuka UR	Realizirane preporuke u %	Broj nerealiziranih preporuka IR	Nerealizirane preporuke u %	Broj preporuka UR kojima nije istekao rok za realizaciju	Djelomično realizirane preporuke UR
20.	Ured za zakonodavstvo BiH (JUR MFT BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	1	-	-	-	-	1	-
21.	Središnja harmonizacijska jedinica MFT BiH (JUR MFT BiH)	2023.	5	-	-	-	-	4	1
		2024.	4	-	-	-	-	4	-
22.	Ministarstvo za ljudska prava izbjeglice BiH (JUR MLJP BiH)	2023.	9	4	44,44 %	1	11,11 %	-	4
		2024.	11	4	36,36 %	1	9,09%	6 ⁶⁰	-
23.	Fond za povratak BiH (JUR MLJP BiH)	2023.	4	4	100%	-	-	-	-
		2024.	4	2	50%	-	-	1	1
24.	Institut za nestale osobe BiH (JUR MLJP BiH)	2023.	10	9	90%	-	-	-	1
		2024.	4	2	50%	-	-	-	2
25.	Ministarstvo vanjskih poslova BiH (JUR MVP BiH)	2023.	29	9	31,03 %	13	44,83 %	-	7
		2024.	49	24	48,98 %	5	10,20 %	13	7
26.	Ministarstvo civilnih poslova BiH (JUR MCP BiH)	2023.	10	2	20%	8	80%	-	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
27.	Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost BiH (JUR MCP BiH)	2023.	15	10	66,67 %	4	26,67 %	1	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
28.	Agencija za rad i zapošljavanje BiH (JUR MCP BiH)	2023.	9	9	100%	-	-	-	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
29.	Agencija za antidoping kontrolu BiH (JUR MCP BiH)	2023.	7	7	100%	-	-	-	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-

⁶⁰ Za reviziju "Planiranje javnih nabava", obavljen u Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH, date su 4 preporuke kojima nije utvrđen status. Poduzete aktivnosti za realizaciju datih preporuka od strane revidiranih ustrojstvenih jedinica bit će utvrđene u 2025. godini – kada je i planirana naknadna revizija.

R. br.	Naziv institucije (nadležna JUR)	Godina	Broj datih preporuka unutarnje revizije	Broj realiziranih preporuka UR	Realizirane preporuke u %	Broj nerealiziranih preporuka IR	Nerealizirane preporuke u %	Broj preporuka UR kojima nije istekao rok za realizaciju	Djelomično realizirane preporuke UR
30.	Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje BiH – (JUR MCP BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	5	4	80%	-	-	1	-
31.	Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta u BiH (JUR MCP BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	7	7	100%	-	-	-	-
32.	Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja u BiH (JUR MCP BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	1	1	100%	-	-	-	-
33.	Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH (JUR MCP BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	15	7	46,67 %	5	33,33 %	3	-
34.	Centar za uklanjanje mina u BiH – BHMACH – (JUR MCP BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	13	-	-	-	-	13	-
35.	Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika BiH (JUR MCP BiH)	2023.	8	4	50%	4	50%	-	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
36.	Ured za harmonizaciju i koordinaciju sustava plaćanja u poljoprivredi, ishrani i ruralnom razvoju BiH (JUR MVTEO BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	5	-	-	-	-	5	-
37.	Institut za standardizaciju u BiH (JUR MVTEO BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	9	-	-	-	-	9	-
38.	Konkurencijsko vijeće BiH (JUR MVTEO BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	4	-	-	-	-	4	-
39.	Institut za mjeriteljstvo BiH (JUR MVTEO BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	4	-	-	-	-	4	-

R. br.	Naziv institucije (nadležna JUR)	Godina	Broj datih preporuka unutarnje revizije	Broj realiziranih preporuka UR	Realizirane preporuke u %	Broj nerealiziranih preporuka IR	Nerealizirane preporuke u %	Broj preporuka UR kojima nije istekao rok za realizaciju	Djelomično realizirane preporuke UR
40.	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH (JUR MVTEO BiH)	2023.	2	2	100%	-	-	-	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
41.	Državna regulatorna komisija za električnu energiju BiH (JUR MSVEO BiH)	2023.	4	4	100%	-	-	-	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
42.	Povjerenstvo za koncesije BiH (JUR MVTEO BiH)	2023.	4	1	25%	1	25%	-	2
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
43.	Vijeće za državnu pomoć BiH (JUR MVTEO BiH)	2023.	4	4	100%	-	-	-	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
44.	Ministarstvo pravde BiH (JUR MP BiH)	2023.	10	10	100%	-	-	-	-
		2024.	15	7	46,67 %	-	-	8	-
45.	Visoko sudsbeno i tužiteljsko vijeće BiH (JUR MP BiH)	2023.	3	2	66,67%	-	-	-	1
		2024.	5	2	40%	1	20%	-	2
46.	Zavod za izvršenje kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera (JUR MP BiH)	2023.	9	9	100%	-	-	-	-
		2024.	10	-	-	-	-	10	-
47.	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH (JUR MKT BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	9	-	-	-	-	9	-
48.	Direkcija za civilno zrakoplovstvo BiH (JUR MKT BiH)	2023.	4	4	100%	-	-	-	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
49.	Agencija za poštanski promet BiH (JUR MKT BiH)	2023.	8	3	37,50 %	1	12,50 %	2	2
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
50.	Uprava za neizravno oporezivanje BiH (JUR UIO BiH)	2023.	60	57	95%	-	-	2	1
		2024.	71	-	-	-	-	71	-
51.	Državna agencija za istrage i zaštitu (JUR SIPA BiH)	2023.	18	9	50%	5	27,78 %	-	4

R. br.	Naziv institucije (nadležna JUR)	Godina	Broj datih preporuka unutarnje revizije	Broj realiziranih preporuka UR	Realizirane preporuke u %	Broj nerealiziranih preporuka IR	Nerealizirane preporuke u %	Broj preporuka UR kojima nije istekao rok za realizaciju	Djelomično realizirane preporuke UR
		2024.	15	-	-	-	-	15	-
52.	Agencija za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka (JUR IDDEEA BiH)	2023.	18	10	55,56 %	1	5,56%	-	7
		2024.	14	5	35,71 %	1	7,14%	8	-
53.	Služba za zajedničke poslove institucija BiH (JUR SZP BiH)	2023.	65	5	7,69%	26	40%	27	7
		2024.	40	4	10%	4	10%	32	-
54.	Sud BiH (JUR Suda BiH)	2023.	10	9	90%	-	-	-	1
		2024.	12	5	41,67 %	-	-	7 ⁶¹	-
55.	Tužiteljstvo BiH (JUR Suda BiH)	2023.	14	14	100%	-	-	-	-
		2024.	6	4	66,67 %	-	-	2 ⁶²	-
56.	Obavještajno-sigurnosna agencija (JUR OSA BiH)	2023.	- ⁶³	-	-	-	-	-	-
		2024.	4	4	100%	-	-	-	-
57.	Ministarstvo obrane BiH (JUR MO BiH)	2023.	17	3	17,65 %	2	11,76 %	6 ⁶⁴	6
		2024.	15	-	-	-	-	15 ⁶⁵	-
58.	Ministarstvo sigurnosti BiH (JUR MSB BiH)	2023.	6	-	-	-	-	6	-
		2024.	2	-	-	-	-	2	-
59.	Granična policija BiH (JUR GP BiH)	2023.	12	6	50%	2	16,67 %	-	4
		2024.	5	-	-	-	-	5	-

⁶¹ Revizije su izvršene u 2024. godini, a JUR Sud-a BiH planira tijekom 2025. godine, u zakonski predviđenom roku, naknadnim pregledom utvrditi status datih preporuka.

⁶² Revizije su izvršene u 2024. godini, a JUR Suda BiH planira tijekom 2025. godine, u zakonski predviđenom roku, naknadnim pregledom utvrditi status datih preporuka.

⁶³ JUR OSA nije imala preporuke u revizijskim angažmanima koje je provela u 2023. godini.

⁶⁴ Za 5 preporuka datih u revizijskim izvješćima u 2023. godini, JUR Ministarstva odbrane BiH nije uspjela utvrditi status (do izrade Godišnjeg izvješća), usljed nedostatka resursa za provođenje naknadne revizije u 2024. godine. Dok se ne utvrdi status njihove realizacije, ove preporuke su prikazane u dijelu "nije istekao rok realizacije."

⁶⁵ Status preporuka bit će utvrđen vršenjem naknadne revizije u 2025. godini.

R. br.	Naziv institucije (nadležna JUR)	Godina	Broj datih preporuka unutarnje revizije	Broj realiziranih preporuka UR	Realizirane preporuke u %	Broj nerealiziranih preporuka IR	Nerealizirane preporuke u %	Broj preporuka UR kojima nije istekao rok za realizaciju	Djelomično realizirane preporuke UR
60.	Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH (JUR DKPT BiH)	2023.	17	17	100%	-	-	-	-
		2024.	9	-	-	-	-	9	-
61.	Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi (JUR BHANSA)	2023.	9	1	11,11 %	-	-	8 ⁶⁶	-
		2024.	- ⁶⁷	-	-	-	-	-	-
62.	Radio-televizija BiH (JUR BHRT)	2023.	43	2	4,65%	18	41,86 %	3	20
		2024.	32	-	-	-	-	32	-
Ukupno u 2023. godina			481	250	52%	89	18,5%	68	70
Ukupno u 2024. godina ⁶⁸			455	88	-	21	-	332	14

U Tablici br. 4 prikazani su podaci o ukupnom broju datih preporuka i stupnju njihove realizacije za svaku od institucija u kojoj je vršena unutarnja revizija u protekle dvije godine. S obzirom na to da za većinu preporuka datih u 2024. godini nije istekao rok za realizaciju, ne može se navesti i izračunati konačan postotak učešća realiziranih i nerealiziranih preporuka u ukupnom broju datih preporuka za ovu godinu. Stupanj realizacije ovih preporuka (iz 2024) bit će utvrđen u narednom razdoblju. Na temelju podataka iz prethodne tablice za 2023. godinu uočava se da je nešto više od polovine ukupno datih preporuka (481) u potpunosti i realizirano (250 od 481 ili 52%), dok je djelomično realizirano 70 preporuka (14,5%), a za 68 preporuka (14%) još nije istekao rok za realizaciju i za iste će u narednom razdoblju biti utvrđen stupanj realizacije.

Postotak nerealiziranih preporuka u ukupnom broju datih preporuka (481) u 37 institucija BiH, u kojima su u 2023. godini u revizijskim izvješćima date preporuke, iznosi 18,5%.

Najslabija realizacija preporuka unutarnje revizije zabilježena je u:

- Ministarstvu civilnih poslova BiH, postotak nerealiziranih preporuka je 80% za preporuke date u 2023. godini,

⁶⁶ Unutarnja revizija BHANSA-e nije dostavila SHJ MFT BiH svoje Godišnje izvješće za 2024. godinu, u kojem je obavezna izvijestiti i o stupnju realizacije preporuka datih u prethodnoj godini. Stoga, SHJ MFT BiH ne raspolaže podacima o statusu realizacije za 8 od ukupno 9 datih preporuka.

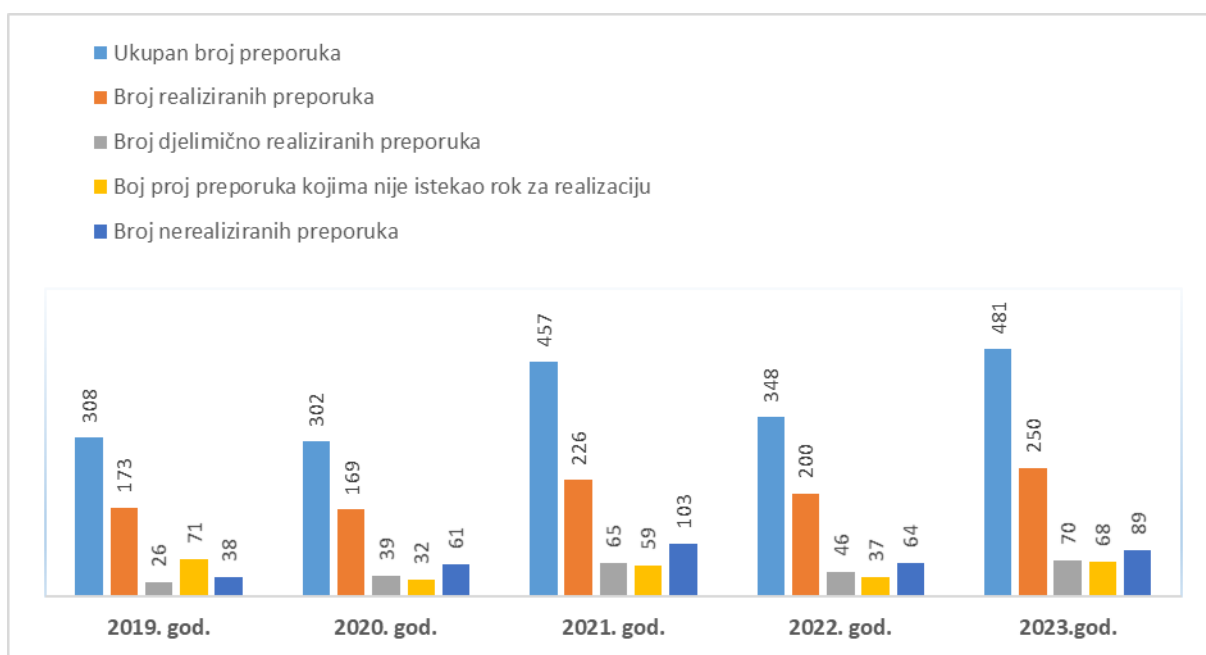
⁶⁷ Unutarnja revizija BHANSA-e nije dostavila SHJ MFT BiH svoje Godišnje izvješće za 2024. godinu, pa ne raspolažemo podacima o datim preporukama u izvještajnom razdoblju, kao ni podacima o njihovoj realizaciji.

⁶⁸ Zbirni podaci u 2024. godini odnose se na 19 od ukupno 20 uspostavljenih jedinica unutarnje revizije, s obzirom na to da ne raspolažemo podacima unutarnje revizije BHANSA-e (nije dostavljeno SHJ MFT BiH godišnje izvješće za 2024. godinu).

- Povjerenstvu za očuvanje nacionalnih spomenika BiH, postotak nerealiziranih preporuka je 50% za preporuke date u 2023. godini,
- Ministarstvu vanjskih poslova BiH, postotak nerealiziranih preporuka je 45% za preporuke date u 2023. godini,
- Radio – televiziji BiH, postotak nerealiziranih preporuka je 41,9% za preporuke date u 2023. godini i
- Službi za zajedničke poslove institucija BiH, postotak nerealiziranih preporuka je 40% za preporuke date u 2023. godini.

Na temelju podataka iz ovog izvješća, kao i godišnjih konsolidiranih izvješća unutarnje revizije za 2019, 2020, 2021, 2022. i 2023. godinu, koji su dostupni na internetskoj stranici MFT BiH u dijelu koji se odnosi na SHJ MFT BiH, u narednom grafikonu prikazani su podaci o realizaciji preporuka, zbirno za sve institucije, na godišnjoj razini za razdoblje 2019 – 2023. godina.

Grafički prikaz broj 3.

U svrhu jasnijeg sagledavanja brojčanih podataka koji su prezentirani na prethodnom grafikonu, u nastavku su iskazani procentualni iznosi realiziranih i nerealiziranih preporuka, po godinama.

- Godina 2019: realiziranih preporuka je 56,2% (173/308), a nerealiziranih 12,3% (38/308);
- Godina 2020: realiziranih preporuka je 56% (169/302), a nerealiziranih 20% (61/302);
- Godina 2021: realiziranih preporuka je 49,5% (226/457), a nerealiziranih 22,5% (103/457);
- Godina 2022: realiziranih preporuka je 58% (200/348), a nerealiziranih 18% (64 /348);
- Godina 2023: realiziranih preporuka je 52% (250/481), a nerealiziranih 18,5% (89 /481).

Napominjemo da prethodno navedeni podaci koji se odnose na stupanj realizacije preporuka nisu konačni. Iz grafičkog prikaza vidi se da u svakoj posmatranoj godini ima određeni broj preporuka kojima nije istekao rok za realizaciju. Podacima o statusu njihove realizacije (preporuke za koje je utvrđen duži rok, nekad i višegodišnje razdoblje provođenja) SHJ MFT BiH ne raspolaže.

Očekujemo da će primjena PIFC aplikacije⁶⁹ (koja je u momentu izrade ovog izvješća ponovo stavljena u funkciju i na raspolaganje unutarnjim revizorima) olakšati jedinicama unutarnje revizije praćenje i izvješćivanje o realizaciji preporuka, a SHJ MFT BiH omogućiti izradu sveobuhvatnijih i potpunijih konsolidiranih izvješća koji će sadržavati i podatke o statusu realizacije preporuka koje imaju duži rok realizacije. Međutim, za ovo konsolidirano izvješće nisu se mogli koristiti podaci iz PIFC aplikacije⁷⁰.

Više riječi o ponovnom funkcioniranju PIFC aplikacije u institucijama BiH dato je u nastavku ovog izvješća, u okviru točke 4.5.

4.4. Pregled uspostave i razvoja sustava unutarnje revizije institucija BiH

Na temelju prethodno navedenih podataka može se konstatirati da je u dosadašnjem razvoju sustava unutarnje revizije u institucijama BiH postignut značajan napredak u smislu da se funkcija i uloga unutarnje revizije sve jasnije prepoznaju u institucijama BiH, kao dio ukupnog sustava unutarnjih financijskih kontrola javnog sektora BiH. Funkcija unutarnje revizije u institucijama BiH jasno je definirana i utemeljena Zakonom o unutarnjoj reviziji institucija BiH, te u jednoobraznoj i usuglašenoj metodologiji rada za unutarnje revizore, koja uključuje i Standarde unutarnje revizije.

Način organizacije jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH baziran je na decentraliziranom modelu koji je utemeljen na principima "3E" (ekonomičnost, efektivnost i efikasnost), s jasno definiranim nadležnostima jedinica unutarnje revizije u pogledu vršenja funkcije unutarnje revizije u institucijama BiH.

Etičkim kodeksom unutarnjih revizora u institucijama BiH, Poveljom unutarnje revizije, Priručnikom za unutarnju reviziju, Standardima unutarnje revizije i Sporazumom o vršenju funkcije unutarnje revizije definirana su u institucijama BiH osnovna načela i odnosi pružatelja usluga – unutarnjih revizora i rukovoditelja jedinica unutarnje revizije, s jedne, i korisnika usluga unutarnje revizije – menadžmenta institucija, s druge strane.

Uvjeti za zapošljavanje unutarnjih revizora i rukovoditelja jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH temelje se na identičnim općim i dodatnim uslovima za zapošljavanje unutarnjih revizora u svakoj od institucija BiH. Svi zaposleni unutarnji revizori u institucijama BiH ispunjavaju uvjete propisane Zakonom o unutarnjoj reviziji institucija BiH i Pravilnikom o zapošljavanju unutarnjih revizora u institucijama BiH.

Također, u sustavu unutarnje revizije institucija BiH omogućeno je poštovanje principa "ista plaća za isti ili sličan posao", a koji podrazumijeva da zaposleni u institucijama Bosne i Hercegovine koji obavljaju iste ili slične poslove primaju istu osnovnu plaću, odnosno da će se radna mjesta iz različitih institucija Bosne i Hercegovine na kojima se obavljaju slični poslovi svrstati u isti platni razred. Upravo takva su radna mjesta unutarnjih revizora i rukovoditelja jedinica unutarnje revizije.

U Tablici br. 5 dat je pregled poduzetih aktivnosti, u razdoblju do 31.12.2024. godine, na uspostavi jedinica unutarnje revizije od strane institucija BiH koje su obavezne uspostaviti unutarnju reviziju, kao i pregled kadrovske popunjenosti unutarnje revizije u ovim institucijama.

⁶⁹ IT aplikacija namijenjena unapređenju i daljem razvoju FUK-a i unutarnje revizije u javnom sektoru BiH, koja je razvijena u okviru Projekta "PIFC-3" financiranog iz sredstava Europske unije.

⁷⁰ PIFC aplikacija nije bila u funkciji u razdoblju izrade ovog GKI UR. Naime, 12.02.2024. godine došlo je do prekida u pristupu Aplikaciji što je onemogućilo institucijama BiH da istu koriste u svrhu izrade godišnjih izvješća o FUK-u i unutarnjoj reviziji, a SHJ MFT BiH da izradi GKI za FUK i GKI za UR uz pomoć PIFC aplikacije.

Tablica br. 5

R. br.	Naziv institucije	Prijedlog pravilnika o un. org. dostavljen SHJ	Dobijena suglasnost SHJ	Pravilnik upućen VM BiH na usvajanje	VM BiH usvojilo pravilnik o un.org.	Pravilnikom odobreni broj izvršitelja u JUR	Popunjeno osoblje u JUR do 31.12.2024. godine	% popunjenosti JUR	Komentar
1.	Parlamentarna skupština BiH	Da	Da	Da	Da	2	2	100%	-
2.	Ministarstvo financija i trezora BiH	Da	Da	Da	Da	4	4	100%	-
3.	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH	Da	Da	Da	Da	2	2	100%	-
4.	Ministarstvo vanjskih poslova BiH	Da	Da	Da	Da	3	3	100%	-
5.	Ministarstvo civilnih poslova BiH	Da	*	Da*	Da*	3	3	100%	* SHJ MFT BiH je izdala suglasnost broj: 02-1-02-4-88-2/13 od 30.04.2013. godine na Prijedlog pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutarnjoj organizaciji MCP BiH, u dijelu koji se odnosi na unutarnju reviziju, a koji je dostavljen uz akt MCP BiH broj: 01-02-2-989-MG/13 od 18.04.2013. godine.
6.	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH	Da	Da	Da	Da	3	3	100%	-

R. br.	Naziv institucije	Prijedlog pravilnika o un. org. dostavljen SHJ	Dobijena suglasnost SHJ	Pravilnik upućen VM BiH na usvajanje	VM BiH usvojilo pravilnik o un.org.	Pravilnikom odobreni broj izvršitelja u JUR	Popunjeno osoblje u JUR do 31.12.2024. godine	% popunjenosti JUR	Komentar
7.	Ministarstvo pravde BiH	Da	Da	Da	Da	3	3	100%	-
8.	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH	Da	Da	Da	Da	2	2	100%	-
9.	Uprava za neizravno oporezivanje BiH	Da	Da	Da	Da	4	4	100%	-
10.	Državna agencija za istrage i zaštitu – SIPA	Da	Da	Da	Da	2	2	100%	-
11.	Agencija za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH – IDDEEA	Da	Da	Da	Da	2	2	100%	-
12.	Služba za zajedničke poslove institucija BiH	Da	Da	Da	Da	2	2	100%	-
13.	Sud BiH	Da	Da	*	*	2	2	100%	*Sud BiH nije obavezan dostaviti Vijeću ministara BiH pravilnik na usvajanje.
14.	Obavještajno-sigurnosna agencija BiH	Da	Da	Da	Da	2	2*	100%	*U tijeku 2024. godine popunjena je upražnjena pozicija rukovoditelja JUR kao i upražnjena pozicija unutarnjeg revizora. ⁷¹

⁷¹ Od 01.01.2024. godine popunjena je upražnjena pozicija rukovoditelja JUR u OSA BiH na temelju Rješenja OSA BiH o raspoređivanju unutarnje revizorke na poziciju rukovoditelja JUR OSA BiH, na šta je SHJ MFT BiH dala suglasnost u veljači 2024. godine.

R. br.	Naziv institucije	Prijedlog pravilnika o un. org. dostavljen SHJ	Dobijena suglasnost SHJ	Pravilnik upućen VM BiH na usvajanje	VM BiH usvojilo pravilnik o un.org.	Pravilnikom odobreni broj izvršitelja u JUR	Popunjeno osoblje u JUR do 31.12.2024. godine	% popunjenosti JUR	Komentar
15.	Ministarstvo obrane BiH	Da	Da	Da	Da	4	3*	75%	*Upraznjena pozicija rukovoditelja JUR ⁷²
16.	Ministarstvo sigurnosti BiH	Da	Da	Da	Da	2	1*	50%	*Popunjena je pozicija rukovoditelja JUR, dok je ostala upraznjena pozicija unutarnjeg revizora ⁷³
17.	Granična policija BiH	Da	Da	Da	Da	2	1*	50%	*Upraznjena pozicija rukovoditelja JUR ⁷⁴

Od OSA BiH zaprimili smo obavijest o imenovanju unutarnjeg revizora u JUR OSA BiH, br. 10-40934/24 od 06.09.2024. godine, prema kojem je ovo mjesto popunjeno od 01.08.2024. godine.

⁷² Obaviješteni smo od Ministarstva obrane BiH kroz dostavljenu Informaciju o realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH da je 2024. godine MO BiH raspisalo javni natječaj za popunu radnog mjesta rukovoditelja JUR MO BiH, te da je natječajna procedura u tijeku.

⁷³ Ministarstvo sigurnosti BiH obavijestilo je SHJ MFT BiH (akt broj: 01-7-16-1-8334-2/23 od 14.02.2024. godine) da je u tijeku procedura za popunjavanje upraznjene pozicije rukovoditelja JUR. U ožujku 2024. godine SHJ MFT BiH je dala suglasnost na izbor rukovoditelja MSB BiH (akt broj: 02-1-02-4-118-5/24 od 20.03.2024. godine). Obaviješteni smo od Ministarstva sigurnosti BiH kroz dostavljenu Informaciju o realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH da će Ministarstvo u narednom razdoblju izvršiti popunjavanje upraznjenog radnog mjesta unutarnji revizor u JUR MSB BiH, kako bi jedinica mogla funkcionirati u punom kapacitetu.

⁷⁴ Od 12.12.2023. godine upraznjena je pozicija rukovoditelja JUR u GP BiH, kojem je prestao radni odnos po osnovu ispunjenosti uvjeta za odlazak u mirovinu. Kroz godišnje izvješće za 2024. godinu JUR GP BiH nas je obavijestila da je u toku natječajna procedura za popunu upraznjenog radnog mjesta.

R. br.	Naziv institucije	Prijedlog pravilnika o un. org. dostavljen SHJ	Dobijena suglasnost SHJ	Pravilnik upućen VM BiH na usvajanje	VM BiH usvojilo pravilnik o un.org.	Pravilnikom odobreni broj izvršitelja u JUR	Popunjeno osoblje u JUR do 31.12.2024. godine	% popunjenosti JUR	Komentar
18.	Direkcija za koordinaciju policijskih tijela	Da	Da	Da*	Ne	1**	1**	**	*Pravilnik u proceduri izmjene ⁷⁵ . **Popunjena pozicija unutarnjeg revizora na temelju važećeg pravilnika koji nije usklađen sa propisima iz oblasti unutarnje revizije ⁷⁶
19.	Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi - BHANSA	Ne	Ne	Ne	Ne	-	1*	-	*Popunjena pozicija unutarnjeg revizora na temelju važećeg Pravilnika koji nije usklađen s propisima iz oblasti unutarnje revizije ⁷⁷

⁷⁵ Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH obavijestila je SHJ MFT BiH (aktom broj: 20-01-02-5-2577-3/24 od 10.02.2025. godine) da je izradila izmjene Pravilnika u dijelu koji se odnosi na uspostavu JUR sukladno propisima, pribavila neophodna mišljenja nadležnih institucija, pribavila suglasnost SHJ MFT BiH i dostavila Prijedlog Pravilnika o unutarnjoj organizaciji, putem Ministarstva sigurnosti BiH, Generalnom tajništvu VM BiH. MSB BiH je aktom broj: 04-02-1-7902-24/20 od 11.01.2024. godine, obavijestilo DKPT da je tražilo od GT VM BiH da se Prijedlog Pravilnika o unutarnjoj organizaciji Direkcije koji se odnosi na unutarnju reviziju uvrsti na dnevni red sjednice VM BiH, ali je GT VM BiH vratilo prijedlog Pravilnika s ciljem znanstvenog mišljenja nadležnih institucija zbog znatnog protoka vremena od kada su pribavljena. Na temelju dostavljene obavijesti DKPT od strane GT VM BiH broj: 05-02-2-1531-5/24 od 25.09.2024. godine i MSB BiH broj: 04-02-2-4190-14/24 od 08.10.2024. godine, tražena je dopuna dokumentacije u vezi s dostavom Prijedloga Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji DKPT BiH je 16.10.2024. godine vraćen Direkciji od strane VM BiH putem MSB BiH, te više neće biti vraćan u proceduru usvajanja jer nije dobio pozitivno mišljenje od Ministarstva pravde BiH. MP BiH je naložilo DKPT da pristupi izradi cjelokupnog Pravilnika o unutarnjoj organizaciji sukladno Odluci o načelima za utvrđivanje unutarnje organizacije organa uprave BiH i Odluci o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH). Sukladno navedenom, imenovana je radna skupina za izradu novog prijedloga Pravilnika, čiji je zadatak da sagleda realne potrebe unutarnjih ustrojstvenih jedinica Direkcije. Dakle, u izvještajnom razdoblju sve je vraćeno u početnu fazu izrade Pravilnika.

⁷⁶ Pravilnikom na koji je SHJ MFT BiH dala suglasnost predviđene su ukupno dvije pozicije i to: rukovoditelj JUR i unutarnji revizor.

⁷⁷ S obzirom na to da IR BHANSA-e nije dostavila SHJ MFT BiH MFT BiH svoje Godišnje izvješće unutarnje revizije za 2024. godinu, podaci koji su navedeni u tablici su podaci iz 2023. godine, s tim da naglašavamo da SHJ, u izvještajnom razdoblju, nije dobila zahtjev za suglasnost na Prijedlog pravilnika o unutarnjoj organizaciji BHANSA-e, u dijelu koji se odnosi na unutarnju reviziju. BHANSA je obavezna, sukladno Odluci o kriterijima za uspostavu jedinica unutarnje revizije ("Službeni glasnik BiH", broj 77/24) i zaključcima Vijeća ministara BiH, sa 54. sjednice od 28.07.2022. godine, 14. sjednice od 07.06.2023. godine i 49. sjednice održane

R. br.	Naziv institucije	Prijedlog pravilnika o un. org. dostavljen SHJ	Dobijena suglasnost SHJ	Pravilnik upućen VM BiH na usvajanje	VM BiH usvojilo pravilnik o un.org.	Pravilnikom odobreni broj izvršitelja u JUR	Popunjeno osoblje u JUR do 31.12.2024. godine	% popunjenosti JUR	Komentar
20.	Radio-televizija BiH	Da	Da	-*	-*	2	2	100%	*RTVBiH nije obavezna dostaviti VM BiH pravilnik na suglasnost.

Iz prethodne tablice vidimo da je, zaključno sa 31.12.2024. godine, ukupno 18 od 20 organizacija okončalo proceduru izmjene pravilnika o unutarnjoj organizaciji i uspostavilo unutarnju reviziju sukladno propisima iz oblasti unutarnje revizije, dok ukupno 15 organizacija⁷⁸ ima u potpunosti kadrovski popunjenu jedinicu unutarnje revizije. Uspostava jedinica unutarnje revizije sukladno propisima iz oblasti unutarnje revizije, što podrazumijeva usklađivanje opisa poslova i uvjeta za zapošljavanje osoblja unutarnje revizije, te njihovo kvalitetno kadrovsko popunjavanje neophodni su preduvjeti za daljnji napredak u razvoju i unapređivanju funkcije unutarnje revizije u institucijama BiH.

Kadrovska nepopunjenost jedinica unutarnje revizije višestruko utiče na stanje i funkcioniranje sustava unutarnje revizije i to, s jedne strane, tako što smanjuje broj i obim izvršenih revizijskih angažmana, a s druge strane tako što onemogućava dosljedno poštovanje Standarda unutarnje revizije koji jasno definiraju način funkcioniranja unutarnje revizije, te ujedno predstavljaju i temelj za ocjenu kvaliteta rada unutarnje revizije.

U svrhu procjene efektivnosti i efikasnosti aktivnosti unutarnje revizije i identificiranja mogućnosti za njeno unapređenje Standardi unutarnje revizije nalažu donošenje i održavanje Programa osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije koji, između ostalog, obuhvata i stalni nadzor učinka aktivnosti unutarnje revizije od strane rukovoditelja jedinice unutarnje revizije⁷⁹, kao i vanjsko ocjenjivanje od strane kvalificiranog, neovisnog ocjenitelja ili tima ocjenitelja, koje se provodi bar jednom u pet godina.

Unutarnje i vanjsko ocjenjivanje unutarnje revizije može dati prave rezultate samo u jedinicama unutarnje revizije koje su u potpunosti popunjene, tj. imaju rukovoditelja jedinice unutarnje revizije i jednog ili više unutarnjih revizora.

20.05.2024. godine, uskladiti Pravilnik o unutarnjoj organizaciji u dijelu koji se odnosi na unutarnju reviziju s relevantnim propisima.

⁷⁸ U ovaj broj je uključeno i javno poduzeće Radio-televizija BiH, koje je dostavilo SHJ MFT BiH dokumentaciju o uspostavi i kadrovskom popunjavanju JUR sukladno relevantnim propisima.

⁷⁹ Pored stalnog nadzora učinka aktivnosti unutarnje revizije, unutarnja ocjenjivanja uključuju prema Standardima unutarnje revizije i periodična samoocjenjivanja koje je obavezan provesti rukovoditelj JUR ili ocjenjivanja koja vrše druge osobe iz organizacije koja imaju dovoljno poznavanja prakse unutarnje revizije.

4.5. Pregled primjene metodologije rada i učinka jedinica unutarnje revizije institucija BiH

Kroz godišnja izvješća jedinica unutarnje revizije institucija BiH i na temelju stalne komunikacije s rukovoditeljima jedinica unutarnje revizije i unutarnjim revizorima koja se odvija kroz sastanke, obuke, izdavanje mišljenja i obavijesti na upite, SHJ MFT BiH vrši, sukladno Pravilniku o provedbi osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije u institucijama Bosne i Hercegovine⁸⁰ i koristeći preporuke iz Vodiča za ocjenu kvaliteta unutarnje revizije u javnom sektoru⁸¹, nadzor nad poštovanjem metodologije rada unutarnje revizije i prati učinak jedinica za unutarnju reviziju institucija BiH. Sukladno Pravilniku, SHJ MFT BiH je od 2023. godine počela i s aktivnostima na provedbu periodičnog pregleda primjene metodologije rada i relevantnih propisa "na licu mjesta", kroz uvid u revizijsku dokumentaciju jedinica unutarnje revizije. Rezultati provedenog nadzora za izvještajno razdoblje navedeni su u okviru točke 5. ovog izvješća.

PIFC aplikacija – funkcioniranje i primjena

PIFC aplikacija, kao što je ranije rečeno u ovom izvješću, podrazumijeva aplikaciju za praćenje, upravljanje i izvješćivanje o sustavu financijskog upravljanja i kontrole i unutarnje revizije u javnom sektoru BiH, koja u dijelu koji se odnosi na unutarnju reviziju omogućava upravljanje procesom planiranja i vršenja revizija, evidentiranje svih provedenih aktivnosti i izvješćivanje pomoću kompjutorskih alata.

U razdoblju od 01.03.2023. godine, od kada je počela primjena Aplikacije u dijelu koji se odnosi na unutarnju reviziju, do 12.02.2024. godine kada je nastupio prekid u pristupu Aplikaciji usljed nedostatka memorije na serveru, u institucijama BiH bili smo suočeni s više prekida u korištenju Aplikacije. Unutarnji revizori u 2023. godini nisu bili u mogućnosti da u kontinuitetu koriste Aplikaciju, već povremeno i u prekidima. Zaključeno je da je zastoj uzrokovan kroz nedostatak prostora – memorije za rad i pohranu podataka koji se unose u Aplikaciju.

U tijeku 2024. godine SHJ MFT BiH je poduzela neophodne aktivnosti, u suradnji sa stručnim službama Ministarstva financija i trezora BiH, kako bi se našlo adekvatno rješenje za otklanjanje zastoja u korištenju Aplikacije do kojeg je došlo početkom veljače 2024. godine. Nakon što je u studenom 2024. godine SHJ MFT BiH okončala postupak javne nabave za pružanje usluga održavanja PIFC aplikacije, SHJ MFT BiH je s odabranim ponuđačem zaključila Ugovor o pružanju usluga održavanja PIFC aplikacije (20.12.2024.) i Ugovor o pružanju usluga najma *Cloud* infrastrukture (27.12.2024.) za potrebe SHJ MFT BiH. U siječnju 2025. godine provedene su, od strane odabranog pružatelja usluge za održavanje Aplikacije i stručne službe MFT BiH, potrebne aktivnosti na osiguranju funkcioniranja Aplikacije. Od 14.02.2025. godine Aplikacija je ponovo u funkciji i obavezni su je koristiti interni revizori u institucijama BiH u svom radu.

PIFC aplikacija kreirana je i da doprinese i omogući SHJ MFT BiH kontinuirani uvid u rad jedinica unutarnje revizije i primjenu metodologije rada. Prvih deset mjeseci 2024. godine izostanak održavanja i potrebne tehničke (IT) podrške, u dijelu koji se odnosi na samu PIFC aplikaciju, ali i server na kojem je instalirana PIFC aplikacija, doveo je do prekida u korištenju i primjeni PIFC aplikacije u provođenju unutarnjih revizija u institucijama BiH.

⁸⁰ Odluka o donošenju Pravilnika objavljena u "Službenom glasniku BiH" broj 74/21.

⁸¹ Vodič je izdat u ožujku 2016. godine od strane Zajednice prakse za unutarnju reviziju (IACOP) mreže za Upravljanje javnom potrošnjom – učenje uz međusobnu podršku (PEMPAL-a), koja je pokrenuta od strane Svjetske banke 2006. godine i obuhvata 21 zemlju, dostupan na www.pempal.org.

Ni SHJ MFT BiH nije mogla koristiti PIFC aplikaciju u toku 2024. godine u svrhu praćenja primjene metodologije rada i Standarda unutarnje revizije, niti "povući" i koristiti podatke iz Aplikacije prilikom izrade ovog Godišnjeg konsolidiranog izvješća unutarnje revizije. Usljed nefunkcioniranja PIFC aplikacije u kontinuitetu u razdoblju 2023-2024. godina, SHJ MFT BiH nema podatak ni za 2023, a ni za 2024. godinu o broju obavljenih unutarnjih revizija kroz Aplikaciju, kao ni podatak o stupnju korištenja Aplikacije od strane unutarnjih revizora.

U narednom tabličnom pregledu dati su podaci koje su u svojim godišnjim izvješćima dostavile jedinice unutarnje revizije o poštovanju i primjeni propisane metodologije rada, Etičkog kodeksa i Standarda unutarnje revizije tijekom vršenja unutarnje revizije od strane unutarnjih revizora u jedinicama unutarnje revizije institucija BiH. Dati su i podaci o provedbi unutarnje i vanjske ocjene kvaliteta i o suradnji jedinica unutarnje revizije s Uredom za reviziju institucija BiH.

Tablica br. 6

R. br.	Naziv JUR	Rad sukladno Priručniku	Poštovanje Standarda unutarnje revizije	Poštovanje Etičkog kodeksa	Periodično samoocjenjivanje JUR	Stalni nadzor u tijeku vršenja revizija	Vanjska ocjena kvaliteta	Dostavljeno SHJ MFT BiH Izvješće o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta	Suradnja s Uredom za reviziju institucija BiH	Komentar
1.	JUR Parlamentarne skupštine BiH	Da	Da	Da	Ne *	Da	Ne	Da	Da	*Pravilnikom o provedbi osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH predviđeno je da se ovaj vid ocjene vrši jednom u dvije godine. Ova JUR je isto izvršila u razdoblju 2022-2023. godine na način kako je to predviđeno metodologijom rada.

R. br.	Naziv JUR	Rad suklado Priručniku	Poštovanje Standarda unutarnje revizije	Poštovanje Etičkog kodeksa	Periodično samooocjenjivanje JUR	Stalni nadzor u tijeku vršenja revizija	Vanjska ocjena kvaliteta	Dostavljeno SHJ MFT BiH Izvješće o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta	Suradnja s Uredom za reviziju institucija BiH	Komentar
2.	CJUR Ministarstva financija i trezora BiH	Da	Da	Da	Ne *	Da	Ne	Da	Da	*Pravilnikom o provedbi osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH predviđeno je da se ovaj vid ocjene vrši jednom u dvije godine. Ova JUR je isto izvršila u razdoblju 2022-2023. godine na način kako je to predviđeno metodologijom rada.
3.	JUR Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH	Da	Da	Da	Ne *	Da	Ne	Da	Da	*Pravilnikom o provedbi osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH predviđeno je da se ovaj vid ocjene vrši jednom u dvije godine. Ova JUR je isto izvršila u razdoblju 2022-2023. godine na

R. br.	Naziv JUR	Rad suklado Priručniku	Poštovanje Standarda unutarnje revizije	Poštovanje Etičkog kodeksa	Periodično samoocjenjivanje JUR	Stalni nadzor u tijeku vršenja revizija	Vanjska ocjena kvaliteta	Dostavljeno SHJ MFT BiH Izvješće o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta	Suradnja s Uredom za reviziju institucija BiH	Komentar
										način kako je to predviđeno metodologijom rada.
4.	JUR Ministarstva vanjskih poslova BiH	Da	Da	Da	Da	Da	Ne	Da	Da	-
5.	JUR Ministarstva civilnih poslova BiH	Da	Da	Da	*	Da	Ne	Da	Da	*Nije dokumentirano da je unutarnje ocjenjivanje izvršeno na temelju predviđenog Upitnika za periodično samoocjenjivanje ⁸²
6.	JUR Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH	Da	Da	Da	Da	Da	Ne	Da	Da	-
7.	JUR Ministarstva pravde BiH	Da	Da	Da	Ne *	Da	Ne	Da	Da	*Pravilnikom o provedbi osiguranja i

⁸² Sukladno Pravilniku o provedbi osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH" br. 74/21) SHJ MFT BiH je, sukladno preporukama eksperata Projekta EU "PIFC -3" i primjera dobre prakse, pripremila Upitnik za periodično samoocjenjivanje JUR koji sadrži set pitanja na temelju kojih su rukovoditelji JUR obavezni izvršiti samooprocjenu usklađenosti funkcije unutarnje revizije sa Standardima unutarnje revizije i relevantnim propisima. Upitnik je SHJ MFT BiH dostavila svim jedinicama unutarnje revizije. Navedenim pravilnikom predviđeno je da se ovaj vid ocjene vrši jednom u dvije godine. Do sada ova JUR nije provela unutarnje ocjenjivanje na temelju predviđenog Upitnika za periodično samoocjenjivanje. U Izvješću o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije, broj 13-16-5-1022/18 od 31.12.2024. godine, ova JUR je navela da su periodični pregledi izvršeni kroz ocjenjivanje od strane revidiranih subjekata i kroz stalni nadzor učinka aktivnosti unutarnje revizije od strane rukovoditelja JUR MCP BiH.

R. br.	Naziv JUR	Rad suklado Priručniku	Poštovanje Standarda unutarnje revizije	Poštovanje Etičkog kodeksa	Periodično samoocjenjivanje JUR	Stalni nadzor u tijeku vršenja revizija	Vanjska ocjena kvaliteta	Dostavljeno SHJ MFT BiH Izvješće o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta	Suradnja s Uredom za reviziju institucija BiH	Komentar
										unapređenja kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH predviđeno je da se ovaj vid ocjene vrši jednom u dvije godine. Ova JUR je isto izvršila u razdoblju 2022-2023. godine na način kako je to predviđeno metodologijom rada.
8.	JUR Ministarstva komunikacija i prometa BiH	Da	Da	Da	Da	Da	Ne	Da	Da	-
9.	JUR Uprave za neizravno oporezivanje BiH	Da	Da	Da	Da	Da	Da *	Da	Da	*Vanjska ocjena provedena u 2020. god. u okviru <i>Twinning light</i> projekta EU
10.	JUR Državne agencije za istrage i zaštitu	Da	Da	Da	Da	Da	Ne	Da	Da	-
11.	JUR Agencije za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka	Da	Da	Da	Da	Da	Ne	Da	Da	-

R. br.	Naziv JUR	Rad suklado Priručniku	Poštovanje Standarda unutarnje revizije	Poštovanje Etičkog kodeksa	Periodično samooocjenjivanje JUR	Stalni nadzor u tijeku vršenja revizija	Vanjska ocjena kvaliteta	Dostavljeno SHJ MFT BiH Izvješće o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta	Suradnja s Uredom za reviziju institucija BiH	Komentar
12.	JUR Službe za zajedničke poslove institucija BiH	Da	Da	Da	Da	Da	Ne	Da	Da	-
13.	JUR Suda BiH	Da	Da	Da	Ne *	Da	Ne	Da	Da	*Pravilnikom o provedbi osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH predviđeno je da se ovaj vid ocjene vrši jednom u dvije godine. Ova JUR je isto izvršila u razdoblju 2022-2023. godine na način kako je to predviđeno metodologijom rada.
14.	JUR Obavještajno-sigurnosne agencije	Da	Da	Da	Da	Da	Ne	Da	Da	-
15.	JUR Ministarstva odbrane BiH	Da	Da	Da	Da	Da	Ne	Da	Da	-
16.	JUR Ministarstva sigurnosti BiH	Da	Da	Da	Ne *	Da	Ne	Ne*	Da	*Unutarnje ocjenjivanje nije provedeno, niti je donesen Program osiguranja i

R. br.	Naziv JUR	Rad sukladno Priručniku	Poštovanje Standarda unutarnje revizije	Poštovanje Etičkog kodeksa	Periodično samoocjenjivanje JUR	Stalni nadzor u tijeku vršenja revizija	Vanjska ocjena kvaliteta	Dostavljeno SHJ MFT BiH Izvješće o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta	Suradnja s Uredom za reviziju institucija BiH	Komentar
										unapređenja kvaliteta. ⁸³
17.	JUR Granične policije BiH	Da	Da	Da	Da	Djelomično *	Ne	Da	Da	Nije popunjena pozicija rukovoditelja JUR koji je obavezan vršiti nadzor, te se nadzor provodi u mjeri u kojoj je to moguće od strane unutarnjeg revizora.
18.	JUR Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH	Da	Da	Da	Ne *	Djelimično **	Ne	Da	Da	*Pravilnikom o provedbi osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH predviđeno je da se ovaj vid ocjene vrši jednom u dvije godine. Ova JUR je isto izvršila u razdoblju 2022-2023. godine na način kako je to

⁸³ Iako od ožujka 2024. godine ova JUR ima popunjenu poziciju rukovoditelja JUR (pozicija unutarnjeg revizora je upražnjena) unutarnje ocjenjivanje nije provedeno, niti je donesen Program osiguranja i unapređenja kvaliteta, a samim tim ni Izvješće o Programu osiguranja i unapređenja kvaliteta, sukladno Pravilniku o provođenju osiguranja i unapređenja kvaliteta u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 74/21). Obveze rukovoditelja JUR, između ostalog, podrazumijevaju i provedbu unutarnjeg ocjenjivanja unutarnje revizije, sukladno relevantnim propisima, a sve u svrhu poboljšanja funkcije unutarnje revizije u ovom ministarstvu.

R. br.	Naziv JUR	Rad sukladno Priručniku	Poštovanje Standarda unutarnje revizije	Poštovanje Etičkog kodeksa	Periodično samoocjenjivanje JUR	Stalni nadzor u tijeku vršenja revizija	Vanjska ocjena kvaliteta	Dostavljeno SHJ MFT BiH Izvješće o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta	Suradnja s Uredom za reviziju institucija BiH	Komentar
										predviđeno metodologijom rada. **Nije popunjena pozicija rukovoditelja JUR koji je obavezan vršiti nadzor, te se nadzor provodi u mjeri u kojoj je to moguće od strane unutarnjeg revizora.
19.	JUR Agencije za pružanje usluga u zračnoj plovidbi – BHANSA*	-	-	-	-	-	-	-	_84	*JUR BHANSA nije dostavila SHJ MFT BiH svoje Godišnje izvješće unutarnje revizije za 2024. godinu.
20.	JUR Radio-televizije BiH	Da	Da	Da	Ne *	Da	Ne	Da	_85	*Pravilnikom o provedbi osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije u institucijama

⁸⁴ Prema Zakonu o BHANSA-i, reviziju vrši neovisna revizijska agencija. Ured za reviziju institucija BiH nije obavezan vršiti reviziju u BHANSA-i.

⁸⁵ Sukladno Zakonu o javnom RTV servisu BiH, BHRT ima obvezu angažiranja jednom godišnje neovisne revizijske kuće za obavljanje revizije finansijskih izvješća, dok Ured za reviziju institucija BiH vrši reviziju isključivo na temelju zaključaka Parlamentarne skupštine BiH ili Doma naroda PS BiH, te je zadnja revizija od strane Ureda za reviziju institucija BiH bila 2016. godine.

R. br.	Naziv JUR	Rad suklado Priručniku	Poštovanje Standarda unutarnje revizije	Poštovanje Etičkog kodeksa	Periodično samoocjenjivanje JUR	Stalni nadzor u tijeku vršenja revizija	Vanjska ocjena kvaliteta	Dostavljeno SHJ MFT BiH Izvješće o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta	Suradnja s Uredom za reviziju institucija BiH	Komentar
										BiH predviđeno je da se ovaj vid ocjene vrši jednom u dvije godine. Ova JUR je isto izvršila u razdoblju 2022-2023. godine na način kako je to predviđeno metodologijom rada.

Iz prethodne tablice uočava se da su sve jedinice unutarnje revizije, osim BHANSA-e⁸⁶ (njih ukupno 19) izvijestile SHJ MFT BiH da su unutarnji revizori u svim jedinicama unutarnje revizije u tijeku provedbe revizijskih angažmana poštovali i pridržavali se propisane metodologije rada, Standarda unutarnje revizije i Etičkog kodeksa. Kada je riječ o primjeni propisa iz oblasti kontrole kvaliteta uočava se da nisu sve jedinice unutarnje revizije u potpunosti ispoštovale relevantne propise, odnosno:

- Jedna od 19 jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH nije dostavila SHJ MFT BiH izvješće o Programu osiguranja i unapređenja kvaliteta, a što su obavezni sukladno Pravilniku o provedbi osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH. Riječ je o Jedinici unutarnje revizije Ministarstva sigurnosti BiH. Napominjemo da nesačinjavanje i neprovođenje Programa osiguranja i unapređenja kvaliteta dovodi do izostanka zahtijevanih procedura kojima se osigurava usuglašenost s relevantnim propisima kao temelj za održavanje kvaliteta u pružanju usluga unutarnje revizije.
- Periodično samoocjenjivanje nije uopće izvršeno u Jedinici unutarnje revizije Ministarstva sigurnosti BiH, a Jedinica unutarnje revizije Ministarstva civilnih poslova BiH je u svom Izvješću o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta za 2024. godinu, u točki 1. *Rezime*, konstatirala da je ova JUR izvršila unutarnje ocjenjivanje putem stalnog nadzora učinka aktivnosti unutarnje revizije od strane rukovoditelja JUR i kroz Upitnik za revidirani subjekt, odnosno da su periodični pregledi izvršeni kroz ocjenjivanje od strane revidiranih

⁸⁶ JUR BHANSA-e nije dostavila SHJ MFT BiH Godišnje izvješće unutarnje revizije za 2024. godinu, pa ne raspolazemo podacima o poštovanju i primjeni propisane metodologije rada, Etičkog kodeksa i Standarda unutarnje revizije tijekom vršenja unutarnje revizije od strane unutarnjeg revizora u JUR BHANSA-e.

subjekata⁸⁷. Također, 10 od ukupno 19 JUR provele su periodično samoocjenjivanje tijekom izvještajnog razdoblja, a sedam od ukupno 19 JUR nije provelo periodično samoocjenjivanje u 2024. godini, s obzirom na to da su ove JUR isto izvršile u razdoblju 2022-2023. godine, a kako je predviđeno Pravilnikom o provedbi osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH, ovaj vid ocjene vrši se jednom u dvije godine. Važno je napomenuti da periodično samoocjenjivanje unutarnje revizije čini važan segment unutarnjeg ocjenjivanja kojeg su rukovoditelji jedinica unutarnje revizije obavezni provesti sukladno Standardima unutarnje revizije u svrhu identificiranja mogućnosti za unapređenjem funkcije unutarnje revizije. Uzimajući u obzir iskustva drugih zemalja u provedbi kontrole kvaliteta, te uvažavajući određene specifičnosti jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH⁸⁸, SHJ MFT BiH je u prethodnom razdoblju u suradnji s ekspertima Projekta EU "PIFC-3" pripremila metodologiju kojom su precizno definirane procedure provedbe kontrole kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH. Pravilnik o provedbi osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije u institucijama Bosne i Hercegovine objavljen je u prosincu 2021. godine.

SHJ MFT BiH je, sukladno Pravilniku, pripremila i Upitnik za periodično samoocjenjivanje usklađenosti unutarnje revizije sa Standardima unutarnje revizije, Etičkim kodeksom i drugim relevantnim propisima kojim se uređuje način uspostave i vršenja funkcije unutarnje revizije institucija BiH, i isti dostavila u studenom 2022. godine jedinicama unutarnje revizije. Upitnik je pripremljen na temelju analize prijedloga dostavljenih od strane eksperata Projekta "PIFC-3" u tijeku izrade Pravilnika, a sukladno primjerima dobre prakse zemalja iz okruženja.

Ovim je osigurana jednoobraznost i potpunost u provedbi kontrole kvaliteta od strane rukovoditelja jedinica unutarnje revizije institucija BiH u postupku unutarnjeg ocjenjivanja, sukladno Standardima.

Unutarnje ocjenjivanje podrazumijeva stalno praćenje aktivnosti i učinka unutarnje revizije, prikupljanje povratnih informacija od revidiranih subjekata, kao i periodično samoocjenjivanje kako bi se osigurala usklađenost s Etičkim kodeksom i Standardima unutarnje revizije, a time osiguralo i ostvarenje ciljeva, zahtijevani kvalitet rada i unapređenje aktivnosti unutarnje revizije. Evidencija o obavljenom unutarnjem i vanjskom ocjenjivanju, kao i pregledima koje provodi SHJ MFT BiH, dokumentira se i čuva, a rezultati izvršenih ocjenjivanja saopćavaju se rukovoditelju institucije i SHJ MFT BiH prilikom podnošenja godišnjeg izvješćao radu u formi izvješća o Programu osiguranja i unapređenja kvaliteta, sukladno Pravilniku o provedbi osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH. Analiza podataka o dostavljenim izvješćima sadržana je u točki 5. ovog izvješća.

Važno je napomenuti da je jedan od ciljeva kojem treba doprinijeti primjena PIFC aplikacije, koja je izrađena u okviru Projekta EU "PIFC-3", upravo potreba za osiguranjem dosljedne primjene zahtjeva Standarda unutarnje revizije, a na temelju kojih je izrađen i Priručnik za unutarnju reviziju u institucijama BiH kao metodološki okvir koji pruža detaljne naputke i smjernice za rad unutarnjih revizora. U segmentu unutarnjeg ocjenjivanja PIFC aplikacija sadrži sve zahtijevane procedure i postupke o unutarnjem ocjenjivanju što, između ostalog, podrazumijeva da se revizijski angažmani obavljaju uz kontinuirano usmjeravanje od strane rukovoditelja jedinice unutarnje revizije.

⁸⁷ JUR MCP BiH nije dokumentirala da je periodičnu samoprocjenu izvršila kroz Upitnik za periodično samoocjenjivanje koji je pripremila SHJ MFT BiH.

⁸⁸ Posmatrano s aspekta veličine JUR (broja osoba), Globalni institut unutarnjih revizora (*The Institute of Internal Auditors*) je dao određene preporuke u Vodiču za primjenu (Standard 1320 – Izvješćivanje o Programu osiguranja i unapređenja kvaliteta, MOPP) za provedbu samoprocjene, ovisno od broja unutarnjih revizora u JUR i zrelosti aktivnosti unutarnje revizije.

Također, u Aplikaciji je predviđeno i praćenje realizacije Godišnjeg plana unutarnje revizije i mjerenje učinka revizije, uključujući i prikupljanje povratnih informacija revidiranih subjekata, kao i povremeno (periodično) samoocjenjivanje jedinice unutarnje revizije u svrhu identificiranja mogućnosti za unapređenjem usluga koje pruža unutarnja revizija. Prethodno navedene procedure čine set mjera predviđenih u okviru unutarnjeg ocjenjivanja koje su jedinice unutarnje revizije obavezne provoditi sukladno Standardima, a čija primjena će kroz softversko-aplikativno rješenje (PIFC aplikaciju) biti značajno olakšana.

Na temelju podataka sadržanih u prethodnoj tablici (tablica br. 6) posebno ističemo i podatak da u jedinicama unutarnje revizije, koje nisu kadrovski u potpunosti popunjene, angažiranja unutarnjih revizora nisu nadzirana i usmjeravana na odgovarajući način, a što je neophodno kako bi se osiguralo ostvarenje ciljeva, osiguranje kvaliteta i razvoj zaposlenih, kako je to predviđeno relevantnim propisima. Naime, u jedinicama unutarnje revizije u kojima je zaposlen samo jedan izvršitelj, a to su jedinice u sljedećim institucijama: Ministarstvo sigurnosti BiH, Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH, Granična policija BiH i BHANSA, onemogućeno je dosljedna i potpuna provedba propisanih procedura stalnog nadzora u provedbi unutarnjih revizija.

Kada je riječ o vanjskoj ocjeni kvaliteta, u proteklom razdoblju samo je u jednoj jedinici izvršen ovaj vid procjene usklađenosti njenog funkcioniranja sa Standardima unutarnje revizije. U tijeku 2020. godine u Jedinici unutarnje revizije Uprave za neizravno oporezivanje BiH provedena je, u okviru *Twinning light* projekta "Podrška razvoju efektivne unutarnje kontrole i revizijskog okruženja u UIO BiH" financiranog od strane Evropske unije, vanjska ocjena kvaliteta funkcije unutarnje revizije⁸⁹.

Napominjemo da vanjska ocjena kvaliteta, prema Standardima unutarnje revizije, mora biti provedena od strane kvalificiranog, neovisnog ocjenitelja ili tima ocjenitelja koji su izvan organizacije, uz poštivanje odredbi Pravilnika⁹⁰ kojim je definiran način i procedura izbora vanjskog ocjenitelja. Sve jedinice unutarnje revizije, koje su uspostavljene u institucijama BiH u kojim Ured za reviziju institucija BiH vrši reviziju⁹¹, konstatirale su da su surađivale s revizorima Ureda za reviziju institucija BiH kroz razmjenu revizijske dokumentacije i revizijskih izvješća. Sastavni dio unutarnjeg ocjenjivanja koje provode rukovoditelji jedinica unutarnje revizije je i postavljanje pokazatelja uspješnosti kako bi se kontinuirano težilo unapređenju usluga koje pruža unutarnja revizija.

Kao pomoć rukovoditeljima jedinica unutarnje revizije za što objektivnije utvrđivanje ovih pokazatelja, u narednom tabličnom prikazu (tablica br. 7) sadržani su ključni kvantitativni pokazatelji neophodni za usporedne analize i samoprocjene. U tablici br. 7. dat je pregled jedinica unutarnje revizije zajedno s podacima o ukupnom broju izvršenih revizija i datih preporuka po jedinici unutarnje revizije, ukupnom broju dana koje su JUR provele na vršenju revizija, kao i o vrsti revizija i područjima revidiranja.

⁸⁹ Na temelju dobijene suglasnosti rukovoditelja UIO BiH, rukovoditelj JUR-a zatražio je od eksperata *Twinning light* projekta EU da izvrše vanjsku ocjenu funkcije unutarnje revizije. Ista je provedena u razdoblju rujna – prosinac 2020, u formi samoocjenjivanja koje je proveo rukovoditelj JUR-a s neovisnom vanjskom potvrdom. U Izvješću o vanjskom ocjenjivanju data je potvrda da je funkcija unutarnje revizije u UIO BiH sukladna Međunarodnim standardima unutarnje revizije ("Generalno usuglašena").

⁹⁰ Pravilnik o provedbi osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH, stupio na snagu 1.1.2022. godine (Odluka o donošenju Pravilnika objavljena u "Službenom glasniku BiH", broj 74/21).

⁹¹ Nisu uključene unutarnja revizija BHANSA-e i JUR BHRT u kojima, prema relevantnim zakonima, vanjsku reviziju vrši neovisna revizijska agencija. Ured za reviziju institucija BiH nije obavezan vršiti reviziju u ovim dvjema organizacijama.

Tablica br. 7

R. br.	Naziv JUR	Broj osob-lja UR u JUR	Broj konač-nih izvještaja UR u 2024.	Broj datih pre-poruka UR u 2024.	Broj ostvarenih revizij-skih dana ⁹² JUR	Broj revizij-skih dana JUR po izvješću (kolona 6 / 4)	Područja revidiranja u 2024. godini
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1.	JUR Parlamentarne skupštine BiH	2	8 ⁹³	15	418	52	- Ugovorene i druge posebne usluge; - Planiranje i izvršenje proračuna; - Naknadne revizije;
2.	JUR Ministarstva financija i trezora BiH	4	19	45	741	39	- Upravljanje stalnim sredstvima; - Naknadne revizije;
3.	JUR Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH	2	7	19	411	59	- Planiranje javnih nabava; - Obračun i isplata naknada za službeno putovanje i refundacija ostalih troškova; - Javne nabave; - Službena putovanja; - Naknadne revizije;
4.	JUR Ministarstva vanjskih poslova BiH	3	11	49	680	62	- Elektroničko blagajničko poslovanje; - Ocjenjivanje rada zaposlenih; - Nabava roba, usluga i radova – izravni sporazumi; - Poslovanje Veleposlanstva BiH u Moskvi; - Poslovanje Veleposlanstva BiH u Ankari; - Poslovanje Generalnog konzulata BiH u Istanbulu; - Provođenje Aneksa B Sporazuma o sukcesiji imovine bivše SFRJ – pokretna imovina; - Poslovanje Veleposlanstva BiH u Amanu; - Naknadne revizije; - <i>Ad hoc</i> revizija –

⁹² Podaci dobijeni iz godišnjih izvješća jedinica unutarnje revizije.

⁹³ U izvještajnom razdoblju JUR PS BiH provela je jednu redovitu reviziju u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, koja je bila planirana Strateškim planom rada za razdoblje (2023-2025) i Godišnjim planom rada za 2023. godinu (broj izvješća o obavljenoj prenesenoj reviziji: 03/16-16-8-2672-2/23 od 09.05.2024. godine).

							Poslovanje Generalnog konzulata BiH u Frankfurtu;
5.	JUR Ministarstva civilnih poslova BiH	3	12 ⁹⁴	41	539	45	- Sačinjavanje i praćenje izvršenja proračuna; - Naknadne revizije;
6.	JUR Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH	3	8	22	586	73	- Financijsko upravljanje i kontrola; - Planiranje proračuna; - Naknadne revizije;
7.	JUR Ministarstva pravde BiH	3	8	30	576	72	- Javne nabave; - Službena putovanja; - Obračun plaća i naknada; - Savjetodavni angažman – dodatne aktivnosti zaposlenih; - Naknadne revizije;
8.	JUR Ministarstva komunikacija i prometa BiH	2	3	9	300	100	- Praćenje realizacije ugovora; - Naknadne revizije;
9.	JUR Uprave za neizravno oporezivanje BiH	4	8	71	720	90	- Upravljanje obavještajnim radom usmjerenim na otkrivanje i sprečavanje krijumčarenja i povreda propisa o neizravnom oporezivanju; - Pokretanje i okončanje prekršajnih postupaka proizašlih iz postupaka kontrole obveznika neizravnih poreza; - Mjerenje učinka osnovnih ustrojstvenih jedinica i izvješćivanja o ostvarenom učinku; - Upravljanje kompetencijama zaposlenih na poslovima informiranja obveznika; - Naknadne revizije;

⁹⁴ Pored navedenog broja realiziranih revizija, JUR MCP BiH započela je u 2024. godini i tri redovite revizije u Ministarstvu civilnih poslova BiH i jednu redovitu reviziju u Agenciji za rad i zapošljavanje BiH.

							- *Savjetodavna revizija Stručnoj radnoj grupi za ustopostavu i razvoj sustava FUK-a;
10.	JUR Državne agencije za istrage i zaštitu BiH	2	8	15	406	51	- Javne nabave – Aneks II; - Obuke, treninzi, usavršavanje i provjera psiho – fizičke sposobnosti; - Upravljanje ljudskim, administrativnim i materijalno – tehničkim resursima; - Naknadne revizije;
11.	JUR Agencije za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka	2	6	14	380	63	- Razvoj sustava FUK-a; - Personalizacija pasoša; - Obuke i usavršavanje zaposlenih; - Naknadne revizije;
12.	JUR Službe za zajedničke poslove BiH	2	8	40	392	49	- Podrška institucijama BiH u Mostaru; - Tekuće održavanje zgrade i infrastrukture u objektima institucija BiH; - Proces otvorenog postupka – revizija iz javnih nabava; - Naknadne revizije;
13.	JUR Suda BiH	2	9	18	420	47	- Evidentiranje i naplata sudskih pristojbi; - Planiranje i izvršenje proračuna; - FUK; - Javne nabave - Naknadne revizije;
14.	JUR Obavještajno- sigurnosne agencije BiH	2 ⁹⁵	3	4	289	96	- Sistem blagajničkog poslovanja; - Metodologija za raspoređivanje zaposlenog

⁹⁵ Do 01.06.2023. godine JUR OSA BiH imala je popunjene obje sistematizacijom predviđene pozicije (rukovoditelj JUR i unuarnji revizor). Od 01.06.2023. upražnjena je pozicija rukovoditelja JUR kojem je prestao radni odnos po osnovu ispunjenosti uvjeta za mirovinu. Rješenjem OSA-e unutarnja revizorica je od 01.01.2024. godine raspoređena na poziciju rukovoditelja JUR (SHJ MFT BiH dala suglasnost u veljači 2024. godine). Od OSA BiH zaprimili smo obavijest o imenovanju unutarnjeg revizora u JUR OSA BiH, br. 10-40934/24 od 06.09.2024. godine, prema kojem je ovo mjesto popunjeno od 01.08.2024. godine, te je ova JUR sada kadrovski potpuno popunjena.

							unutar platnog razreda; - FUK;
15.	JUR Ministarstva obrane BiH	3 ⁹⁶	7	15	664	95	- Evidentiranje i realizacija potraživanja finansijskih sredstava isplaćenih vojno – diplomatskim predstavnicima u inostranstvu; - Proces realizacije Plana nabave MO BiH; - Proces kompletiranja računa i plaćanja računa prema dobavljačima; - Proces nabave sredstava i izvršenja sitnih popravki u objektu MO BiH; - Naknadne revizije;
16.	JUR Ministarstva sigurnosti BiH	1 ⁹⁷	11	2	208	208	- Planiranje i izvršenje proračuna u MSB BiH;
17.	JUR Granične policije BiH	1 ⁹⁸	4	5	178	45	- Naknadne revizije; - <i>Ad hoc</i> revizija – prijem, kontrola i plaćanje obveza

⁹⁶ Upražnjena pozicija rukovoditelja JUR MO BiH od 24.05.2021. godine, kojem je prestao radni odnos na temelju ispunjenosti uvjeta za odlazak u mirovinu. Obavješteni smo od Ministarstva odbrane BiH kroz dostavljenu Informaciju o realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH da je u 2024. godini MO BiH raspisalo javni natječaj za popunu radnog mjesta rukovoditelja JUR MO BiH, te da je natječajna procedura u tijeku.

⁹⁷ Popunjena je pozicija rukovoditelja jedinice unutarnje revizije MSB BiH (SHJ MFT BiH dala suglasnost na izbor rukovoditelja JUR MSB BiH, br. 02-1-02-4-118-5/24 od 20.03.2024. godine), dok je upražnjena pozicija unutarnjeg revizora. Obavješteni smo od Ministarstva sigurnosti BiH kroz dostavljenu Informaciju o realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH da će Ministarstvo u narednom periodu izvršiti popunjavanje upražnjenog radnog mjesta unutarnji revizor u JUR MSB BiH kako bi jedinica mogla da funkcionira u punom kapacitetu.

⁹⁸ U izvještajnom razdoblju bili su smanjeni kapaciteti JUR GP BiH s obzirom na to da je od 12.12.2023. godine prestao radni odnos rukovoditelju JUR zbog ispunjenosti uvjeta za mirovinu. Od 12.12.2023. godine upražnjena je pozicija rukovoditelja JUR u GP BiH. Kroz godišnje izvješće za 2024. godinu JUR GP BiH nas je obavijestila da je u tijeku natječajna procedura za popunu upražnjenog radnog mjesta.

18.	JUR Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH	1 ⁹⁹	4	9	225	56	- Vođenje evidencija prisustva na radu; - Korištenje službenih vozila; - Naknadne revizije;
19.	JUR Agencije za pružanje usluga u zračnoj plovidbi–BHANS ¹⁰⁰	1	-	-	-	-	-
20.	JUR Radio-televizije BiH	2	8	32	442	55	- Blagajničko poslovanje; - Javne nabave; - TV prava (programske licence); - Obračun, evidencija i isplata ugovora o djelu; - Naknadne revizije;
Ukupno u 2024. godini		45	142	455	8.575 ¹⁰¹	60	*75 redovitih, 65 naknadnih i 2 <i>ad hoc</i> revizije
Ukupno u 2023. godini		44	127*	481	() ¹⁰²	()	*70 redovitih, 52 naknadne i 5 <i>ad hoc</i> revizija
Ukupno u 2022. godini		42	138*	348	() ¹⁰³	()	*61 redovita, 76 naknadnih i jedna <i>ad hoc</i> revizija
Ukupno u 2021. godini		41	133*	457	7.954	60	*74 redovite, 56 naknadnih i tri <i>ad hoc</i> Revizije
Ukupno u 2020. godini		40	100*	302	6.912	69	*50 redovitih, 47 naknadnih i tri <i>ad hoc</i> revizije

Tablica broj 7. daje prikaz pojedinih pokazatelja rezultata rada jedinica unutarnje revizije te zajedno s podacima iz godišnjih konsolidiranih izvješća za prethodne godine stvaraju osnovu za praćenje i analizu rada pojedinačno svake jedinice unutarnje revizije. Prilikom analize potrebno je uzeti u obzir i utvrđeni prosjek na razini jedinica unutarnje revizije institucija BiH za prethodne godine (prosječan broj obavljenih revizija, datih preporuka i utrošenog vremena na provedbi revizija) koji je sadržan u ovom dijelu izvješća. Ovi podaci mogu poslužiti rukovoditeljima jedinica unutarnje revizije prilikom samoprocjene efikasnosti rada jedinice u svrhu poboljšanja iskorištenosti raspoloživih kapaciteta.

⁹⁹ Do 30.06.2023. godine DKPT je imala popunjene dvije pozicije unutarnjeg revizora. Od navedenog datuma do izrade ovog izvješća popunjena je jedna pozicija unutarnjeg revizora, usljed svojevoljnog premještanja jedne unutarnje revizorice na drugu poziciju u DKPT BiH.

¹⁰⁰ UR BHANS¹⁰⁰-e nije dostavila SHJ MFT BiH svoje Godišnje izvješće unutarnje revizije za 2024. godinu, te SHJ MFT BiH ne raspolaže podacima o ukupnom broju izvršenih revizija i datih preporuka, kao ni o ukupnom broju dana koje je JUR provela na vršenju revizija, niti o vrsti revizija i područjima revidiranja.

¹⁰¹ Ukupan broj provedenih radnih dana, za 19 jedinica unutarnje revizije, na provođenju unutarnjih revizija uključujući i aktivnosti na izradi planova unutarnje revizije i izvješća o radu.

¹⁰² JUR Ministarstva sigurnosti BiH nije za 2023. godinu dostavila podatke o broju dana koje je provela u obavljanju zadataka unutarnje revizije, a što je neophodno u svrhu praćenja potpune uposlenosti osoblja UR.

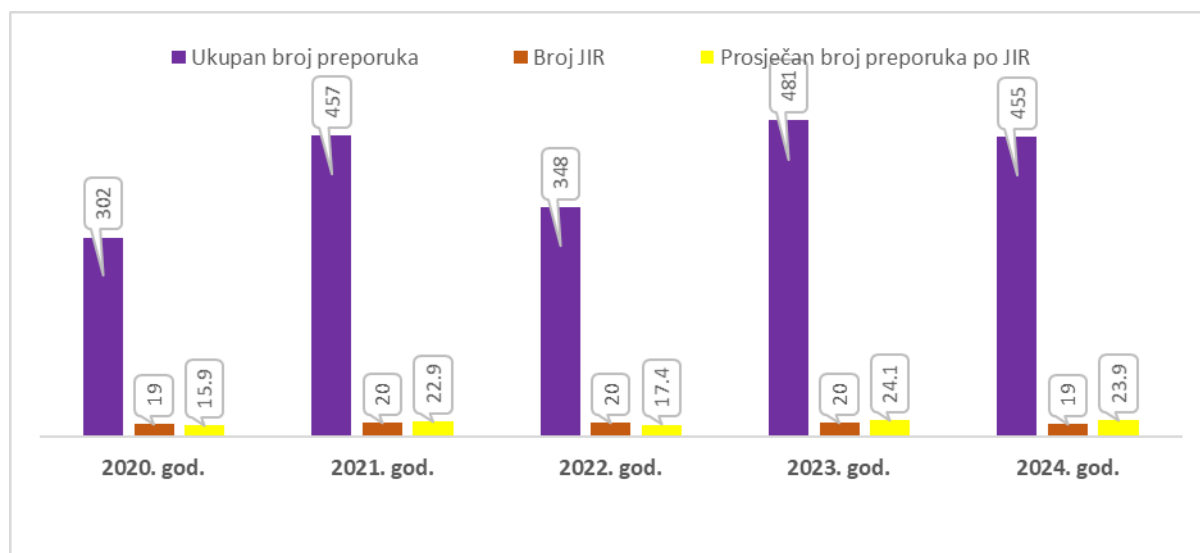
¹⁰³ JUR Ministarstva sigurnosti BiH nije dostavila podatke o broju dana koje je provela u obavljanju zadataka unutarnje revizije, a što je neophodno u svrhu praćenja potpune uposlenosti osoblja unutarnje revizije.

U nastavku navodimo podatke o prosječnom broju revizija po jedinicama unutarnje revizije, po godinama na razini institucija BiH, koji su sadržani u prethodnoj tablici. Ovi podaci ilustrirani su u grafičkom prikazu broj 1. u ovom izvješću.

- Godina 2020: prosječan broj revizija po JUR je 5,26 (100 revizija / 19 JUR);
- Godina 2021: prosječan broj revizija po JUR je 6,65 (133 revizija / 20 JUR);
- Godina 2022: prosječan broj revizija po JUR je 6,90 (138 revizija / 20 JUR);
- Godina 2023: prosječan broj revizija po JUR je 6,35 (127 revizija / 20 JUR);
- Godina 2024: prosječan broj revizija po JUR je 7,47 (142 revizija / 19 JUR).

Sukladno podacima iz prethodne tablice, a na temelju konsolidiranih godišnjih izvješća, u sljedećem grafičkom prikazu prezentirani su podaci o ukupnom broju preporuka datim u revizijskim izvješćima zbirno za sve jedinice unutarnje revizije na razini institucija BiH, za razdoblje 2020-2024. godine. Prezentirani su i podaci po godinama o broju uspostavljenih jedinica unutarnje revizije i podaci o prosječnom broju preporuka po jedinici unutarnje revizije.

Grafički prikaz broj 4.

Iz grafičkog prikaza broj 4. primjetno je da je prisutna oscilacija u prosječnom broju datih preporuka po jedinici unutarnje revizije (JUR), po godinama, a isti se kreće u rasponu od 15,9 preporuka po JUR u 2020. godini do 24,1 preporuka po JUR u 2023. godini. S tim u vezi napominjemo da je broj preporuka u izravnoj korelaciji s brojem izvršenih revizija. Uočava se da je u godini u kojoj je najmanji prosječan broj datih preporuka (2020. godina: 15,9 preporuka po JUR), ujedno i godina u kojoj je izvršeno najmanje revizija (ukupno 100 revizija, podaci dostupni u tablici broj 7).

Kao što je već navedeno u obrazloženju grafičkog prikaza broj 2. u ovom izvješću, a u kojem su prezentirani godišnji podaci o ukupnom broju revizija i broju datih preporuka, može se pretpostaviti da su na manji broj provedenih revizija u 2020. godini, a time i datih preporuka u odnosu na ostali posmatrani vremenski period uticali izvanredni uslovi rada izazvani pandemijom korona virusa. Dodatno, napominjemo i da je u proteklom petogodišnjem razdoblju u institucijama BiH prisutna značajna fluktuacija zaposlenih u jedinicama unutarnje revizije (za 10 zaposlenih je prestao radni odnos, a 17 je novozaposlenih), što se odrazilo i na broj provedenih revizija i datih preporuka.

Kada se posmatraju posebno podaci u tablici broj 7. za posljednja dva izvještajna razdoblja uočava se da su u 2024. godini od strane 19 jedinica unutarnje revizije izvršene ukupno 142 revizije u kojima je dato 455 preporuka, što u odnosu na 2023. godinu, kada je 20 jedinica unutarnje revizije sačinilo 127 izvješća i dalo ukupno 481 preporuku, predstavlja povećanje prosječnog broja izvršenih revizija po jedinici unutarnje revizije (za 15 revizija ili za oko 12%). Sa 6,35 revizija po jedinici unutarnje revizije, koliko su u prosjeku provele jedinice unutarnje revizije u 2023. godini, došlo je do povećanja (za 1,12 %) na 7,47 revizija po jedinici unutarnje revizije u 2024. godini.

Prosječan broj datih preporuka po JUR u 2024. godini je neznatno manji u odnosu na prethodnu godinu za 0,2 preporuke (za 0,83%) i iznosi 24 preporuke po JUR (koliko i u 2023. godini).¹⁰⁴

Kada se posmatra ukupan broj svih revizija na godišnjoj razini (redovite, naknadne i *ad hoc* revizije) može se konstatirati da je došlo do povećanja prosječnog broja obavljenih revizija po internom revizoru za 0,3 revizije po revizoru. Naime, u 2024. godini je u 142 obavljene unutarnje revizije sudjelovalo ukupno 45 unutarnjih revizora, iz čega proizlazi da je prosječan broj obavljenih revizija po unutarnjem revizoru 3,2, dok je u 2023. godini taj broj iznosio 2,9 (obavljeno je ukupno 127 unutarnjih revizija u kojima su sudjelovala 44 unutarnja revizora). Važno je napomenuti da je u 2024. godini provedeno nešto više redovitih i *ad hoc* revizija u odnosu na prethodnu 2023. godinu (za dvije više), a iste su značajno složenije u odnosu na naknadne revizije koje se provode u svrhu utvrđivanja statusa realizacije preporuka datih u redovitim i *ad hoc* revizijama, te da je u 2024. godini novozaposlen jedan interni revizor.

U prethodnoj tablici sadržani su i podaci o ukupno ostvarenom broju revizijskih dana, pojedinačno, za svaku od jedinica koja je dostavila godišnje izvješće unutarnje revizije za 2024. godinu. Ovaj broj predstavlja ukupan broj radnih dana koji je osoblje unutarnje revizije u jedinici unutarnje revizije provelo na vršenju revizija i provođenju ostalih aktivnosti unutarnje revizije i isti ne uključuje obveznu edukaciju unutarnjih revizora, kao ni druge vrste odsustva s posla. U jedinicama unutarnje revizije koje vrše funkciju unutarnje revizije u nekoliko institucija ovaj broj se odnosi na sve institucije iz njihove nadležnosti u kojima su vršile reviziju.

Broj revizijskih dana jedinica unutarnje revizije razlikuje se između jedinica zbog razlike u broju osoblja unutarnje revizije i zbog razlike u broju raspoloživih revizijskih dana u toku godine na koji značajno utiče blagovremeno donošenje planova rada unutarnje revizije.

Iz prethodne tablice vide se i podaci o prosječnom broju revizijskih dana po reviziji, pojedinačno za svaku JUR, za 2024. godinu¹⁰⁵. Ovaj broj također se razlikuje između jedinica, a isti, pored broja osoblja unutarnje revizije i odsustva s posla unutarnjih revizora, ovisi i od broja ukupno izvršenih revizija. Na broj revizija koji u tijeku godine realiziraju jedinice utiče više faktora, između ostalih i popunjenost jedinice predviđenim brojem izvršitelja, usklađenost godišnjih planova rada JUR s raspoloživim kapacitetima i rezultatima praćenja učinka JUR, vrste revizija¹⁰⁶, složenost područja revidiranja, obim revizija, stručnost i stečeno iskustvo u radu osoblja unutarnje revizije.

¹⁰⁴ Treba uzeti u obzir da se prosječan broj datih preporuka po JUR u 2024. godini odnosi na 19 JUR, a ne na 20 koliko ih je ukupno uspostavljeno, jer JUR BHANSA-e nije dostavila Godišnje izvješće unutarnje revizije za 2024. godinu.

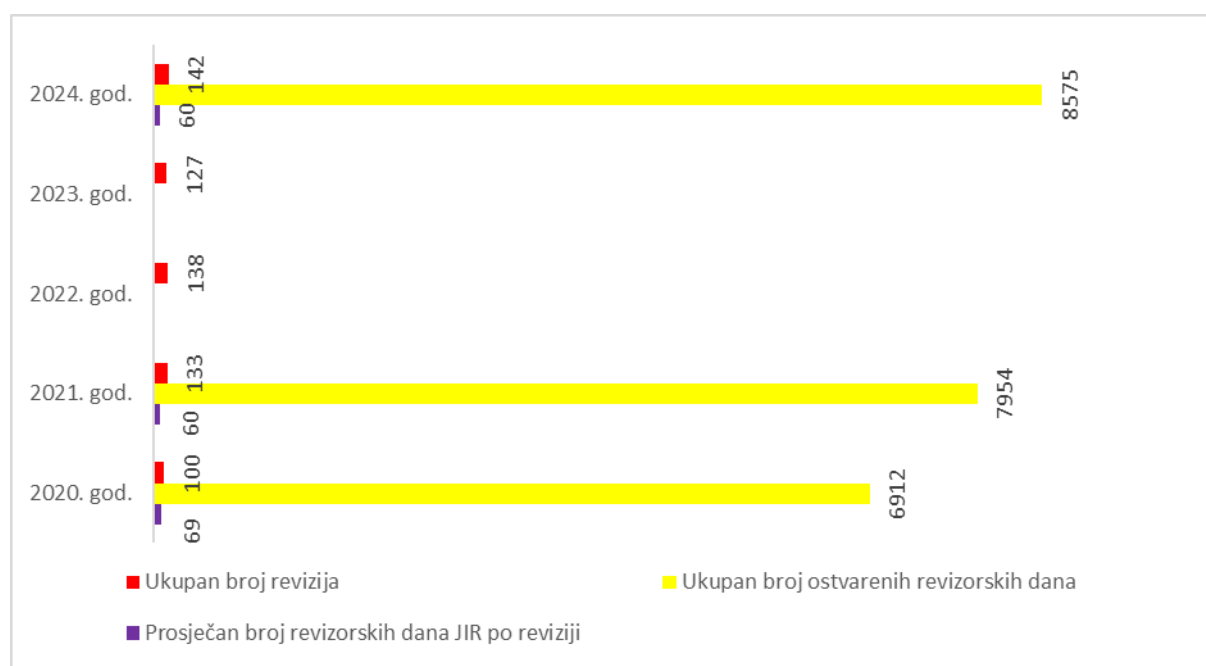
¹⁰⁵ Nisu sadržani podaci za JUR MSB BiH koja nije dostavila tražene podatke, a koja je u 2023. godini obavila samo jednu reviziju.

¹⁰⁶ Redovite, naknadne i *ad hoc* unutarnje revizije. Posmatrano s aspekta potrebnog vremena za njihovo provođenje naknadne traju znatno kraće od redovitih i *ad hoc* revizija.

U jedinicama koje nemaju popunjenu poziciju rukovoditelja jedinice unutarnje revizije, a to su: Granična policija BiH, Direkcija za koordinaciju policijskih tijela, Ministarstvo obrane BiH i Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi (BHANSa)¹⁰⁷, unutarnji revizori obavljaju i poslove rukovoditelja JUR u vezi sa sačinjavanjem planova unutarnje revizije i periodičnih izvješća.

U tablici broj 7. sadržani su i podaci o ukupnom broju ostvarenih revizijskih dana zbirno za sve jedinice unutarnje revizije na godišnjoj razini, kao i podaci o prosječnom broju revizijskih dana JUR po reviziji. Riječ je o podacima za trogodišnje razdoblje (2020, 2021. i 2024. godina), dok podaci za 2022. i 2023. godinu nisu iskazani jer SHJ MFT BiH ne raspolaže kompletnim podacima za sve jedinice unutarnje revizije o ukupnom broju ostvarenih revizijskih dana po JUR. Naime, Jedinica unutarnje revizije Ministarstva sigurnosti BiH nije dostavila navedene podatke za svoju jedinicu za 2022. i 2023. godinu.

Grafički prikaz broj 5.

U prethodnom grafičkom prikazu prezentirani su podaci o ukupnom broju revizija koje su jedinice unutarnje revizije u institucijama BiH realizirale po godinama za prethodno petogodišnje razdoblje (2020-2024. godina). Prezentirani su i podaci o ukupnom fondu ostvarenih (utrošenih) dana po godinama (zbirno za sve JUR) i prosječnom broju revizijskih dana JUR po reviziji, za trogodišnje razdoblje (2020, 2021. i 2024. godinu).

Na temelju podataka prezentiranih na grafičkom prikazu broj 5. o ukupnom broju ostvarenih revizijskih dana po godinama za razdoblje 2020, 2021. i 2024. godina, zbirno za sve JUR, uočava se da je prisutan očekivani trend rasta. U posmatranom trogodišnjem razdoblju povećao se broj jedinica unutarnje revizije, s 19 koliko je bilo u 2020. godini, a zatim na 20 JUR u 2021. godini, koliko ih je i u ovom izvještajnom periodu uspostavljeno (naglašavamo da se podaci iz ovog izvješća odnose na 19 od ukupno 20 JUR, jer BHANSa nije dostavila svoje Godišnje izvješće unutarnje revizije za 2024. godinu).

¹⁰⁷ S obzirom na to da JUR BHANSa-e nije dostavila SHJ MFT BiH svoje Godišnje izvješće unutarnje revizije za 2024. godinu, ne raspolažemo podacima o tome da li je unutarnji revizor blagovremeno donio planove rada unutarnje revizije i periodična izvješća.

Također, na temelju podataka iz tablice broj 7. vidljivo je da je povećan i broj zaposlenih, za ukupno pet. Sa 40 revizora u 2020. godini došlo je do povećanja na 45 revizora u 2024. godini.

Kada je riječ o prosječnom broju revizijskih dana JUR po reviziji, uočava se da taj broj varira po godinama, u razoblju 2020, 2021. i 2024. godine. Naime, u 2020. godini je jednoj JUR u prosjeku trebalo 69 revizor dana za jednu reviziju, dok je u 2021. godini i 2024. godini, ovaj broj isti, odnosno jednoj JUR u prosjeku je trebalo 60 revizor dana za jednu reviziju.

Smatramo važnim napomenuti da je riječ o kompleksnom pokazatelju na koji utiču brojni čimbenici kao što su: blagovremeno donošenje godišnjih planova, složenost i obim područja revidiranja, iskustvo i stručnost revizora, popunjenost JUR, fluktuacije zaposlenih i drugi faktori, a kako je to u prethodnom dijelu ove točke obrazloženo.

4.6. Kontinuirana profesionalna edukacija unutarnjih revizora u institucijama BiH

Kontinuirana profesionalna edukacija (KPE) unutarnjih revizora predstavlja sveobuhvatan proces u kojem unutarnji revizori u institucijama BiH održavaju razinu svoje stručnosti i kvalitet usluga koje pružaju, te iste razvijaju i nadograđuju usvajanjem novih znanja kroz daljnji profesionalni razvoj. Zakonom o unutarnjoj reviziji institucija BiH i Poveljom unutarnje revizije definirana je obveza rukovoditelja jedinice unutarnje revizije da osigura visok kvalitet aktivnosti unutarnje revizije i da radi na osiguranju potrebnih obuka unutarnjih revizora, što uključuje pripremu i dostavljanje godišnjeg plana obuke rukovoditelju institucije radi odobravanja i osiguravanja njegovog provođenja.

Obvezu kontinuirane profesionalne edukacije unutarnjih revizora u institucijama BiH definiraju sljedeći propisi:

- Standardi unutarnje revizije i to:
 - Standard 1230 - *Kontinuirano profesionalno usavršavanje* - propisuje da su unutarnji revizori dužni unapređivati svoje znanje, vještine i ostale sposobnosti kroz kontinuirano profesionalno usavršavanje.
 - Standard 1210 - *Stručnost* - nalaže da unutarnji revizori moraju posjedovati znanje, vještine i druge sposobnosti potrebne za izvršavanje njihovih dužnosti.
- Etički kodeks;
Jedno od načela Etičkog kodeksa jeste "*Kompetentnost unutarnjih revizora*" koje, između ostalog, nalaže da unutarnji revizori pružaju samo one usluge za koje imaju potrebna znanja, vještine i iskustvo, ali i da su obavezni kontinuirano unapređivati svoju stručnost, efektivnost i kvalitet svojih usluga.
- Program obuke i certificiranja unutarnjih revizora u institucijama BiH;
Program definira obvezu kontinuirane profesionalne edukacije unutarnjih revizora u institucijama BiH, teme iz područja i oblasti koje su predmet obuka za KPE, vrste kontinuirane profesionalne edukacije, te obvezu izvješćivanja i vođenja evidencije o KPE unutarnjih revizora u jedinici unutarnje revizije. Skladno Programu, SHJ MFT BiH je obavezna na temelju izvješća jedinica unutarnje revizije voditi registar KPE unutarnjih revizora u institucijama BiH.
- Odluka o načinu bodovanja, evidentiranja i izvješćivanja o KPE unutarnjih revizora u institucijama BiH;
Odluka definira način bodovanja svake od vrsta KPE koje su definirane Programom, minimalan broj bodova koji su unutarnji revizori u institucijama BiH obavezni ostvariti na godišnjoj razini, kao i način priznavanja kontinuirane profesionalne edukacije obuka koje organiziraju domaći i/ili međunarodni pružatelji usluga/izvođači obuka.
- Naputak o KPE unutarnjih revizora u institucijama BiH;

Naputak definira način prijavljivanja unutarnjih revizora na obuke iz oblasti KPE, dokumentaciju koja je neophodna za priznavanje obuka kao KPE, način vođenja evidencije o KPE unutarnjih revizora u jedinici unutarnje revizije i izvješćivanja SHJ MFT BiH o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji unutarnjih revizora.

Navedenim propisima definirano je i da SHJ MFT BiH priprema i/ili organizira obuke u vezi s temama iz područja i oblasti koje su predmet obuka za KPE i dostavlja unutarnjim revizorima u institucijama BiH informacije o održavanju obuka koje organizira samostalno ili u suradnji s domaćim ili međunarodnim pružiocima usluga/izvođačima obuka. Na temelju dostavljenih zahtjeva jedinica unutarnje revizije SHJ MFT BiH daje, također, sukladno navedenim propisima, mišljenje o ispunjavanju uvjeta za bodovanje i prihvatljivost obuka koje organiziraju domaći i/ili međunarodni izvođači obuka, kao kontinuirane profesionalne edukacije unutarnjih revizora u institucijama BiH.

Sukladno propisima iz oblasti kontinuirane profesionalne edukacije (KPE), SHJ MFT BiH je i u ovom izvještajnom razdoblju organizirala obuke za unutarnje revizore u institucijama BiH na teme definirane Programom obuke i certificiranja unutarnjih revizora u institucijama BiH, a koje su predviđene Planom i programom obuka za unutarnje revizore u institucijama BiH za 2024. godinu koji je donijela SHJ MFT BiH¹⁰⁸. Održane su ukupno tri obuke i to: dvije iz oblasti unutarnje revizije i jedna iz oblasti financijskog upravljanja i kontrole tijekom kojih su prezentirane teme predviđene Planom i programom obuka za unutarnje revizore u institucijama BiH za 2024. godinu. Pored navedenih obuka u 2024. godini i Koordinacijski odbor SJH organizirao je i održao Konferenciju za unutarnje revizore u javnom sektoru BiH, na sve tri razine vlasti i Brčko distriktu, na temu: "Primjena novih međunarodnih standarda unutarnje revizije / Globalnih standarda unutarnje revizije" koja je održana u drugom kvartalu 2024. godine i svrstava se u dio kontinuirane profesionalne edukacije unutarnjih revizora u institucijama BiH.

Prema evidencijama o prisustvu, na obukama koje su organizirali SHJ MFT BiH i Koordinacijski odbor SJH, sudjelovalo je u prosjeku 35 unutarnjih revizora iz institucija BiH, odnosno kroz sve četiri obuke koje su SHJ MFT BiH i Koordinacijski odbor SJH organizirali iz oblasti unutarnje revizije u 2024. godini prošao je ukupno 141 polaznik iz institucija BiH. Organiziranjem navedenih obuka omogućeno je unutarnjim revizorima u institucijama BiH da ispune obvezu stručnog usavršavanja, sukladno propisima iz oblasti KPE, na temelju pohađanja obuka koje organizira ili podržava SHJ MFT BiH.

5. PREGLED KVALITETA UNUTARNJE REVIZIJE U INSTITUCIJAMA BiH KOJI PROVODI SHJ MFT BiH

5.1. Svrha i osnova za obavljanje pregleda kvaliteta

Na temelju čl. 24. i 25. Zakona o unutarnjoj reviziji institucija BiH ("Službeni glasnik BiH" br. 27/08 i 32/12) kojim je SHJ MFT BiH ovlaštena za razvoj unutarnje revizije u institucijama BiH i zadužena za primjenu Standarda unutarnje revizije i Etičkog kodeksa, kao i za nadzor nad provedbom svih primjenjivih regulativa za unutarnju reviziju od strane jedinica za unutarnju reviziju i izvješćivanje o pomenutim aktivnostima, a sukladno članku 12. Pravilnika o provedbi osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH" broj 74/21) (dalje u tekstu: "Pravilnik") SHJ MFT BiH obavlja pregled kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH.

¹⁰⁸ Objavljen na internetskoj stranici Ministarstva financija i trezora BiH u dijelu koji se odnosi na SHJ MFT BiH.

Pregled kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH (dalje u tekstu: "pregled kvaliteta") podrazumijeva preglede koje obavlja SHJ MFT BiH u svrhu praćenja primjene i poštivanja relevantnih propisa od strane jedinica unutarnje revizije, što uključuje i utvrđivanje razine usklađenosti aktivnosti unutarnje revizije s propisima iz oblasti unutarnje revizije, te predlaganja i odgovarajućih mjera i korektivnih aktivnosti radi daljnjeg unapređenja i razvoja unutarnje revizije.

Pregled kvaliteta koji provodi SHJ MFT BiH, sukladno Pravilniku, sastoji se od:

a) **Godišnjeg pregleda kvaliteta** - obavlja se na temelju uvida u dokumentaciju dostavljenu od strane jedinica unutarnje revizije u svrhu prikupljanja informacija neophodnih za provođenje aktivnosti iz nadležnosti SHJ MFT BiH kao što su: planiranje i organiziranje obuka za unutarnje revizore, daljnji razvoj i unapređenje propisa i metodologije rada za unutarnje revizore u institucijama BiH, izvješćivanje Vijeća ministara BiH, izrada godišnjeg plana SHJ MFT BiH za obavljanje periodičnog pregleda kvaliteta aktivnosti unutarnje revizije i druge aktivnosti usmjerene na daljnji razvoj funkcije unutarnje revizije u institucijama BiH.

b) **Periodičnog pregleda kvaliteta** - provodi se "na terenu" na temelju uvida u dokumentaciju jedinica unutarnje revizije, uključujući i dokumentaciju koja je priložena u PIFC aplikaciji te drugu dokumentaciju kojom raspolaže institucija u svezi s obavljanjem unutarnje revizije, kao i razgovora s osobljem JUR, rukovodstvom i zaposlenima u institucijama u kojima JUR pruža usluge unutarnje revizije, u svrhu:

- utvrđivanja razine usklađenosti aktivnosti unutarnje revizije s propisima iz oblasti unutarnje revizije,
- davanja preporuka za unapređenje rada jedinica unutarnje revizije, ukoliko je to potrebno, na temelju nalaza i zaključaka pregleda,
- prikupljanja informacija za daljnji razvoj i unapređenje propisa i metodologije rada unutarnje revizije,
- koordinacije rada jedinica unutarnje revizije,
- predlaganja mjera institucijama BiH i Vijeću ministara BiH, koje imaju sustavni značaj za održavanje ugleda i daljnji razvoj unutarnje revizije u institucijama BiH, radi otklanjanja uočenih nedostataka tijekom pregleda i
- izvješćivanje Vijeća ministara BiH.

S obzirom na to da je Pravilnik stupio na snagu 01. siječnja 2022. godine, ovo je treća godina u kojoj SHJ MFT BiH provodi pregled kvaliteta na način kako je to predviđeno odredbama Pravilnika kojima je uređena ova oblast. Rezultati izvršenog pregleda navedeni su u točki 5.2. i 5.3. Izvješća.

Sukladno Pravilniku SHJ MFT BiH je u izvještajnom razdoblju donijela Plan za obavljanje periodičnog pregleda kvaliteta aktivnosti jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH za 2025. godinu u kojem su, na temelju ispunjenosti kriterija definiranih Pravilnikom i sukladno raspoloživim kapacitetima SHJ MFT BiH, utvrđene jedinice unutarnje revizije u kojima će biti proveden periodični pregled kvaliteta, a to su: JUR Ministarstva civilnih poslova BiH i JUR Agencije za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH. Navedeni plan objavljen je na internetskoj stranici MFT BiH u dijelu koji se odnosi na SHJ MFT BiH.

Nakon što provede periodični pregled kvaliteta SHJ MFT BiH je obavezna, sukladno Pravilniku, dostaviti izvješće o obavljenom periodičnom pregledu SHJ MFT BiH rukovoditelju institucije i rukovodiocu jedinice unutarnje revizije. O rezultatima obavljenih periodičnih pregleda SHJ MFT BiH sumarno izvješćuje u posebnom poglavlju Godišnjeg konsolidiranog izvješća unutarnje revizije za predmetnu godinu. S tim u vezi ističemo da su rezultati periodičnog pregleda izvršenog u 2024. godini sadržani u točki 5.3. ovog izvješća.

Napominjemo da pregledi koje provodi SHJ MFT BiH nisu zamjena za propisane povremene vanjske ocjene koje trebaju provoditi kvalificirani neovisni ocjenitelji izvan organizacije, kako je to definirano Zakonom o unutarnjoj reviziji institucija BiH, Standardima unutarnje revizije i Pravilnikom o provedbi osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH. Kako je SHJ MFT BiH nezaobilazan dio sustava unutarnje revizije i kao tijelo koje je odgovorno za izradu i provedbu metodologije unutarnje revizije, uvid u kvalitet rada jedinica unutarnje revizije koji vrši SHJ MFT BiH ne može se smatrati u potpunosti neovisnim, ali se isti provodi radi davanja smjernica i preporuka za unapređenje rada jedinica unutarnje revizije.

5.2. Rezultati godišnjeg pregleda kvaliteta

Na temelju podataka koje je dostavilo 19 jedinica unutarnje revizije¹⁰⁹ za potrebe izrade Godišnjeg konsolidiranog izvješća unutarnje revizije za 2024. godinu, SHJ MFT BiH je, sukladno članku 14. Pravilnika, izvršila godišnji pregled kvaliteta koji je obuhvatio:

- a) *provjeru da li su sačinjeni i blagovremeno potpisani propisani akti kojima se definira pružanje usluga unutarnje revizije u institucijama BiH,*
- b) *analizu poštivanja propisa prilikom izrade strateških i godišnjih planova unutarnje revizije, kao i njihovog provođenja,*
- c) *analizu stupnja realizacije preporuka, te, ukoliko su dostupni, i podataka o efektima rada unutarnje revizije,*
- d) *analizu efikasnosti i efektivnosti rada jedinica unutarnje revizije na temelju primjera dobre prakse,*
- e) *analizu poštivanja propisa iz oblasti kontinuirane profesionalne edukacije unutarnjih revizora u institucijama BiH,*
- f) *analizu poštivanja propisa kojima se regulira oblast osiguranja i unapređenja kvaliteta, te provedbe pripadajućih korektivnih planova aktivnosti,*
- g) *drugih podataka i izvješća koje su jedinice unutarnje revizije obavezne sačiniti i dostavljati SHJ MFT BiH na temelju Zakona i podzakonskih propisa.*

U nastavku je dat pregled rezultata provednog godišnjeg pregleda prema pojedinim područjima provjere, koji su prethodno navedeni.

a) Uspostava unutarnje revizije – *analiza da li su sačinjeni i blagovremeno potpisani propisani akti kojima se definira način uspostave i pružanja usluga unutarnje revizije u institucijama BiH (Sporazum o vršenju funkcije unutarnje revizije i Povelja unutarnje revizije)*

Na temelju podataka i dokumentacije koje su jedinice unutarnje revizije dostavile SHJ MFT BiH u prethodnom razdoblju utvrdili smo da je Povelju unutarnje revizije donijelo ukupno 76 institucija, sukladno članku 3. Odluke, kao i javno poduzeće Radio-televizija BiH (BHRT). Sporazum o vršenju funkcije unutarnje revizije s nadležnom jedinicom unutarnje revizije, potpisalo je ukupno 57 institucija.

Sadržaj važećih sporazuma i povelja, koje su donijele jedinice unutarnje revizije institucija BiH, usklađen je sa sadržajem Povelje unutarnje revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH" broj 30/18) i Okvirnim tekstom Sporazuma o vršenju funkcije unutarnje revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH" broj 32/18) koje je odlukom objavila SHJ MFT BiH.

¹⁰⁹ Godišnje izvješće unutarnje revizije za 2024. godinu dostavilo je 19 od ukupno 20 JUR – BHANSA isti nije dostavila SHJ.

Na temelju navedenih podataka i evidencije kojom raspolaže SHJ MFT BiH, možemo konstatirati da do izrade ovog izvješća dvije institucije nisu zaključile Sporazum o vršenju funkcije unutarnje revizije s nadležnom jedinicom unutarnje revizije i donijele Povelju unutarnje revizije, a to su: Predsjedništvo BiH i Ustavni sud BiH. Člankom 3. i člankom 7. Odluke o kriterijima za uspostavu jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH¹¹⁰ definirano je da funkciju unutarnje revizije u Predsjedništvu BiH vrši Jedinica za unutarnju reviziju Ministarstva financija i trezora BiH, dok je člankom 14. Odluke definirano da će Ustavni sud BiH samostalno ocijeniti potrebu za vršenjem funkcije unutarnje revizije i izabrati jedinicu unutarnje revizije.

Napominjemo da je u cilju uspostave i očuvanja dostignute razine razvoja sustava funkcionalno neovisne unutarnje revizije koji se, između ostalog, temelji i na poštovanju principa "3E"¹¹¹ i "vrijednost za novac", neophodno poštivanje ovih temeljnih principa od strane svih institucija na koje se odnose propisi o internoj reviziji.

Kako bi se u potpunosti uspostavila funkcija unutarnje revizije u svim proračunskim korisnicima, SHJ MFT BiH daje sljedeću preporuku Predsjedništvu BiH.

Preporuka:

1. Preporučujemo Predsjedništvu BiH da potpiše Sporazum o vršenju funkcije unutarnje revizije i Povelju unutarnje revizije s Jedinicom unutarnje revizije Ministarstva financija i trezora BiH.

b) Strateški i godišnji planovi rada unutarnje revizije – analiza poštivanja propisa prilikom izrade planskih dokumenata i njihove provedbe

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju i izvješća JUR za 2024. godinu utvrdili smo da Strateški i Godišnji plan unutarnje revizije za 2024. godinu nisu blagovremeno donijele sljedeće jedinice unutarnje revizije:

- JUR Granične policije BiH:
 - *Strateški i Godišnji plan unutarnje revizije za GP BiH doneseni su s kašnjenjem više od mjesec dana (doneseni polovinom veljače 2024. godine)*
- JUR Ministarstvo odbrane BiH:
 - *Strateški i Godišnji plan unutarnje revizije za MO BiH doneseni su s kašnjenjem od mjesec dana (doneseni krajem siječnja 2024. godine)*
- JUR Ministarstva sigurnosti BiH:
 - *Godišnji plan unutarnje revizije za MSB BiH donesen je s kašnjenjem od mjesec i po dana (donesen polovinom veljače 2024. godine)¹¹² i obuhvata aktivnosti koje nisu u skladu s aktivnostima i poslovima unutarnje revizije. Točnije, u Godišnjem planu unutarnje revizije za 2024. godinu JUR MSB BiH u tablici dinamike izvršenja planiranih revizija navodi aktivnosti pod nazivom: "Učešće u radu kabineta i svih sektora" i "Izvyješćivanje i planiranje" što je u suprotnosti s definicijom unutarnje revizije i odredbama Etičkog kodeksa..*
- JUR Parlamentarne skupštine BiH:
 - *Strateški i Godišnji plan unutarnje revizije za Parlamentarnu skupštinu BiH, Agenciju za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije i Instituciju ombudsmena za ljudska prava BiH doneseni su s kašnjenjem od mjesec do mjesec i po dana (doneseni krajem siječnja, odnosno polovinom veljače 2024. godine).*
- JUR Službe za zajedničke poslove institucija BiH:

¹¹⁰ "Službeni glasnik BiH" broj 77/24 od 31.10.2024. godine

¹¹¹ Ekonomičnost, efikasnost i efektivnost.

¹¹² Strateški plan JUR Ministarstva sigurnosti BiH za 2024 – 2026. godinu je donesen 31.12.2023. godine.

- *Strateški i Godišnji plan unutarnje revizije za Službu za zajedničke poslove institucija BiH doneseni su s kašnjenjem oko mjesec dana (SP UR odobren je krajem siječnja 2024. godine, a GP UR početkom veljače 2024.);*
- JUR Ministarstva civilnih poslova BiH blagovremeno je donijela Godišnji plan unutarnje revizije za Centar za uklanjanje mina u BiH – BHMIC (do 31. prosinca), ali je isti odobren od rukovoditelja institucije s manjim kašnjenjem (u siječnju 2024. godine).
- JUR Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH blagovremeno je donijela Godišnji plan unutarnje revizije za Vijeće za državnu pomoć BiH, ali je isti odobren od rukovoditelja institucije tek polovinom veljače 2024. godine.

Skrećemo pozornost da je blagovremeno donošenje planova rada unutarnje revizije jedan od ključnih preduvjeta za nesmetan rad unutarnje revizije u njenom punom kapacitetu kako bi dala svoj puni doprinos unapređenju upravljačkih i kontrolnih mehanizama u područjima koja su predmet revidiranja. Napominjemo da su rukovoditelji JUR obavezni "na vrijeme" pripremiti i dostaviti na odobrenje nacrt plana rada kako bi bili odobreni najkasnije do 31. prosinca tekuće za narednu godinu.¹¹³

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju jedinica unutarnje revizije za 2024. godinu, utvrdili smo da i dalje postoji značajan prostor za poboljšanjima kod planiranja rada unutarnje revizije, a koje, sukladno Standardima unutarnje revizije, mora biti utemeljeno na argumentiranoj i dokumentiranoj procjeni rizika. Generalno, opći zaključak koji smo stekli na temelju dostavljene dokumentacije jeste da veći broj jedinica unutarnje revizije nedovoljno posvećuje pozornost ovom segmentu rada. U dostavljenim procjenama rizika unutarnje revizije uočili smo neke nedostatke kao npr. to da nije navedeno obrazloženje za brojčano iskazani rang rizika ili nedostaje obrazloženje uzroka i posljedice rizika i sl.

Ukoliko planiranje revizijskih angažmana nije utemeljeno na upravljanju rizicima i/ili provedbi planiranih revizija nije izvršeno sukladno zahtjevima koji nalažu dužnu pozornost, može doći do izostanka "dodate vrijednosti" unutarnje revizije u unapređenju poslovanja institucija.

Imajući u vidu prethodno navedene uočene nedostatke, skrećemo pozornost jedinicama unutarnje revizije da je potrebno planove rada pripremati u predviđenim obrascima koji su sadržani u Priručniku za unutarnju reviziju (OB-1SP i OB - 1GP) i PIFC aplikaciji kako bi se osiguralo da isti sadrže sve propisane elemente (procjene rizika, razradu utvrđenog rizika kroz glavna pitanja revizije, obim i cilj revizije, revizijske metode, razdoblje provođenja, revizijski tim i dr). Dodatno skrećemo pozornost da se prilikom formuliranja rizika isti moraju formulirati na način kako je to predviđeno Smjernicama za upravljanje rizicima – verzija 2, koju je izdala SHJ MFT BiH (da je vidljiv uzrok i posljedica).

U svrhu dosljedne primjene metodologije rada unutarnje revizije u institucijama BiH dajemo sljedeće preporuke jedinicama unutarnje revizije:

Preporuke:

2. Preporučuje se jedinicama unutarnje revizije da dosljedno primjenjuju propisanu metodologiju rada kojom je precizno utvrđen sadržaj i rok za izradu planova rada unutarnje revizije (31. prosinac), a u cilju njihovog blagovremenog donošenja kontinuirano jačaju suradnju s rukovodstvom institucije.
3. Preporučuje se jedinicama unutarnje revizije da u svojim planovima rada dokumentiraju i obrazlože izvršene procjene rizika na temelju kojih su planirana područja revidiranja, te da se prilikom formuliranja rizika pridržavaju Smjernica za upravljanje rizicima koje je donijela SHJ MFT BiH.

¹¹³ Priručnik za unutarnju reviziju u institucijama BiH, točka 3. – *Strateško i godišnje planiranje unutarnje revizije*.

c) Realizacija preporuka unutarnje revizije – analiza stupnja realizacije preporuka i mjerljivih efekata preporuka, ukoliko su isti utvrđeni

U tablici broj 4. ovog izvješća prikazani su, na temelju podataka iz godišnjih izvješća jedinica unutarnje revizije za izvještajno razdoblje, podaci o ukupnom broju datih preporuka i stupnju njihove realizacije za svaku od institucija u kojoj je vršena unutarnja revizija u protekle dvije godine.

S obzirom na to da za većinu preporuka datih u 2024. godini nije istekao rok za realizaciju, analiza stupnja realizacije preporuka unutarnje revizije izvršena je samo za preporuke date u 2023. godini.

U nastavku navodimo status realizacije ukupno date 481 preporuke u 37 institucija BiH, u kojima je u 2023. godini vršena revizija:

- 250 preporuka je realizirano (52%),
- 70 preporuka je djelomično realizirano (14,5%),
- za 68 preporuka (ili 14% preporuka) još nije istekao rok za realizaciju i za njih je unutarnja revizija obavezna pratiti njihovu provedbu u narednom razdoblju.

Postotak nerealiziranih preporuka u ukupnom broju preporuka datih u 2023. godini, koji iznosi 18,5% (89 od 481) predstavlja procentualno skoro pa jednak iznos u odnosu na realizaciju preporuka datih u 2022. godini, kada je bilo 18% nerealiziranih preporuka (nerealizirane 64 preporuke od ukupno 348 datih¹¹⁴).

Ovaj podatak ukazuje na to da postoji prostor za poboljšanje kada je riječ o realizaciji preporuka, a posebno u onim institucijama u kojima je najslabija realizacija preporuka unutarnje revizije datih u 2023. godini, a to su: Ministarstvo civilnih poslova BiH (80% nerealiziranih preporuka), Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika BiH (50% nerealiziranih preporuka), Ministarstvo vanjskih poslova BiH (45% nerealiziranih preporuka) i Radio – televiziji BiH (42% nerealiziranih preporuka).

Napominjemo da je neophodno da unutarnja revizija kontinuirano upućuje na razmatranje i rješavanje neprovedenih preporuka kroz izvješća o naknadnom pregledu kojim se utvrđuje stupanj realizacije preporuka i efekti koji su postignuti kroz realizaciju preporuka, uključujući i mjerljive financijske efekte¹¹⁵, i kroz godišnje izvješćivanje rukovoditelja institucije koje će sadržavati i pitanja o značajnim rizicima i problemima u kontrolama, ali i kroz saopćavanje i razmatranje ove problematike s rukovodstvom na kolegijima i sastancima.

Preporuke:

4. Preporučuje se rukovoditeljima institucija BiH da u suradnji s nadležnim jedinicama unutarnje revizije aktivno sudjeluju u postupku realizacije prihvaćenih preporuka unutarnje revizije s ciljem otklanjanja uočenih slabosti i nepravilnosti u sustavu unutarnjih kontrola, a sve u cilju zakonitog i svrsishodnog korištenja proračunskih sredstava.
5. Preporučuje se JUR Ministarstva sigurnosti BiH da Godišnji plan rada unutarnje revizije sačinjava sukladno relevantnim propisima unutarnje revizije, poštujući mandat unutarnje revizije i poslove za koje je unutarnja revizija nadležna.

¹¹⁴ Podaci dostupni u Godišnjem konsolidiranom izvješću unutarnje revizije za 2023. godinu (str. 45).

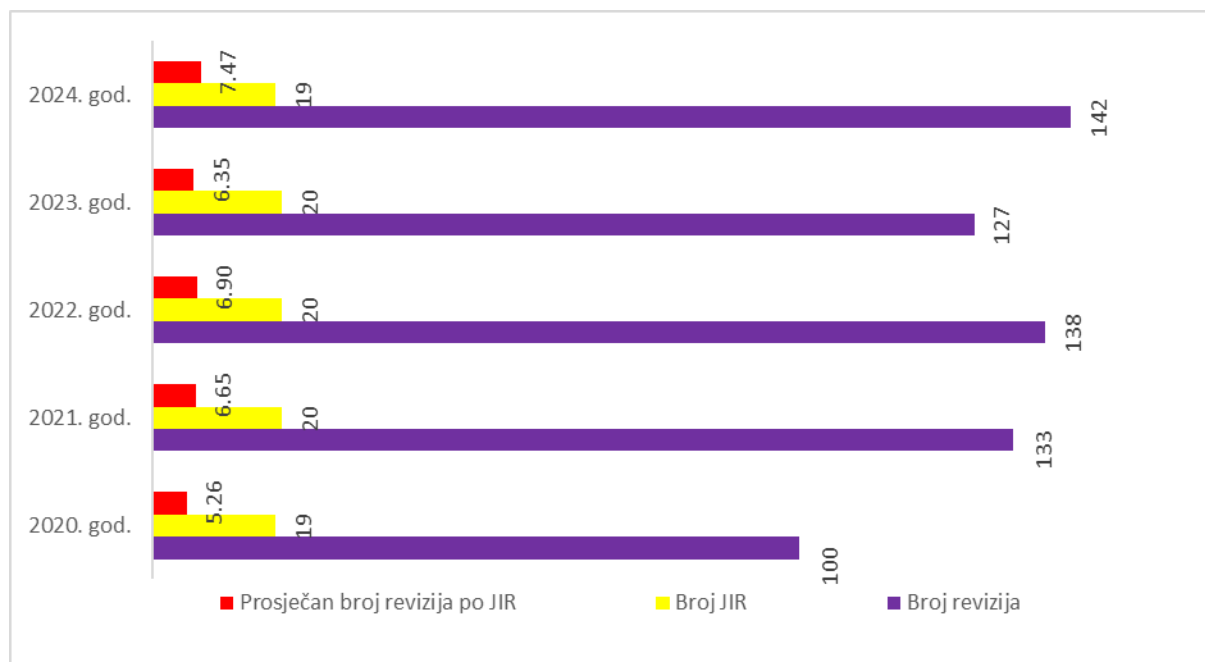
¹¹⁵ Na primjer: veća naplata prihoda, veći povrat sredstava u proračun, smanjenje određenih kategorija rashoda i dr.

d) Efikasnost i efektivnost rada JUR-a – analiza na temelju godišnjih izvješća o radu jedinica unutarnje revizije za prethodno razdoblje

U tabličnom pregledu broj 7. ovog izvješća prikazani su podaci pojedinačno za svaku jedinicu unutarnje revizije koliko je izvršila revizija u 2024. godini i dala preporuka, dok su u tabličnom pregledu broj 3. sadržani detaljni podaci o predmetu revizija, institucijama u kojima su provedene revizije i vrsti revizija (redovite, *ad hoc* i naknadne).

U narednom grafičkom prikazu dati su podaci na godišnjoj razini, za razdoblje 2020-2024. godina, o ukupnom broju provedenih revizija, broju uspostavljenih jedinica unutarnje revizije i prosječnom broju provedenih revizija po jedinici unutarnje revizije. Detaljni podaci dostupni su u godišnjim konsolidiranim izvješćima unutarnje revizije institucija BiH, koji su objavljeni na internetskoj stranici Ministarstva financija i trezora BiH, u dijelu koji se odnosi na SHJ MFT BiH (www.mft.gov.ba)

Grafički prikaz broj 6.

Na temelju prethodno navedenih pokazatelja uočava se da je u ovom izvještajnom razdoblju evidentan porast broja provedenih revizija u odnosu na prethodne godine (2020-2023), a koji je, na neki način i očekivan s obzirom na to da je došlo do povećanja ukupnog broja osoblja na osnovu kadrovskog popunjavanja jedinica (sa 40¹¹⁶ u 2020. godini broj osoblja je povećan na 45, na dan 31.12.2024).

Prosječan broj provedenih revizija po jedinici unutarnje revizije u posmatranom razdoblju kretao se u rasponu od 5,26 revizija (2020) do 7,47 (2024) po jedinici unutarnje revizije. Ovdje je važno napomenuti da su u broj ukupno provedenih revizija uključene i naknadne revizije koje, napominjemo, nisu zaseban revizijski angažman, nego nastavak prethodno provedenih revizija. Naknadne revizije unutarnja revizija provodi u svrhu praćenja rezultata o kojima je podneseno izvješće rukovodstvu institucije.

¹¹⁶ Podaci iz Godišnjeg konsolidiranog izvješća unutarnje revizije za 2020. godinu, dostupnog na www.mft.gov.ba

Polazeći od ovih pokazatelja i raspoloživih kapaciteta jedinica unutarnje revizije, rukovoditelji jedinica unutarnje revizije moraju kontinuirano težiti većoj efikasnosti i efektivnosti, na razini jedinice unutarnje revizije, i na razini prosjeka (po revizoru). Podsjećamo na to da su zahtjevi u vezi načina provođenja unutarnjeg ocjenjivanja, a koje obuhvata i planiranje i praćenje učinka unutarnje revizije, detaljno pojašnjeni u propisima koji uređuju ovu oblast¹¹⁷. Također, podsjećamo da se prilikom planiranja rada JUR, u svrhu poboljšanja učinka, mogu koristiti i podaci iz godišnjih konsolidiranih izvješća unutarnje revizije u institucijama BiH (točka 4.5) o prosječnom broju izvršenih revizijskih angažmana po revizoru, na razini pojedinačne JUR, i na razini svih jedinica u institucijama BiH.

Posebno skrećemo pozornost jedinicama unutarnje revizije koje su realizirale manje od kumulativnog godišnjeg prosjeka revizija po JUR, kao što je to slučaj s Jedinicom unutarnje revizije Ministarstva sigurnosti BiH koja je u 2024. godini provela samo jednu reviziju (podaci dostupni u tablici br. 2. u okviru točke 4.3. Izvješća), da je neophodno u potpunosti koristiti raspoložive kapacitete JUR u svrhu poboljšanja učinka unutarnje revizije.

Kako bi se u narednom periodu vodilo računa o efikasnosti učinka jedinica unutarnje revizije dajemo sljedeću preporuku:

Preporuka:

6. Preporučuje se rukovoditeljima jedinica unutarnje revizije i unutarnjim revizorima da uspostave neophodne procedure u okviru planiranja rada i unutarnjeg ocjenjivanja kako bi se osigurala potpuna iskorištenost raspoloživih kapaciteta u svrhu poboljšanja efikasnosti i efektivnosti u radu.

e) Kontinuirana profesionalna edukacija unutarnjih revizora u institucijama BiH – analiza ispunjenosti obveze KPE-a za izvještajno razdoblje

Na temelju izvješća o obavljenoj kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji (KPE) unutarnjih revizora u jedinicama unutarnje revizije, kao i zaprimljenih zahtjeva jedinica unutarnje revizije za priznavanje obuka kao KPE, SHJ MFT BiH prati ispunjavanje obveze usavršavanja znanja i vještina od strane unutarnjih revizora iz područja i oblasti definiranih propisima iz oblasti KPE.

Ovim propisima definiran je način i postupak ispunjavanja obveze kontinuirane profesionalne edukacije unutarnjih revizora u institucijama BiH da bi se kroz održavanje razine stručnosti i daljnjeg profesionalnog razvoja unutarnjih revizora unaprijedio kvalitet usluga koje pružaju.

Od ukupnog broja zaposlenih u jedinicama unutarnje revizije u institucijama BiH, uključujući i zaposlene u SHJ MFT BiH koji rade na poslovima uspostave i razvoja sustava i vršenja funkcije unutarnje revizije (47¹¹⁸), u izvještajnom razdoblju obveza kontinuirane profesionalne edukacije odnosila se na 46 zaposlenih. Obvezi kontinuirane profesionalne edukacije ne podliježu novozaposleni unutarnji revizori u prvoj godini zasnivanja radnog odnosa, a tijekom 2024. godine zaposlen je jedan novi interni revizor. Na temelju dostavljenih izvješća o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji unutarnjih revizora u institucijama BiH za 2024. godinu, utvrđeno je da su svi zaposleni ispunili ovu obvezu sukladno relevantnim propisima, osim unutarnjeg revizora u Jedinici unutarnje revizije Parlamentarne skupštine BiH.

¹¹⁷ Pravilnik o provedbi osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH" broj 74/21), Standardi unutarnje revizije ("Službeni glasnik BiH" broj 93/17), Priručnik za unutarnju reviziju u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH" broj 73/21).

¹¹⁸ U ovaj broj je uključeno i dvoje zaposlenih u Odsjeku za razvoj sustava unutarnje revizije SHJ MFT BiH.

Jedinice unutarnje revizije su u svojim godišnjim izvješćima izvijestile da su donijele godišnje planove obuka, te da su, sukladno odobrenim planovima obuka unutarnjih revizora od strane rukovoditelja institucija, osigurana i potrebna sredstva za njihovo pohađanje u svim institucijama.

Napominjemo da sticanje odgovarajućeg stručnog obrazovanja, sertifikata, treninga i obavljanje drugih vidova propisane edukacije pomaže unutarnjim revizorima da razvijaju razinu vještina i iskustava koji se zahtjevaju kako bi stručno obavljali svoje profesionalne obveze, te time doprinijeli unapređenju poslovanja organizacije. Ukoliko interni revizori ne posjeduju dovoljno znanja i vještine potrebne za kvalitetno izvršavanje njihovih dužnosti, može se dovesti u pitanje da li su angažmani unutarnjih revizora obavljani stručno i da li doprinose unapređenju upravljačkih i kontrolnih mehanizama, dajući preporuke i savjete u vezi s aktivnostima koje su predmet revidiranja.

Imajući u vidu značaj kontinuirane profesionalne edukacije na kvalitet usluga koje pruža unutarnja revizija, SHJ MFT BiH daje sljedeće preporuke:

Preporuke:

7. Preporučuje se rukovodstvu institucija i rukovoditeljima jedinica intere revizije da planiraju i osiguraju potrebne uvjete za provedbu kontinuirane profesionalne edukacije unutarnjih revizora kako bi unutarnji revizori mogli kontinuirano unapređivati svoje znanje i vještine potrebne za stručno i kvalitetno pružanje usluga unutarnje revizije.
8. Preporučuje se Jedinici unutarnje revizije Parlamentarne skupštine BiH da adekvatno ispunjavaju obvezu usavršavanja znanja i vještina iz područja i oblasti definiranih propisima iz oblasti KPE, da bi kroz održavanje razine stručnosti i daljnjeg profesionalnog razvoja unaprijedili kvalitet usluga koje pružaju.

f) Osiguranje i unapređenje kvaliteta unutarnje revizije - analiza poštivanja propisa kojima se regulira ova oblast i provođenja pripadajućih korektivnih planova aktivnosti

U skladu s Pravilnikom o provedbi osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH" broj 74/21), jedinice unutarnje revizije obavezne su donijeti program osiguranja i unapređenja kvaliteta u kojem su sadržani podaci o aktivnostima koje se planiraju provesti u godini na koju se program odnosi kako bi se osigurao zahtijevani kvalitet u funkcioniranju unutarnje revizije.

O provedenim mjerama i aktivnostima na unapređenju funkcioniranja unutarnje revizije jedinice unutarnje revizije su obavezne izvješćivati rukovoditelja institucije i SHJ MFT BiH kroz izvješće o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta.

Od 19 jedinica unutarnje revizije¹¹⁹ njih 18 (95%) dostavilo je SHJ MFT BiH izvješće o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta za izvještajno razdoblje u kojem su sadržani rezultati i zaključci provedene kontrole od strane rukovoditelja JUR zajedno s planovima aktivnosti na daljnjem unapređenju funkcije unutarnje revizije. Izvješće za predmetnu godinu nije dostavila JUR Ministarstva sigurnosti BiH.

Pravilnikom o provedbi osiguranja i unapređenja unutarnje revizije predviđeno je da se periodično samoocjenjivanje usklađenosti jedinice unutarnje revizije provodi jednom u dvije godine, uz primjenu Upitnika koji je pripremila SHJ MFT BiH.

¹¹⁹ Unutarnja revizija BHANSA-e nije dostavila SHJ MFT BiH svoj Godišnje izvješće unutarnje revizije za 2024. godinu, pa samim tim ni Izvješće o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije.

Ovu obvezu, također, nije ispoštovala, uz prethodno navedenu JUR Ministarstva sigurnosti BiH, ni Jedinica unutarnje revizije Ministarstva civilnih poslova BiH¹²⁰ s obzirom na to da nisu dostavile SHJ MFT BiH neophodnu dokumentaciju u svrhu dokumentiranja da su izvršile samoprocjenu na način kako je to predviđeno.

Sukladno navedenom konstatiramo da JUR Ministarstva sigurnosti BiH i JUR Ministarstva civilnih poslova BiH nisu primijenile relevantne propise i poduzele neophodne aktivnosti u svrhu osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije.

Dodatno napominjemo da je Jedinica unutarnje revizije Ministarstva civilnih poslova BiH kompletno kadrovski popunjena¹²¹.

Na temelju analize dostavljenih izvješća o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta može se zaključiti da je za značajno veći broj područja i oblasti identificirana mogućnost za poboljšanjem od strane rukovoditelja jedinica unutarnje revizije u odnosu na prethodnu godinu. Ovaj podatak ohrabruje, jer se samo kroz objektivno sagledavanje i samoprocjenu može postići svrha unutarnjeg ocjenjivanja, a čiji efekti će biti vidljivi u narednom razdoblju nakon provedbe skicijskih planova u područjima u kojim su identificirane mogućnosti za poboljšanjem.

U skladu s navedenim zapažanjima dajemo sljedeće preporuke:

Preporuke:

9. Preporučuje se Jedinici unutarnje revizije Ministarstva sigurnosti BiH i Jedinici unutarnje revizije Ministarstva civilnih poslova BiH da se u potpunosti pridržavaju propisa kojima je uređena oblast kontrole kvaliteta, sačine izvješća uz primjenu predviđenih obrazaca i kontrolnih pitanja kroz definirani Upitnik i dostave rukovoditelju institucije i Središnjoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva financija i trezora BiH.
10. Preporučuje se jedinicama unutarnje revizije da, sukladno relevantnim propisima, blagovremeno, odnosno početkom godine donose program osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije u kojem su sadržani podaci o aktivnostima koje se planiraju provesti u godini na koju se program odnosi kako bi se osigurao zahtijevani kvalitet u funkcioniranju unutarnje revizije.

g) Analiza ostalih podataka i izvješća koje su JUR obavezne sačiniti i dostavljati SHJ MFT BiH na temelju Zakona i podzakonskih propisa

Na temelju podataka i dokumentacije o osoblju unutarnje revizije koje jedinice unutarnje revizije u institucijama BiH dostavljaju SHJ MFT BiH konstatiramo da svi zaposleni unutarnji revizori u institucijama BiH ispunjavaju uvjete propisane Zakonom o unutarnjoj reviziji institucija BiH i Pravilnikom o zapošljavanju unutarnjih revizora u institucijama BiH.

Jedinice unutarnje revizije dostavljaju SHJ MFT BiH i informacije i podatke o načinu organizacije unutarnje revizije, opisu poslova i uvjeta za zapošljavanje u jedinicama unutarnje revizije, zadacima i ovlastima unutarnje revizije, a što dokumentiraju dostavom izvoda iz pravilnika o unutarnjoj organizaciji u dijelu koji se odnosi na unutarnju reviziju, potpisanim Poveljama unutarnje revizije i Sporazumima o vršenju funkcije unutarnje revizije.

¹²⁰ JUR MCP BiH je u svom Izvješću o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta za 2024. godinu konstatirala da je izvršila unutarnje ocjenjivanje putem stalnog nadzora učinka aktivnosti unutarnje revizije od strane rukovoditelja JUR i kroz Upitnik za revidirani subjekat, odnosno da su periodični pregledi izvršeni kroz ocjenjivanje od strane revidiranih subjekata.

¹²¹ U JUR MCP BiH popunjene su sve tri sistematizacijom predviđene pozicije (rukovoditelj JUR i dva unutarnja revizora).

Na temelju ovih podataka SHJ MFT BiH prati usklađenost s relevantnim propisima postojeće organizacije unutarnje revizije uključujući njena ovlasti, odgovornosti, djelokrug rada, način odobravanja planova i izvješćivanja.

Na temelju dostavljenih podataka konstatiramo da su opisi poslova i ustrojstvena uspostava unutarnje revizije usklađeni s relevantnim propisima u 18 od ukupno uspostavljenih 20 jedinica unutarnje revizije¹²². Zaključno s 31.12.2024. godine ukupno dvije institucije nemaju usklađen pravilnik o unutarnjoj organizaciji u dijelu koji se odnosi na unutarnju reviziju s propisima iz oblasti unutarnje revizije u institucijama BiH. To su Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH i Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi (BHANSa).¹²³

Podaci o popunjenosti jedinica unutarnje revizije dati su u okviru tablice broj 1. ovog izvješća. Zaključno s 31.12.2024. godine od ukupno 20 jedinica unutarnje revizije 14 je u potpunosti kadrovski popunjeno. Jedinica unutarnje revizije nije u potpunosti kadrovski popunjena, u skladu sa sistematiziranim brojem izvršitelja, u Ministarstvu obrane BiH, Ministarstvu sigurnosti BiH i Graničnoj policiji BiH. U Direkciji za koordinaciju policijskih tijela BiH i Agenciji za pružanje usluga u zračnoj plovidbi BiH nisu uspostavljene jedinice unutarnje revizije i nemaju popunjen predviđeni broj osoblja unutarnje revizije, sukladno relevantnim propisima. Funkciju unutarnje revizije u navedenim dvjema institucijama obavlja po jedan unutarnji revizor na temelju pravilnika o unutarnjoj organizaciji koji, u dijelu koji se odnosi na unutarnju reviziju, nije usklađen s propisima iz oblasti unutarnje revizije u institucijama BiH. S tim u vezi posebno ističemo činjenicu da se ne može očekivati ista pokrivenost područja poslovanja institucije revizijama u institucijama za koje su nadležne jedinice koje nisu u potpunosti kadrovski popunjene kao u institucijama u kojima usluge unutarnje revizije pružaju kadrovski u potpunosti popunjene jedinice. Ovo svakako može imati uticaj i na veću izloženost neotkrivanju značajnih rizika koji mogu ugroziti poslovanje institucije.

Na temelju podataka iz godišnjih izvješća jedinica unutarnje revizije SHJ MFT BiH je obaviještena da je u izvještajnom razdoblju u dvije institucije (Službi za zajedničke poslove institucija BiH i Ministarstvu vanjskih poslova BiH) unutarnja revizija uočila određene nepravilnosti. JUR Službe za zajedničke poslove institucija BiH je u svom Godišnjem izvješću za 2024. godinu navela da su prilikom provođenja revizija uočene manjkavosti sustava koje, ne moraju nužno, ali mogu ukazivati na potencijalne nepravilnosti i to:

- u sustavu javnih nabavi i
- u sustavu unutarnjih kontrola.

JUR Ministarstva vanjskih poslova je u svom Godišnjem izvješću za 2024. godinu navela da je tijekom provođenja revizije "Revizija poslovanja Generalnog konzulata BiH u Frankfurtu" utvrdila nepravilnosti u smislu rukovođenja diplomatsko – konzularnim predstavništvom, organizacijom rada, postupanja po rješenjima, nalogima i instrukcijama Ministarstva, te da je, u svezi s navedenim, rukovoditelj JUR obavijestio ministra posebnom informacijom.

Kada je riječ o primjeni metodologije rada unutarnje revizije u institucijama BiH, važno je napomenuti da je unutarnja revizija u institucijama BiH počela u tijeku 2023. godine koristiti PIFC aplikaciju, ali nažalost ne u kontinuitetu.

¹²² U ovaj broj uključeno je i javno poduzeće Radio-televizija BiH, koje je uspostavilo JUR sukladno relevantnim propisima.

¹²³ S obzirom na to da unutarnja revizija BHANSa-e nije dostavila SHJ MFT BiH svoje Godišnje izvješće unutarnje revizije za 2024. godinu ne raspoložemo podacima o eventualnim novim aktivnostima na uspostavi unutarnje revizije u skladu s relevantnim propisima.

PIFC aplikacija je razvijena u okviru Projekta EU "PIFC-3" u svrhu unapređenja FUK-a i unutarnje revizije u javnom sektoru BiH, a ista je pripremljena sukladno zahtjevima Standarda unutarnje revizije kao sastavni dio metodologije rada unutarnje revizije, a čijom primjenom se potvrđuje usklađenost sa Standardima i dosljedna primjena metodologijom predviđenih procedura i postupaka.

U izvještajnoj 2024. godini SHJ MFT BiH, ali i svi korisnici PIFC aplikacije, suočili su se s brojnim izazovima i poteškoćama, prvenstveno u svezi s funkcioniranjem PIFC aplikacije uzrokovano održavanjem servera na kojem je instalirana Aplikacija. SHJ MFT BiH je poduzela neophodne aktivnosti u suradnji sa stručnim službama Ministarstva financija i trezora BiH kako bi se našlo adekvatno rješenje za otklanjanje zastoja u korištenju Aplikacije do kojeg je došlo početkom veljače 2024. godine.

Nakon što je u studenom 2024. godine SHJ MFT BiH okončala postupak javne nabave za pružanje usluga održavanja PIFC aplikacije, SHJ MFT BiH je s odabranim ponuđačem zaključila Ugovor o pružanju usluga održavanja PIFC aplikacije (20.12.2024.) i Ugovor o pružanju usluga najma *Cloud* infrastrukture (27.12.2024.) za potrebe SHJ MFT BiH. U siječnju 2025. godine provedene su, od strane odabranog pružatelja usluge za održavanje Aplikacije i stručne službe MFT BiH, potrebne aktivnosti na osiguranju funkcioniranja Aplikacije. U momentu izrade ovog izvješća Aplikacija je ponovo u funkciji i istu su obavezni koristiti interni revizori u institucijama BiH u svom radu. Time je omogućena i realizacija ciljeva i zadataka utvrđenih Strategijom razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u institucijama BiH za 2020-2025. godinu¹²⁴, kojim je definirana neophodnost izrade aplikacije u svrhu osiguranja kvaliteta i informatičke podrške unutarnjoj reviziji u svrhu ispunjavanja Međunarodnih standarda, te unapređenja praćenja efektivnosti PIFC-a od strane SHJ MFT BiH i Vijeća ministara BiH.

U skladu s prethodno navedenim dajemo sljedeće preporuke:

Preporuke:

- 11.** Preporučuje se Direkciji za koordinaciju policijskih tijela BiH i Agenciji za pružanje usluga u zračnoj plovidbi - BHANSA da poduzmu neophodne aktivnosti na izmjeni pravilnika o unutarnjoj organizaciji, u dijelu koji se odnosi na unutarnju reviziju, kako bi se stvorili neophodni uvjeti za uspostavu i funkcioniranje unutarnje revizije i u ovim dvjema institucijama sukladno propisima koji uređuju ovu oblast.
- 12.** Preporučuje se Ministarstvu odbrane BiH, Ministarstvu sigurnosti BiH i Graničnoj policiji BiH, u kojima nije u potpunosti popunjena jedinica unutarnje revizije da, u suradnji s Ministarstvom financija i trezora BiH i Sektorom za proračun MFT BiH, poduzmu sve potrebne aktivnosti na zapošljavanju osoblja unutarnje revizije u svrhu popunjavanja upražnjenih pozicija i omogućavanja nesmetanog obavljanja funkcije unutarnje revizije, sukladno propisima i u punom kapacitetu.
- 13.** Preporučuje se Ministarstvu financija i trezora BiH da, u suradnji sa Središnjom harmonizacijskom jedinicom MFT BiH, osigura nesmetano funkcioniranje i rad PIFC aplikacije u institucijama BiH u kontinuitetu.
- 14.** Preporučuje se svim jedinicama unutarnje revizije u institucijama BiH da s dužnom profesionalnom pažnjom pristupaju svojim revizijskim angažmanima i adekvatno prate i uočavaju eventualne nepravilnosti i/ili prevare koje mogu rezultirati kriminalnim aktivnostima, kršenjem propisa ili disciplinskih procedura u instituciji/ma za koje je JUR nadležna pružati usluge unutarnje revizije.

¹²⁴ Vijeće ministara BiH usvojilo je Strategiju na 8. sjednici održanoj 11.06.2020. godine.

5.3. Periodični pregled kvaliteta

U izvještajnom razdoblju SHJ MFT BiH je, na temelju Godišnjeg plana SHJ MFT BiH za obavljanje periodičnog pregleda kvaliteta aktivnosti jedinica unutarnje revizije za 2024. godinu, a sukladno Pravilniku o provedbi osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH (*"Službeni glasnik BiH" broj 74/21*), provela periodični pregled kvaliteta aktivnosti dvije jedinice unutarnje revizije: JUR Parlamentarne skupštine BiH i JUR Državne agencije za istrage i zaštitu. Cilj obavljanja pregleda kvaliteta je da se utvrdi razina usklađenosti aktivnosti jedinice unutarnje revizije sa Zakonom o unutarnjoj reviziji institucija BiH (*"Službeni glasnik BiH" br. 27/08 i 32/12*), Standardima unutarnje revizije (*"Službeni glasnik BiH" broj 93/17*), metodologijom rada i drugim propisima kojima je uređena oblast unutarnje revizije u institucijama BiH.

Pregledom je obuhvaćeno cjelokupno vršenje poslova Jedinice unutarnje revizije Parlamentarne skupštine BiH i Jedinice unutarnje revizije Državne agencije za istrage i zaštitu u obimu koji je ocijenjen dovoljnim¹²⁵ za utvrđivanje razine usklađenosti s metodologijom i propisima o unutarnjoj reviziji, kao i dio koji se odnosi na uspostavu u kontekstu ispunjenosti zahtjeva relevantnih propisa.

Na temelju obavljenog pregleda dokumentacije o revizijskim angažmanima koje su Jedinica unutarnje revizije Parlamentarne skupštine BiH i Jedinica unutarnje revizije Državne agencije za istrage i zaštitu izvršile u razdoblju 2021-2023. godina i prikupljenih informacija o načinu pružanja usluga unutarnje revizije i njenoj ustrojstvenoj uspostavi, te na temelju toga dobijene prosječne ocjene, konstatirano je da se sveukupno mišljenje o usklađenosti rada i ustrojstvene uspostave navedene dvije jedinice kvalificira kao „usklađeno“. U nastavku su dati osnovni podaci o izvršenim pregledima.

Periodični pregled u JUR Parlamentarna skupština BiH

Periodični pregled u JUR Parlamentarne skupštine BiH obavio je Tim za obavljanje pregleda imenovan Odlukom SHJ MFT BiH¹²⁶, u razdoblju travanj – kolovoz 2024. godine. Nacrt izvješća o obavljenom periodičnom pregledu rada Jedinice unutarnje revizije Parlamentarne skupštine BiH sačinjen je polovinom kolovoza 2024. godine. Nakon što je rukovoditelj Jedinice unutarnje revizije, u ostavljenom roku, dostavio izjašnjenje na Nacrt izvješća, sačinjen je konačno Izvješće koje je dostavljeno tajniku Zajedničke službe Parlamentarne skupštine BiH i rukovoditelju Jedinice unutarnje revizije.

Sastavni dio Izvješća je Plan aktivnosti za provedbu preporuka, koji je pripremio rukovoditelj Jedinice unutarnje revizije i odobrio tajnik Zajedničke službe Parlamentarne skupštine BiH. Sukladno zaključcima izvršenog pregleda date su preporuke za daljnje unapređenje rada kojim je, između ostalog, preporučeno da se ulože dodatni naponi na iznalaženju adekvatnih rješenja za poboljšanje stupnja realizacije preporuka unutarnje revizije u institucijama u kojima nisu realizirane sve preporuke unutarnje revizije. U svrhu poduzimanja neophodnih aktivnosti na poboljšanju realizacije preporuka unutarnje revizije SHJ MFT BiH je, nakon okončanog pregleda, uputila dopis Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, Instituciji ombudsmena za ljudska prava BiH i Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, za koje je ova jedinica nadležna pružati usluge unutarnje revizije a u kojima nisu u potpunosti realizirane preporuke unutarnje revizije.

¹²⁵ Pregled je izvršen na bazi uzorka kojim je u JUR Parlamentarne skupštine BiH obuhvaćeno ukupno 38% revizijskih angažmana provedenih u razdoblju 2021-2023. godina (nisu uključeni revizijski angažmani za koje nisu okončane naknadne revizije do početka pregleda), dok je postotak pregledane revizijske dokumentacije u JUR SIPA za razdoblje 2021-2023. godina, iznosio oko 43% ukupno provedenih revizijskih angažmana.

¹²⁶ Broj: 02-1-16-7-179-1/24 od 16.04.2024. godine.

U predmetnom aktu SHJ MFT BiH je dostavila informaciju o ključnim zaključcima izvršenog pregleda zajedno s obavještenjem da je neophodno uložiti dodatne napore na provođenju korektivnih aktivnosti, te podsjetila i na zaključke Vijeća ministara BiH, usvojene na 49. sjednici 20.05.2024. godine, kojima su zaduženi rukovoditelji institucija da u suradnji s rukovoditeljima jedinica unutarnje revizije poduzmu dodatne mjere na realizaciji nerealiziranih preporuka.

Periodični pregled u JUR Državne agencije za istrage i zaštitu

U razdoblju rujan – prosinac 2024. godine Tim za obavljanje pregleda, imenovan Odlukom SHJ MFT BiH¹²⁷, izvršio je periodični pregled kvaliteta u Jedinici unutarnje revizije Državne agencije za istrage i zaštitu. Nacrt izvješća dostavljen je rukovoditelju Jedinice unutarnje revizije. Nakon što je rukovoditelj Jedinice unutarnje revizije dostavio izjašnjenje da je suglasan sa zaključcima izvršenog pregleda i datim preporukama sadržanim u Nacrtu izvješća, sačinjeno je konačno Izvješće koje je dostavljeno ravnatelju Državne agencije za istrage i zaštitu i rukovoditelju Jedinice unutarnje revizije. Sastavni dio konačnog Izvješća je Plan aktivnosti za provedbu preporuka, koji je pripremio rukovoditelj JUR i odobrio ravnatelj Državne agencije za istrage i zaštitu. Kroz Godišnje izvješće JUR Državne agencije za istrage i zaštitu BiH, koje je dostavljeno za 2024. godinu, obaviješteni smo da su poduzete aktivnosti na realizaciji preporuka datih u Izvješću SHJ MFT BiH o obavljenom periodičnom pregledu kvaliteta aktivnosti Jedinice unutarnje revizije Državne agencije za istrage i zaštitu.

Napominjemo da su rukovoditelji jedinica unutarnje revizije u kojima su izvršeni pregledi, sukladno Pravilniku, u Program osiguranja i unapređenja kvaliteta JUR za narednu godinu obavezni uključiti mjere i aktivnosti na provođenju preporuka iz Izvješća SHJ MFT BiH o obavljenom periodičnom pregledu, iste provoditi i o njihovoj realizaciji izvješćivati SHJ MFT BiH na način kako je to predviđeno relevantnim propisima.

SHJ MFT BiH je donijela Plan za obavljanje periodičnog pregleda kvaliteta aktivnosti jedinica unutarnje reviziju u institucijama BiH za 2025. godinu¹²⁸ i isti je objavljen na internetskoj stranici Ministarstva financija i trezora BiH, u dijelu koji se odnosi na SHJ MFT BiH. Sukladno Planu, predviđeno je da se u 2025. godini izvrši periodični pregled u dvije jedinice unutarnje revizije: JUR Ministarstva civilnih poslova BiH i JUR IDDEEA.

5.4. Unapređenje sustava unutarnje revizije

U svrhu unapređenja sustava unutarnje revizije i dosljedne primjene propisa i metodologije rada, a na temelju rezultata provedenog Godišnjeg pregleda kvaliteta, SHJ MFT BiH je, sukladno članku 14. stava (3) Pravilnika o provedbi osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH, dala i preporuke za otklanjanje nedostataka uočenih u tijeku pregleda. Napominjemo da su jedinice unutarnje revizije obavezne poduzeti potrebne korektivne aktivnosti u svom radu, te o njima izvijestiti SHJ MFT BiH u okviru godišnjeg izvješća unutarnje revizije i izvješća o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta za 2024. godinu da bi SHJ MFT BiH kroz Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije upoznala Vijeće ministara BiH s rezultatima preduzetih mjera na usklađivanju funkcije unutarnje revizije u institucijama BiH. Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije za 2024. godinu, pored pregleda stanja zakonodavnog okvira unutarnje revizije u institucijama BiH, daje i kumulativne podatke o izvršenim unutarnjim revizijama u izvještajnom razdoblju.

¹²⁷ Broj: 02-1-16-7-323-1/24 od 10.09.2024. godine

¹²⁸ Broj: 02-1-16-7-241-1/24 od 29.05.2024. godine

Efekti unutarnje revizije koji su obuhvaćeni konsolidiranim izvješćem ogledaju se u kvantitetu i kvalitetu preporuka koje daju jedinice unutarnje revizije u smislu unapređenja poslovanja i funkcioniranja institucija BiH. Efekti unutarnje revizije ogledaju se i u ostvarenom napretku u uspostavi i dogradnji sustava javne unutarnje financijske kontrole i unutarnje revizije, kao i kvalitetu savjetodavnih usluga koje unutarnja revizija pruža menadžmentu institucija.

Rezultati rada unutarnje revizije ogledaju se u davanju kvalitetnih preporuka, s jedne strane, ali i u realizaciji datih preporuka i unapređenju sustava financijskog upravljanja i kontrole u institucijama koje imaju uspostavljenu funkciju unutarnje revizije, s druge strane. Potrebno je da rukovoditelji jedinica unutarnje revizije posebnu pozornost posvete unapređenju procesa planiranja što podrazumijeva usmjeravanje aktivnosti unutarnje revizije u područja u kojima se, na temelju sveobuhvatne analize poslovanja i upravljanja rizicima, identificiraju slabosti unutarnjih kontrola. Također, potrebno je kontinuirano težiti povećanju efikasnosti i učinka revizije kroz porast broja planiranih i izvršenih revizija. Unapređenje procesa planiranja preduvjet je za povećanje doprinosa unutarnje revizije ostvarenju ciljeva institucije i boljoj usklađenosti poslovanja s propisima, što se može postići kroz bolju iskorištenost revizijskih resursa, porast broja revidiranih područja i datih preporuka za otklanjanje utvrđenih slabosti.

Dodatni efekti unutarnje revizije umnogome će ovisiti i od efikasnosti i efektivnosti kadrovskog popunjavanja i ustrojstvenog usklađivanja jedinica koje nisu u potpunosti ili popunjene ili uspostavljene s relevantnim propisima, ali isto tako i od spremnosti menadžmenta i unutarnjih revizora za daljnji napredak na razvoju funkcije unutarnje revizije u institucijama BiH, ali i razvoju cjelokupnog koncepta PIFC-a.

Važan zadatak i izazov za SHJ MFT BiH i jedinice unutarnje revizije svakako je i dosljedna provedba kontrole kvaliteta rada unutarnje revizije sukladno Pravilniku o provedbi osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH, koji je pripremljen sukladno zahtjevima Standarda unutarnje revizije i primjerima dobre prakse. Navedeni pravilnik predstavlja rezultat zajedničkog rada SHJ MFT BiH i eksperata EU Projekta "PIFC-3", a kojim je detaljno definiran način provedbe kontrole svakog od sudionika u ovom procesu, rukovoditelja jedinica unutarnje revizije, SHJ MFT BiH i vanjskih ocjenitelja. Odluka o donošenju Pravilnika objavljena je u prosincu 2021. godine.¹²⁹

Iz svega iznesenog u ovom izvješću primjetno je da je u prethodnom razdoblju učinjen dodatni napredak u uspostavi i razvoju sustava unutarnje revizije koji se ogleda u pripremi, objavljivanju i primjeni propisa kojima se definira sustav unutarnje revizije i funkcionalnog uspostavljanja sustava unutarnje revizije od strane SHJ MFT BiH s jedne, ali i u kvalitetu vršenja funkcije unutarnje revizije u institucijama BiH, s druge strane.

Ipak, napredak u ovoj oblasti od strane institucija BiH mogao bi i morao bi biti na znatno višoj razini, čime bi se dao dodatni podstrek u razvoju ove oblasti i približavanju Bosne i Hercegovine i njenog sustava javne unutarnje financijske kontrole europskim vrijednostima.

¹²⁹ U "Službenom glasniku BiH" broj 74/21 i na web stranici SHJ MFT BiH.

6. STRATEGIJA RAZVOJA SUSTAVA UNUTARNJIH FINACIJSKIH KONTROLA U INSTITUCIJAMA BiH ZA RAZDOBLJE 2020-2025. GODINA U DIJELU KOJI SE ODNOSI NA UNUTARNJU REVIZIJU

6.1. Osnove Strategije razvoja sustava unutarnjih finansijskih kontrola u institucijama BiH za razdoblje 2020-2025. godina i informacija o njenoj realizaciji

Strategiju razvoja sustava unutarnjih finansijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine za razdoblje 2020-2025. godina (Strategija) usvojilo je Vijeće ministara BiH na svojoj 8. sjednici, održanoj 11.06.2020. godine. Strategija je izrađena u okviru Projekta EU "PIFC-3" kroz suradnju eksperata Projekta i SHJ MFT BiH sukladno okvirnom strateškom dokumentu koji je odobrio Koordinacijski odbor središnjih jedinica za harmonizaciju.

Strategija predstavlja nastavak opredjeljenja Vijeća ministara BiH za daljnje jačanje preduvjeta za zakonski usklađeno, efikasno, transparentno i odgovorno upravljanje javnim financijama. Djelotvoran sustav unutarnjih finansijskih kontrola doprinosi jačanju fiskalne discipline, većoj transparentnosti i odgovornosti, te primjeni principa "vrijednost za novac" u upravljanju javnim sredstvima. Strategija se odnosi na razdoblje 2020-2025. godina.

Sveobuhvatan strateški cilj, sukladno Strategiji, jeste da se kroz funkcionalan i djelotvoran sustav PIFC-a ublaže ključni rizici u poslovanju institucija Bosne i Hercegovine, što podrazumijeva daljnje integriranje i operacionalizaciju sustava unutarnjih kontrola u ključne procese upravljanja javnim financijama, fokusirana na područja visokog rizika i podržana neovisnom i profesionalnom funkcijom unutarnje revizije. Strategijom su dalje razrađeni i konkretni strateški ciljevi i operativne mjere za unapređenje u oblasti sustava finansijskog upravljanja i kontrole i u oblasti sustava unutarnje revizije, te monitoringa i izvješćivanja o sustavu unutarnjih finansijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine. Konkretno, u oblasti sustava unutarnje revizije u institucijama BiH, strateški cilj je: *"Efikasno korištenje resursa unutarnje revizije i ostvarivanje dodate vrijednosti sukladno međunarodnim standardima"*, dok je u oblasti monitoringa i izvješćivanja o PIFC-u strateški cilj: *"Unaprijeđeno praćenje efektivnosti PIFC-a od strane SHJ MFT BiH i Vijeća ministara BiH"*.

Sastavni dio Strategije je Akcijski plan i on sadrži ciljeve utvrđene Strategijom, mjere koje je potrebno poduzeti za njihovu realizaciju, razdoblje u kojem se očekuje realizacija, nositelje aktivnosti, pokazatelje uspješnosti i izvore financiranja utvrđenih mjera i aktivnosti. Strategijom je predviđena izrada operativnih godišnjih akcijskih planova rada za svaku kalendarsku godinu predviđenu Strategijom. Sadržaj godišnjeg akcionog plana izvodi se iz Akcionog plana Strategije i daje pregled aktivnosti koje je potrebno provesti radi realizacije predviđenih mjera.

Strategijom je dalje definirano da će SHJ MFT BiH izvješćivati Vijeće ministara BiH o realizaciji Strategije u okviru redovitog godišnjeg konsolidiranog izvješća o sustavu unutarnje revizije u institucijama BiH i Konsolidiranog izvješća o sustavu finansijskog upravljanja i kontrola.

Sukladno Strategiji i Akcijskom planu SHJ MFT BiH je blagovremeno pripremila Operativni godišnji akcijski plan za 2024. godinu te u skladu s njim poduzela potrebne korake na realizaciji utvrđenih ciljeva.

6.2. Operativni godišnji akcijski plan Strategije razvoja sustava unutarnjih finansijskih kontrola u institucijama BiH za 2024. godinu

Sukladno Strategiji razvoja sustava unutarnjih finansijskih kontrola u institucijama BiH za period 2020-2025. godina SHJ MFT BiH je donijela Odluku o donošenju Operativnog godišnjeg akcijskog plana Strategije za 2024. godinu (u daljnjem tekstu: "Operativni godišnji akcijski plan"), koja je objavljena na internetskoj stranici MFT BiH u dijelu koji se odnosi na SHJ MFT BiH. Navedenom odlukom predviđeno je da će SHJ MFT BiH u posebnom dijelu godišnjih konsolidiranih izvješća o sustavu unutarnje revizije i finansijskog upravljanja i kontrole za 2024. godinu izvijestiti Vijeće ministara BiH o realizaciji mjera i aktivnosti iz Operativnog godišnjeg akcijskog plana. Operativni godišnji akcijski plan sastavni je dio navedene odluke i sadrži ciljeve utvrđene Strategijom, aktivnosti za realizaciju utvrđenih ciljeva, nositelje aktivnosti, rokove za njihovo provođenje i pokazatelje uspješnosti. Radi bolje preglednosti Izvješće o realizaciji Operativnog godišnjeg akcijskog plana Strategije za 2024. godinu, u dijelu koji se odnosi na oblast unutarnje revizije, nalazi se u prilogu broj 1. ovog izvješća.

7. REALIZACIJA ZAKLJUČAKA VIJEĆA MINISTARA BiH

Vijeće ministara BiH je na svojoj 49. sjednici, održanoj 20.05.2024. godine, prilikom upoznavanja s Godišnjim konsolidiranim izvješće unutarnje revizije donijelo sljedeće zaključke:

1. *Vijeće ministara Bosne i Hercegovine razmotrilo je Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije za 2023. godinu te s tim u svezi zaključilo:*
 - *Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije za 2023. godinu te s tim u svezi zaključio:*
 - *zadužuju se Direkcija za koordinaciju policijskih tijela Bosne i Hercegovine i Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi - BHANSA da poduzmu neophodne aktivnosti na izmjeni pravilnika o unutarnjoj organizaciji u dijelu koji se odnosi na unutarnju reviziju;*
 - *zadužuju se Ministarstvo obrane Bosne i Hercegovine, Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine, Obavještajno-sigurnosna agencija Bosne i Hercegovine i Granična policija Bosne i Hercegovine, kod kojih nisu u potpunosti kadrovski popunjene jedinice unutarnje revizije, da zajedno s Ministarstvom financija i trezora Bosne i Hercegovine osiguraju sredstva i provedu procedure zapošljavanja unutarnjih revizora u 2024. godini;*
 - *zadužuje se Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine da u suradnji sa Središnjom harmonizacijskom jedinicom Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine osigura efikasno funkcioniranje i kontinuiran rad PIFC aplikacije u institucijama Bosne i Hercegovine, uključujući njeno održavanje i nesmetano funkcioniranje servera na kojem je instalirana PIFC aplikacija;*
 - *zadužuje se Središnja harmonizacijska jedinica Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine da u okviru Godišnjeg konsolidiranog izvješća izvijesti i o funkcioniranju i primjeni PIFC aplikacije u vršenju unutarnjih revizija u institucijama Bosne i Hercegovine;*
 - *zadužuju se jedinice unutarnje revizije da blagovremeno izrade i donesu, sukladno propisima i rokovima odobrenim od Središnje harmonizacijske jedinice Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine, strateške i godišnje planove rada da bi se osigurali preduvjeti za potpunu uposlenost unutarnjih revizora;*

- *zadužuju se rukovoditelji institucija Bosne i Hercegovine da, u suradnji s jedinicama unutarnje revizije, poduzmu dodatne mjere na realizaciji nerealiziranih preporuka unutarnje revizije;*
 - *zadužuje se jedinice unutarnje revizije u Ministarstvu sigurnosti Bosne i Hercegovine, Obavještajno-sigurnosnoj agenciji Bosne i Hercegovine, Ministarstvu civilnih poslova Bosne i Hercegovine i Agenciji za pružanje usluga u zračnoj plovidbi – BHANSA da se u potpunosti pridržavaju propisa kojima je uređena oblast kontrole kvaliteta unutarnje revizije u institucijama Bosne i Hercegovine, a da o rezultatima izvješćuju rukovoditelja institucije i Središnju harmonizacijsku jedinicu Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine;*
 - *poziva se institucija Predsjedništva Bosne i Hercegovine da potpiše Sporazum o vršenju funkcije unutarnje revizije i Povelju unutarnje revizije s Jedinicom unutarnje revizije Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine;*
 - *poziva se Ustavni sud Bosne i Hercegovine da uspostavi funkciju unutarnje revizije sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Odluci o kriterijima za uspostavu jedinica unutarnje revizije u institucijama Bosne i Hercegovine;*
 - *zadužuje se Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine da Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije za 2023. godinu dostavi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine;*
2. *Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja i neće se objavljivati u Službenom glasniku BiH.*

Nakon zaprimanja obavještenja o usvajanju navedenih zaključaka Vijeća ministara BiH SHJ MFT BiH je o njima upoznala sve jedinice unutarnje revizije, a time i institucije u kojima su uspostavljene jedinice unutarnje revizije, kako bi poduzeli potrebne mjere i radnje na njihovoj realizaciji. U toku pripremnih aktivnosti na izradi Godišnjeg konsolidiranog izvješća unutarnje revizije za 2024. godinu SHJ MFT BiH je zatražila od institucija BiH i jedinica unutarnje revizije da, uz godišnje izvješće unutarnje revizije, dostave i informacije o realizaciji navedenih zaključaka Vijeća ministara BiH.

Na temelju informacija dobijenih od institucija BiH i jedinica unutarnje revizije te aktivnosti poduzetih od strane SHJ MFT BiH, u nastavku dajemo pregled realizacije navedenih zaključaka Vijeća ministara BiH:

Zaključak r.br. 1, alineja 2:

Ovim zaključkom zadužene su dvije institucije da poduzmu neophodne aktivnosti na izmjeni pravilnika o unutarnjoj organizaciji u dijelu koji se odnosi na unutarnju reviziju, a to su Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH i Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi – BHANSA.

Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH obavijestila je SHJ MFT BiH da od 2012. godine poduzima aktivnosti na izmjeni pravilnika, međutim, pravilnik je i dalje u početnoj fazi izmjene.

U listopadu 2024. godine Direkcija je zaprimila obavijest od Generalnog tajništva Vijeća ministara BiH, putem Ministarstva sigurnosti BiH, kojim je zatražena dopuna dokumentacije u vezi s dostavljenim prijedlogom pravilnika.

Agencija za pružanje usluga – BHANSA nije dostavila SHJ MFT BiH traženu informaciju o realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH. Napominjemo da ni unutarnja revizija BHANSA-e nije dostavila SHJ MFT BiH svoje Godišnjr izvješće za 2024. godinu, a što je obavezna prema Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH.

Zaključak r.br. 1, alineja 3:

Ovim zaključkom zaduženi su Ministarstvo obrane BiH, Ministarstvo sigurnosti BiH, Obavještajno-sigurnosna agencija BiH i Granična policija BiH, kod kojih nije popunjena jedinica unutarnje revizije da zajedno sa Ministarstvom financija i trezora BiH osiguraju sredstva i provedu proceduru zapošljavanja unutarnjih revizora u 2024. godini. U nastavku je dat pregled aktivnosti koje su navedene četiri institucije poduzele:

- Obavještajno – sigurnosna agencija BiH je u kolovozu 2024. godine popunila poziciju unutarnjeg revizora. Od 01.08.2024. godine u potpunosti je kadrovski popunjena ova JUR;
- Ministarstvo sigurnosti BiH je u veljači 2024. godine okončalo proceduru popunjavanja pozicije rukovoditelja JUR na temelju unutarnjeg oglasa objavljenog u studenom 2023. godine. SHJ MFT BiH je u ožujku 2024. izdala suglasnost na izbor rukovoditelja JUR. Ova JUR i dalje nije u potpunosti popunjena. Na poziciju rukovoditelja JUR unutarnjim natječajem imenovan je unutarnji revizor, a time je ostala upražnjena pozicija unutarnjeg revizora;
- Granična policija BiH je u 2024. godini pokrenula i provela proceduru na temelju objavljenog javnog oglasa za popunu pozicije rukovoditelja JUR. Obaviješteni smo da će po okončanju sigurnosne provjere biti izvršeno imenovanje rukovoditelja JUR.
- Ministarstvo obrane BiH je u 2024. godini raspisalo javni oglas za poziciju rukovoditelja JUR. Obaviješteni smo da je u razdoblju izrade ovog izvješća u tijeku natječajna procedura popune navedene pozicije.

Zaključak r.br. 1, alineja 4:

Ovim zaključkom je zaduženo Ministarstvo financija i trezora BiH da u suradnji sa SHJ MFT BiH osigura efikasno funkcioniranje i kontinuiran rad PIFC aplikacije, uključujući njeno održavanje i nesmetano funkcionisanje servera na kojem je instalirana Aplikacija.

U tijeku 2024. godine SHJ MFT BiH je poduzela neophodne aktivnosti u suradnji sa stručnim službama Ministarstva financija i trezora BiH kako bi se našlo adekvatno rješenje za otklanjanje zastoja u korištenju Aplikacije do kojeg je došlo početkom veljače 2024. godine.

Prekid u pristupu i korištenju Aplikacije, kako se kasnije utvrdilo, nastupio je usljed popune "prostora" predviđenog za pohranu podataka na serveru MFT BiH na kojem je instalirana Aplikacija.

Nakon što je u studenom 2024. godine SHJ MFT BiH okončala postupak javne nabave za pružanje usluga održavanja PIFC aplikacije, SHJ MFT BiH je s odabranim ponuđačem zaključila Ugovor o pružanju usluga održavanja PIFC aplikacije (20.12.2024.) i Ugovor o pružanju usluga najma virtualne *Cloud* infrastrukture (27.12.2024.) za potrebe SHJ MFT BiH¹³⁰.

U siječnju 2025. godine provedene su, od strane odabranog pružatelja usluge za održavanje Aplikacije i stručne službe MFT BiH, potrebne aktivnosti na osiguranju funkcioniranja Aplikacije. Od 14.02.2025. godine Aplikacija je ponovo u funkciji i istu su obavezni koristiti unutarnji revizori u institucijama BiH u svom radu.

¹³⁰ Od 01.03.2023. godine, od kada je počela primjena Aplikacije u dijelu koji se odnosi na unutarnju reviziju, do 12.02.2024. godine kada je nastupio prekid u pristupu Aplikaciji usljed nedostatka memorije na serveru, u institucijama BiH bili smo suočeni s nekoliko prekida u korištenju Aplikacije u trajanju od oko 3 mjeseca. Stoga unutarnji revizori ni u 2023. godini nisu mogli u kontinuitetu koristiti Aplikaciju, nego povremeno i u prekidima, u ukupnom trajanju oko 8,5 mjeseci u razdoblju od godinu. Na temelju toga je zaključeno da je neophodno otkloniti zastoj do kojeg je došlo 14.02.2024. kroz osiguranje neophodnog prostora – memorije za pohranu podataka koji se unose u Aplikaciju, ali i osigurati usluge održavanja Aplikacije od strane stručnog IT osoblja.

Zaključak r.br. 1, alineja 5:

Ovim zaključkom je SHJ MFT BiH zadužena da u posebnom dijelu Godišnjeg konsolidiranog izvješća unutarnje revizije izvijesti i o funkcioniranju i primjeni PIFC aplikacije u vršenju unutarnjih revizija u institucijama BiH.

Detaljni podaci o Aplikaciji i njenoj primjeni navedeni su u okviru točke 4. ovog izvješća. Kao što je to već obrazloženo u okviru prethodnog zaključka, u 2024. godini unutarnji revizori tokom najvećeg dijela godine nisu bili u mogućnosti koristiti PIFC aplikaciju usljed prekida u pristupu Aplikaciji do kojeg je došlo početkom veljače 2024. godine. Zastoj je otklonjen i od 14.02.2025. godine Aplikacija je ponovo u funkciji.

Zaključak r.br. 1, alineja 6:

Ovim zaključkom zadužene su jedinice unutarnje revizije da blagovremeno izrade i donesu, sukladno propisima i predviđenim rokovima, planove rada kao preduvjet za potpunu uposlenost unutarnjih revizora.

Na temelju uvida u strateške i godišnje planove rada jedinica unutarnje revizije za 2024. godinu utvrdili smo da pet jedinica unutarnje revizije, od 19 koliko je ukupno dostavilo svoje godišnje izvješće SHJ MFT BiH, nisu do utvrđenog roka, a to je 31. prosinca, donijeli planove. Ovih pet jedinica unutarnje revizije donijele su svoje planove rada s kašnjenjem od 22 – 50 dana, što je dovelo do umanjenja ukupnog fonda raspoloživih dana za vršenje unutarnjih revizija za oko 6% – 13,5% u ovim JUR. To su sljedeće jedinice unutarnje revizije:

- Jedinica unutarnje revizije Granične policije BiH - *Strateški i Godišnji plan JUR doneseni 14.02.2024. godine;*
- Jedinica unutarnje revizije Ministarstva sigurnosti BiH - *Godišnji plan JUR donesen 12.02.2024. godine¹³¹;*
- Jedinica unutarnje revizije Parlamentarne skupštine BiH za sljedeće institucije:
 - Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH (*Strateški i Godišnji plan JUR pripremljeni su 30.01.2024, doneseni 19.02.2024. godine;*)
 - Institucija ombudsmana za ljudska prava BiH (*Strateški i Godišnji plan JUR pripremljeni su 30.01.2024, doneseni 16.02.2024. godine;*)
 - Parlamentarna skupština BiH (*Strateški i Godišnji plan JUR doneseni su 30.01.2024. godine;*)
- Jedinica unutarnje revizije Službe za zajedničke poslove BiH – *Strateški plan je donesen 26.01.2024, a Godišnji plan JUR donesen je 06.02.2024. godine¹³²;*
- Jedinica unutarnje revizije Ministarstva obrane BiH - *Strateški plan JUR i Godišnji plan JUR doneseni su 22.01.2024. godine;*

Na temelju navedenih podataka konstatiramo da prethodno navedene jedinice unutarnje revizije (JUR GP, JUR MSB, JUR PS, JUR SZP i JUR MO) nisu u predviđenim rokovima donijele planove rada te da sukladno tomu nisu realizirale zaključak Vijeća ministara BiH kojim su zadužene sve jedinice unutarnje revizije da blagovremeno izrade i donesu, sukladno relevantnim propisima i predviđenim rokovima, planove rada da bi se osigurali preduvjeti za potpunu uposlenost unutarnjih revizora.

¹³¹ Strateški plan Jedinice unutarnje revizije Ministarstva sigurnosti BiH za 2024 – 2026. godinu donesen je 31.12.2023. godine.

¹³² U Godišnjem izvješću JUR SZP navedeno je da su planovi pripremljeni u prosincu 2023. godine, međutim, isto nije dokumentirano.

Dodatno, utvrdili smo da je bilo kašnjenja u donošenju planova rada unutarnje revizije od strane institucija i to:

- Vijeće za državnu pomoć BiH je 13.02.2024. godine odobrilo planove rada JUR MVTEO¹³³, koja je iste blagovremeno pripremila i dostavila (aktom od 12.12.2023. godine) i
- Centar za uklanjanje mina u BiH je 25.01.2024. godine odobrio planove rada JUR MCP¹³⁴, koja je iste blagovremeno pripremila (18.12.2023. godine).

Napominjemo da svako "kašnjenje" u postupku odobravanja planova rada unutarnje revizije, bilo da je riječ o neblagovremenoj pripremi od strane JUR ili razmatranju i njihovom odobravanju od strane institucije, dovodi do smanjenja fonda revizijskih dana koji ostaju na raspolaganju jedinici unutarnje revizije u godini za koju se vrši planiranje.

U jedinicama unutarnje revizije koje su nadležne za više institucija, ukoliko u bilo kojoj od institucija dođe do kašnjenja u donošenju planova rada JUR, to dodatno otežava i izradu konsolidiranih planova rada JUR koji su neophodni u svrhu usklađivanja planiranih aktivnosti u svim institucijama i praćenja njihove realizacije.

Zaključak r.br. 1, alineja 7:

Ovim zaključkom zaduženi su rukovoditelji institucija da u suradnji s rukovoditeljima jedinica unutarnje revizije poduzmu dodatne mjere na realizaciji nerealiziranih preporuka unutarnje revizije.

Podaci o ukupnom broju datih preporuka u 2023. i 2024. godini, po institucijama, navedeni su u točki 4.3. ovog izvješća, u tablici broj 4. S obzirom na to da za većinu preporuka, koje su jedinice unutarnje revizije dale u 2024. godini, nije istekao rok za realizaciju, podaci o stupnju njihove realizacije bit će poznati u narednom izvješću. Kada je riječ o preporukama koje su jedinice unutarnje revizije dale u 2023. godini, na temelju dostavljenih godišnjih izvješća jedinica unutarnje revizije utvrdili smo da je nerealizirano 18,5% preporuka (89/481). Najveći postotak nerealiziranih preporuka unutarnje revizije datih u 2023. godini je u sljedećim institucijama:

- Ministarstvu civilnih poslova BiH (80%),
- Povjerenstvu za očuvanje nacionalnih spomenika BiH (50%),
- Ministarstvu vanjskih poslova BiH (45%),
- Radio-televiziji BiH (41,9%),
- Službi za zajedničke poslove institucija BiH (40%).

Na temelju prethodno navedenih podataka vidljivo je da pojedine institucije nisu provele korektivne mjere na koje je unutarnja revizija ukazala u svojim izvješćima. Sukladno tomu neophono je ponovo skrenuti pozornost na obvezu realizacije ovog zaključka Vijeća ministara BiH, a sve u svrhu unapređenja poslovanja institucija.

Zaključak r.br. 1, alineja 8:

Ovim zaključkom zadužene su četiri jedinice unutarnje revizije koje nisu u svom godišnjem izvješću o radu za 2023. godinu dokumentirale da su poštovale i primijenile propise iz oblasti kontrole kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH. Riječ je o sljedećim jedinicama unutarnje revizije: JUR Ministarstva sigurnosti BiH, JUR Obavještajno-sigurnosne agencije BiH, JUR Ministarstva civilnih poslova BiH i IR Agencije za pružanje usluga u zračnoj plovidbi BiH – BHANSA.

¹³³ Jedinica unutarnje revizije Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH nadležna je da vrši unutarnju reviziju u Vijeću za državnu pomoć BiH.

¹³⁴ Jedinica unutarnje revizije Ministarstva civilnih poslova BiH je nadležna da vrši unutarnju reviziju u Centru za uklanjanje mina u BiH.

Kroz godišnja izvješća koja su jedinice unutarnje revizije dostavile SHJ MFT BiH za 2024. godinu utvrdili smo da je samo jedna od prethodno navedene četiri jedinice unutarnje revizije u potpunosti postupila sukladno zaključku Vijeća ministara BiH i da je poštovala i primijenila relevantne propise kojima je uređena oblast kontrole kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH, a to je Jedinica unutarnje revizije Obavještajno – sigurnosne agencije BiH. Ova JUR dostavila je Izvješće s pratećim prilogima iz kojih je vidljivo da je rukovoditelj JUR u 2024. godini proveo, sukladno Standardima unutarnje revizije, stalni nadzor revizijskih angažmana i izvršio periodično samoocjenjivanje na razini JUR, koristeći Upitnik – pitanja pripremljena sukladno Pravilniku o provedbi osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH.

Kada je riječ o ostale tri jedinice unutarnje revizije, JUR MCP, JUR MSB i IR BHANSA, jedna jedinica unutarnje revizije, a to je Jedinica unutarnje revizije Ministarstva civilnih poslova BiH, dostavila je Izvješće o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta za 2024. godinu. Međutim, ova JUR nije, kao i za prethodnu godinu, izvijestila, a ni dokumentirala, da je rukovoditelj JUR izvršio periodično samoocjenjivanje funkcije unutarnje revizije na način kako je to predviđeno relevantnim propisima, a što je bio obavezan sukladno ovom zaključku Vijeća ministara BiH i propisima kojima je uređena ova oblast.

Ostale dvije jedinice unutarnje revizije, JUR Ministarstva sigurnosti BiH i UR BHANSA¹³⁵ nisu uopće dostavile Izvješće o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije, te time nije jasno, jer nema podataka o tome, da li je osiguran zahtijevani kvalitet rada unutarnje revizije kroz dosljednu primjenu metodologije rada i u svrhu daljnjeg unapređenja da li je izvršeno sagledavanje i ocjenjivanje usklađenosti funkcije unutarnje revizije s propisima. Napominjemo da su ovo sastavne aktivnosti upravljanja funkcijom unutarnje revizije o kojima je rukovoditelj JUR obavezan izvijestiti rukovoditelja institucije i SHJ MFT BiH.

Sukladno navedenom konstatiramo da JUR Ministarstva sigurnosti BiH, IR BHANSA-e i JUR Ministarstva civilnih poslova BiH nisu postupile sukladno zaključku Vijeća ministara BiH.

Zaključak r.br. 1, alineja 9:

Ovaj zaključak odnosi se na instituciju Predsjedništva BiH. Navedenim zaključkom Predsjedništvo BiH pozvano je da potpiše Sporazum o vršenju funkcije unutarnje revizije i Povelju unutarnje revizije s Jedinicom unutarnje revizije Ministarstva financija i trezora BiH. Do dana izrade ovog izvješća nismo zaprimili informaciju od Predsjedništva Bosne i Hercegovine o realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH, koju je SHJ MFT BiH zatražila aktom od 18.12.2024. godine.

Jedinica unutarnje revizije Ministarstva financija i trezora BiH obavijestila je SHJ MFT BiH, kroz Godišnje izvješće o radu, da se i u 2024. godini obratila Predsjedništvu BiH u svrhu zaključivanja Sporazuma i donošenja Povelje (aktom od 13.05.2024). Međutim, Predsjedništvo BiH nije potpisalo navedene dokumente.

Zaključak r.br. 1, alineja 10:

Ovim zaključkom pozvan je Ustavni sud Bosne i Hercegovine da uspostavi funkciju unutarnje revizije sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH i Odluci o kriterijima za uspostavu jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine obavijestio je SHJ MFT BiH, aktom od 28.02.2025. godine, da poduzima korake na iznalaženju prihvatljivog rješenja za ispunjavanje svoje obveze, međutim, do sada nije uspostavljena funkcija unutarnje revizije.

¹³⁵ Unutarnja revizija BHANSA-e nije dostavila SHJ MFT BiH svoje Godišnje izvješće za 2024. godinu, a što je obavezna sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH.

Zaključak r.br. 1, alineja 11:

Ovim zaključkom zaduženo je Ministarstvo financija i trezora BiH da Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije za 2023. godinu dostavi Parlamentarnoj skupštini BiH.

Parlamentarna skupština BiH razmatrala je i usvojila Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije za 2023. godinu. Izvješće je usvojeno na 20. sjednici Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, održanoj 16.07.2024. godine, i na 15. sjednici Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, održanoj 12.11.2024. godine.

8. ZAKLJUČAK

Svi prethodno navedeni podaci u ovom izvješću dati su i obrađeni na temelju godišnjih izvješća jedinica unutarnje revizije koja su dostavljeni u papirnom i elektronskom formatu. U izvješću su uzeti u obzir i podaci iz prethodnih godišnjih konsolidiranih izvješća unutarnje revizije. Ovo izvješće daje pregled zakonodavnog okvira unutarnje revizije u institucijama BiH, podatke o: aktivnostima SHJ MFT BiH, jedinicama unutarnje revizije i izvršenim unutarnjim revizijama, preporukama iz izvješća unutarnje revizije, poštivanju metodologije rada unutarnje revizije, funkcioniranju i primjeni PIFC aplikacije, kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji unutarnjih revizora u institucijama BiH, podatke o godišnjem pregledu kvaliteta koji provodi SHJ MFT BiH, realizaciji Operativnog godišnjeg akcijskog plana Strategije¹³⁶ za 2024. godinu, kao i o mjerama i aktivnostima poduzetim od strane institucija i unutarnje revizije na realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH.

Posebno želimo istaći da je u svrhu unapređenja u ovoj oblasti neophodno uložiti dodatne napore na postizanju bolje komunikacije i jačanju suradnje između jedinica unutarnje revizije i rukovodstva institucija, s jedne, i jačanju suradnje između jedinica unutarnje revizije i revizora Ureda za reviziju institucija BiH i SHJ MFT BiH, s druge strane, uz konstantno unapređenje i povećanje kvaliteta usluga koje jedinica unutarnje revizije pruža.

Također, i rukovodstvo institucija treba da je zainteresirano i motivirano za usluge i preporuke unutarnje revizije te mora postojati i graditi se povjerenje u rad i kredibilnost unutarnjih revizora. Pisanje izvješća i davanje preporuka samo po sebi ne smije biti cilj i svrha unutarnje revizije, nego se kroz njih mora raditi na unapređenju sistema financijskog upravljanja i kontrole i stvaranja dodate vrijednosti u institucijama BiH, što bi svakako trebalo biti postavljeno kao cilj rukovoditelja institucija i jedinica unutarnje revizije.

Kao što smo to u Izvješću i naveli, očekujemo da će primjena PIFC aplikacije uveliko olakšati i rad jedinicama unutarnje revizije, ali i proces izvješćivanja učiniti i efikasnijim i bržim, u smislu izrade pojedinačnih revizijskih izvješća i u izradi godišnjih izvješća jedinica unutarnje revizije, a očekujemo i da će sve to omogućiti SHJ MFT BiH efikasniju izradu sveobuhvatnih i potpunijih konsolidiranih izvješća koja će sadržavati i podatke o statusu realizacije preporuka u dužem razdoblju.

Za ovo konsolidirano izvješće nisu se mogli koristiti podaci iz PIFC aplikacije usljed više prekida u njenom funkcioniranju u tijeku godine. U vrijeme izrade ovog izvješća otklonjen je problem nefunkcioniranja Aplikacije zbog nedostatka memorije na serveru na kojem je Aplikacija instalirana, te je ona od 14.02.2025. godine ponovo u funkciji i na raspolaganju unutarnjim revizorima, o čemu su blagovremeno obaviješteni od strane SHJ MFT BiH.

¹³⁶ Strategija razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine za razdoblje 2020-2025. godina.

U svezi s realizacijom zaključaka Vijeća ministara BiH kao najznačajnije navodimo da je najveći dio zaključaka realiziran, osim da:

1. Pojedine institucije nisu provele korektivne mjere na koje je unutarnja revizija ukazala u svojim izvješćima, a što je navedeno u točki 7. ovog izvješća;
2. JUR Ministarstva sigurnosti BiH, IR BHANSA-e i JUR Ministarstva civilnih poslova BiH nisu postupile sukladno zaključku Vijeća ministara BiH u svezi s adekvatnim dokumentiranjem o poštivanju i primjeni propisa iz oblasti kontrole kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH, što je navedeno u točki 7. ovog izvješća.

Sukladno zaključcima godišnjeg pregleda SHJ MFT BiH koji su navedeni u okviru dijela 5. *Pregled kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH koji provodi SHJ MFT BiH* ovog izvješća, u nastavku iznosimo pregled preporuka u kojima su sadržane mjere i aktivnosti koje je potrebno poduzeti u svrhu daljnjeg razvoja i unapređenja sustava unutarnje revizije u institucijama BiH, kao i korektivne aktivnosti koje su u svom radu obavezne primjenjivati jedinice unutarnje revizije.

9. PREGLED PREPORUKA

Sukladno podacima i zaključku, navedenim u Konsolidiranom izvješću, preporučujemo:

1. Preporučujemo Predsjedništvu BiH da potpiše Sporazum o vršenju funkcije unutarnje revizije i Povelju unutarnje revizije s Jedinicom unutarnje revizije Ministarstva financija i trezora BiH.
2. Preporučuje se jedinicama unutarnje revizije da dosljedno primjenjuju propisanu metodologiju rada kojom je precizno utvrđen sadržaj i rok za izradu planova rada unutarnje revizije (31. prosinac), a u cilju njihovog blagovremenog donošenja kontinuirano jačaju suradnju s rukovodstvom institucije.
3. Preporučuje se jedinicama unutarnje revizije da u svojim planovima rada dokumentiraju i obrazlože izvršene procjene rizika na temelju kojih su planirana područja revidiranja, te da se prilikom formuliranja rizika pridržavaju Smjernica za upravljanje rizicima koje je donijela SHJ MFT BiH.
4. Preporučuje se rukovoditeljima institucija BiH da u suradnji s nadležnim jedinicama unutarnje revizije aktivno sudjeluju u postupku realizacije prihvaćenih preporuka unutarnje revizije s ciljem otklanjanja uočenih slabosti i nepravilnosti u sustavu unutarnjih kontrola, a sve u cilju zakonitog i svrsishodnog korištenja proračunskih sredstava.
5. Preporučuje se JUR Ministarstva sigurnosti BiH da Godišnji plan rada unutarnje revizije sačinjava sukladno relevantnim propisima unutarnje revizije, poštujući mandat unutarnje revizije i poslove za koje je unutarnja revizija nadležna.
6. Preporučuje se rukovoditeljima jedinica unutarnje revizije i unutarnjim revizorima da uspostave neophodne procedure u okviru planiranja rada i unutarnjeg ocjenjivanja kako bi se osigurala potpuna iskorištenost raspoloživih kapaciteta u svrhu poboljšanja efikasnosti i efektivnosti u radu.
7. Preporučuje se rukovodstvu institucija i rukovoditeljima jedinica intere revizije da planiraju i osiguraju potrebne uvjete za provođenje kontinuirane profesionalne edukacije unutarnjih revizora kako bi unutarnji revizori bili u mogućnosti kontinuirano unapređivati svoje znanje i vještine potrebne za stručno i kvalitetno pružanje usluga unutarnje revizije.

8. Preporučuje se Jedinici unutarnje revizije Parlamentarne skupštine BiH da adekvatno ispunjava obvezu usavršavanja znanja i vještina iz područja i oblasti definiranih propisima iz oblasti KPE, da bi kroz održavanje razine stručnosti i daljnjeg profesionalnog razvoja unaprijedili kvalitet usluga koje pružaju.
9. Preporučuje se Jedinici unutarnje revizije Ministarstva sigurnosti BiH i Jedinici unutarnje revizije Ministarstva civilnih poslova BiH da se u potpunosti pridržavaju propisa kojima je uređena oblast kontrole kvaliteta, sačine izvješća uz primjenu predviđenih obrazaca i kontrolnih pitanja kroz definirani Upitnik i dostave rukovoditelju institucije i Središnjoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva financija i trezora BiH.
10. Preporučuje se jedinicama unutarnje revizije da, sukladno relevantnim propisima, blagovremeno, odnosno početkom godine donose program osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije u kojem su sadržani podaci o aktivnostima koje se planiraju provesti u godini na koju se program odnosi kako bi se osigurao zahtijevani kvalitet u funkcioniranju unutarnje revizije.
11. Preporučuje se Direkciji za koordinaciju policijskih tijela BiH i Agenciji za pružanje usluga u zračnoj plovidbi - BHANSA da poduzmu neophodne aktivnosti na izmjeni pravilnika o unutarnjoj organizaciji, u dijelu koji se odnosi na unutarnju reviziju, kako bi se stvorili neophodni uvjeti za uspostavu i funkcioniranje unutarnje revizije i u ovim dvjema institucijama sukladno propisima koji uređuju ovu oblast.
12. Preporučuje se Ministarstvu obrane BiH, Ministarstvu sigurnosti BiH i Graničnoj policiji BiH, u kojima nije u potpunosti popunjena jedinica unutarnje revizije, da u suradnji s Ministarstvom financija i trezora BiH i Sektorom za proračun MFT BiH poduzmu sve potrebne aktivnosti na zapošljavanju osoblja unutarnje revizije u svrhu popunjavanja upražnjenih pozicija i omogućavanja nesmetanog obavljanja funkcije unutarnje revizije, sukladno propisima i u punom kapacitetu.
13. Preporučuje se Ministarstvu financija i trezora BiH da, u suradnji sa Središnjom harmonizacijskom jedinicom MFT BiH, osigura nesmetano funkcioniranje i rad PIFC aplikacije u institucijama BiH u kontinuitetu.
14. Preporučuje se svim jedinicama unutarnje revizije u institucijama BiH da s dužnom profesionalnom pažnjom pristupaju svojim revizijskim angažmanima i adekvatno prate i uočavaju eventualne nepravilnosti i/ili prevare koje mogu rezultirati kriminalnim aktivnostima, kršenjem propisa ili disciplinskih procedura u instituciji/ma za koje je JUR nadležna pružati usluge unutarnje revizije.

Broj: 02-1-16-7-20-21/25

Sarajevo, 14.03.2025. godine

RAVNATELJ

Njegoš Pavlović, v.r.

Prilog: Izvješće o realizaciji Godišnjeg operativnog
akcijskog plana Strategije razvoja sustava unutarnjih
financijskih kontrola u institucijama BiH za 2024. godinu